

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

*Ο Δημόσιος Τομέας στην Ελλάδα και
στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Μια Ποσοτική
και Ποιοτική Σύγκριση*

Φοιτητής

Κωνσταντίνος Τσούτσουρας

A.M.: 4042201602021

Επιβλέπων Καθηγητής

Παναγιώτης Λιαργκόβας

Τρίπολη 2018

Βεβαίωση Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας

Δηλώνω υπεύθυνα ότι η Διπλωματική Εργασία για τη λήψη του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στην **Οργάνωση και Διοίκηση Δημόσιων Υπηρεσιών Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων**, του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, με τίτλο:

Ο Δημόσιος τομέας στην Ελλάδα και στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Μια Ποσοτική και Ποιοτική Σύγκριση,

έχει συγγραφεί από εμένα αποκλειστικά και στο σύνολό της. Δεν έχει υποβληθεί ούτε έχει εγκριθεί στο πλαίσιο κάποιου άλλου μεταπτυχιακού προγράμματος ή προπτυχιακού τίτλου σπουδών, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, ούτε έχει υποβληθεί ως εργασία ή τμήμα εργασίας ακαδημαϊκού ή επαγγελματικού χαρακτήρα. Δηλώνω επίσης υπεύθυνα ότι οι πηγές στις οποίες ανέτρεξα για την εκπόνηση της συγκεκριμένης εργασίας, αναφέρονται στο σύνολό τους, κάνοντας πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου.

Υπογραφή Μεταπτυχιακού Φοιτητή:

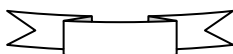
Όνοματεπώνυμο: **Κωνσταντίνος Τσούτσουρας**

Ημερομηνία: **22/02/2018**

Θα επιθυμούσα να αφιερώσω την παρούσα Διπλωματική Εργασία στον πατέρα μου Θωμά που μου έχει διδάξει να τρέφω αγάπη και καλή πίστη στους συνανθρώπους μου. Κατά δεύτερον θα ήθελα να αφιερώσω την εργασία μου στους: Σ. Λεοντίτση, Δ. Μουρκάκο και Χ. Παπαγεωργίου, καθώς η παρουσία τους στις πιο δυσοίωνες μέρες του προπτυχιακού κύκλου σπουδών μου, αποτέλεσε «κινητήριο δύναμη» προκειμένου να «ανασυντάξω δυνάμεις» και να εκπληρώσω τον στόχο μου. Με δίδαξαν πως τίποτα δεν είναι ακατόρθωτο στο δρομολόγιο της γνώσης! Όσες κι αν είναι οι αντιξοότητες, με πίστη στον εαυτό μας και προσπάθεια όλα είναι εφικτά! Τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω την Τ. Στυλιανού, που μέσα από τη γνωριμία μας στα πλαίσια του ΠΜΣ, με έβγαλε από την συναισθηματική αβελτηρία στην οποία είχα περιέλθει και μου θύμισε πόσο όμορφο είναι να κάνεις έναν άνθρωπο να χαμογελάσει με όλη του την ψυχή!

Ευχαριστίες

Θα επιθυμούσα να ευχαριστήσω τους γονείς μου, για τη συνεχή στήριξή τους κατά τη διάρκεια των σπουδών μου, καθώς και τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Παναγιώτη Λιαργκόβα για τη βοήθειά του και τις εποικοδομητικές επισημάνσεις του, που συνέβαλαν στην υλοποίηση της διπλωματικής μου εργασίας.

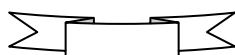

Περίληψη

Σκοπός της Διπλωματικής Εργασίας είναι η προσπάθεια διερεύνησης των χαρακτηριστικών του δημόσιου τομέα στην ΕΕ και τον ΕΟΧ γενικότερα και του τρόπου αποτίμησης τους με μετρήσιμους δείκτες που υπάρχουν διεθνώς και που θα μπορούσαν να αποτελέσουν σημαντικό εργαλείο αποτίμησης της αποδοτικότητας του δημόσιου τομέα και της διακυβέρνησης γενικότερα, παρέχοντας έτσι ένα μέτρο σύγκρισης για τους δημόσιους τομείς των κρατών-μελών της ΕΕ και του ΕΟΧ γενικότερα

Παρέχονται συγκριτικά στοιχεία για τις δαπάνες Γενικής Κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ, την απασχόληση στην Κεντρική Κυβέρνηση ως ποσοστό επί του συνόλου των εργαζομένων, το συνολικό αριθμό των εργαζομένων στο δημόσιο τομέα, το ποσοστό των γυναικών που απασχολούνται στην Κεντρική Κυβέρνηση, καθώς και το βαθμό ικανοποίησης των πολιτών από την εθνική κυβέρνηση, το σύστημα υγείας, το σύστημα παιδείας, την απονομή δικαιοσύνης και το αστυνομικό σώμα. Ακόμη παρέχονται συγκριτικά στοιχεία για τους Παγκόσμιους Δείκτες Διακυβέρνησης που παρέχει η Παγκόσμια Τράπεζα.

Τέλος επιχειρείται η συσχέτιση μεταξύ του λογαρίθμου του κατά κεφαλή ΑΕΠ, των κρατών του ΕΟΧ, ως εξαρτημένης μεταβλητής και των δεικτών διακυβέρνησης της Παγκόσμιας Τράπεζας ως ανεξάρτητων μεταβλητών, με την εφαρμογή γραμμικής παλινδρόμησης, όπου διαπιστώνεται ότι υπάρχει θετική γραμμική συσχέτιση με στατιστική σημαντικότητα. Επιβεβαιώνεται έτσι η υπόθεση ότι κράτη με υψηλές τιμές των δεικτών διακυβέρνησης έχουν ως επακόλουθο υψηλότερα κατά κεφαλή ΑΕΠ.

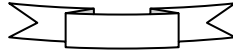
Κατάλογος Εικόνων και Διαγραμμάτων

- Εικόνα 1. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στην Αυστρία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.....26*
- Εικόνα 2. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στο Βέλγιο, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.....27*
- Εικόνα 3. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στη Βρετανία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.....28*
- Εικόνα 4. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στη Γαλλία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.....29*
- Εικόνα 5. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στη Γερμανία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.....30*
- Εικόνα 6. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στη Δανία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.....31*
- Εικόνα 7. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στην Ελβετία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.....32*
- Εικόνα 8. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στη Ελλάδα, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.....33*
- Εικόνα 9. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στην Εσθονία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.....34*
- Εικόνα 10. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στη Ιρλανδία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.....35*

<i>Εικόνα 11. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στην Ισπανία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.....</i>	<i>36</i>
<i>Εικόνα 12. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στη Ιταλία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.....</i>	<i>37</i>
<i>Εικόνα 13. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στη Λετονία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.....</i>	<i>38</i>
<i>Εικόνα 14. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στη Λιθουανία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.....</i>	<i>39</i>
<i>Εικόνα 15. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στο Λουξεμβούργο, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.....</i>	<i>40</i>
<i>Εικόνα 16. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στη Νορβηγία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.....</i>	<i>41</i>
<i>Εικόνα 17. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στην Ολλανδία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.....</i>	<i>42</i>
<i>Εικόνα 18. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στη Ουγγαρία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.....</i>	<i>43</i>
<i>Εικόνα 19. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στην Πολωνία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.....</i>	<i>44</i>
<i>Εικόνα 20. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στην Πορτογαλία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.....</i>	<i>45</i>
<i>Εικόνα 21. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στη Σλοβακία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.....</i>	<i>46</i>

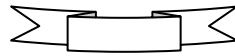
<i>Εικόνα 22. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στη Σλοβενία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.....</i>	<i>47</i>
<i>Εικόνα 23. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στη Σουηδία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.....</i>	<i>48</i>
<i>Εικόνα 24. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στην Τσεχία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.....</i>	<i>49</i>
<i>Εικόνα 25. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στην Φινλανδία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.....</i>	<i>50</i>
<i>Εικόνα 26. Συγκριτική παρουσίαση ποσοστών των απασχολούμενων στη Γενική Κυβέρνηση ως προς τον πληθυσμό των κρατών, για τα έτη από 2007 έως 2015. Πηγή: Eurostat, ILO (2015). Επεξεργασία από γράφουσα.</i>	<i>51</i>
<i>Εικόνα 27. Ποσοστό ατόμων που συμπλήρωσαν και απέστειλαν έγγραφο μέσω ιστοσελίδων των δημόσιων υπηρεσιών τους τελευταίους 12 μήνες για τα έτη 2006 και 2016.</i>	<i>52</i>
<i>Εικόνα 28. Ποσοστό Εμπιστοσύνης Πολιτών προς την Εθνική Κυβέρνηση για τα έτη 2007 και 2016.....</i>	<i>53</i>
<i>Εικόνα 29. Ποσοστό Ικανοποίησης Πολιτών από το Σύστημα Υγείας για τα έτη 2007 και 2016.</i>	<i>53</i>
<i>Εικόνα 30. Ποσοστό Ικανοποίησης Πολιτών από το Σύστημα Εκπαίδευσης για τα έτη 2007 και 2016.....</i>	<i>54</i>
<i>Εικόνα 31. Ο Δείκτης «Φωνή και Λογοδοσία» για τα κράτη του ΕΟΧ.....</i>	<i>56</i>
<i>Εικόνα 32. Ο Δείκτης «Πολιτικής Σταθερότητας» για τα κράτη του ΕΟΧ.</i>	<i>57</i>
<i>Εικόνα 33. Ο Δείκτης «Κυβερνητικής Αποτελεσματικότητας» για τα κράτη του ΕΟΧ.....</i>	<i>58</i>
<i>Εικόνα 34. Ο Δείκτης «Κανονιστικής Ποιότητας» για τα κράτη του ΕΟΧ.....</i>	<i>59</i>
<i>Εικόνα 35. Ο Δείκτης «Κράτους Δικαίου» για τα κράτη του ΕΟΧ.....</i>	<i>60</i>
<i>Εικόνα 36. Ο Δείκτης «Ελέγχου Διαφθοράς» για τα κράτη του ΕΟΧ.</i>	<i>61</i>
<i>Εικόνα 37. Σχέση $\log(\text{GDP}/\text{capita})$ με δείκτη "Φωνή και λογοδοσία".....</i>	<i>66</i>
<i>Εικόνα 38. Σχέση $\log(\text{GDP}/\text{capita})$ με δείκτη "Πολιτικής Σταθερότητας".....</i>	<i>66</i>
<i>Εικόνα 39. Σχέση $\log(\text{GDP}/\text{capita})$ με δείκτη "Κυβερνητικής Αποτελεσματικότητας".</i>	<i>67</i>

Εικόνα 40. Σχέση $\log(\text{GDP}/\text{capita})$ με δείκτη "Κανονιστική Ποιότητα"..... 67
Εικόνα 41. Σχέση $\log(\text{GDP}/\text{capita})$ με δείκτη "Κανόνα Δικαίου". 68
Εικόνα 42. Σχέση $\log(\text{GDP}/\text{capita})$ με δείκτη "Ελέγχου Διαφθοράς". 68

Κατάλογος Πινάκων

<i>Πίνακας 1. Πολιτισμική Θεωρία και προσέγγιση στην Οργάνωση του Δημοσίου Τομέα. Πηγή: Hood (1998) και Λαδή, Νταλάκου (2009).....</i>	<i>15</i>
<i>Πίνακας 2. Ευρωπαϊκά υποδείγματα Δημόσιου τομέα και ταξινόμησή τους σε σχέση με την αποτελεσματικότητα και την κοινωνική δικαιοσύνη (ισότητα) που παρέχουν. Πηγή: Sapir (2005).....</i>	<i>19</i>
<i>Πίνακας 3. Διαφορές μεταξύ Γραφειοκρατικής Διοίκησης και Δημόσιου Management. Πηγή: Καρκατσούλης (2004).....</i>	<i>21</i>
<i>Πίνακας 4. Μέσες τιμές 17 ετών μέχρι το 2016, για τους έξι δείκτες διακυβέρνησης και του λογαρίθμου του μέσου κατά κεφαλή ΑΕΠ για 31 κράτη του ΕΟΧ.</i>	<i>64</i>

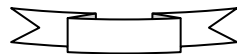

Πίνακας περιεχομένων

<i>Ευχαριστίες</i>	<i>ii</i>
<i>Περίληψη</i>	<i>v</i>
<i>Κατάλογος Εικόνων και Διαγραμμάτων</i>	<i>vi</i>
<i>Κατάλογος Πινάκων</i>	<i>x</i>
<i>Ονοματολογία</i>	<i>xiv</i>
<i>Ελληνική</i>	<i>xiv</i>
<i>Ξενόγλωσση</i>	<i>xiv</i>
<i>Εισαγωγή</i>	<i>1</i>
<i>1. Η Δημόσια Διοίκηση στην Ελλάδα και την ΕΕ. Χαρακτηριστικά και παθογένειες</i> ...	<i>3</i>
<i>1.1. Ορισμός του Δημόσιου Τομέα και της Δημόσιας Διοίκησης</i>	<i>3</i>
<i>1.2. Χαρακτηριστικά Δημόσιας Διοίκησης και Πολιτικής</i>	<i>5</i>
<i>1.3. Η Δημόσια Διοίκηση από την άποψη του δικαίου</i>	<i>7</i>
<i>1.4. Το Δημόσιο Συμφέρον</i>	<i>9</i>
<i>1.5. Αντικείμενο και Αρμοδιότητες της Δημόσιας Διοίκησης</i>	<i>10</i>
<i>1.6. Αρχές της Δημόσιας Διοίκησης</i>	<i>11</i>
<i>1.7. Θεωρητικοί τύποι Οργάνωσης της Δημόσιας Διοίκησης</i>	<i>14</i>
<i>1.8. Οριοθέτηση Δημοσίου Τομέα κατά την ΕΕ</i>	<i>16</i>
<i>1.9. Μέγεθος και Αποτελεσματικότητα του Δημοσίου Τομέα</i>	<i>17</i>
<i>1.10. Μεταρρυθμιστικές τάσεις στη Δημόσια Διοίκηση</i>	<i>20</i>
<i>1.11. Αξιοκρατία στη Δημόσια Διοίκηση</i>	<i>22</i>
<i>1.12. Η Ελληνική Δημόσια Διοίκηση</i>	<i>23</i>
<i>2. Ιδιαίτερα Χαρακτηριστικά της Δημόσιας Διοίκησης στον ΕΟΧ</i>	<i>25</i>
<i>2.1. Αυστρία</i>	<i>26</i>
<i>2.2. Βέλγιο</i>	<i>27</i>
<i>2.3. Βρετανία</i>	<i>28</i>

2.4. Γαλλία	29
2.5. Γερμανία	30
2.6. Δανία.....	31
2.7. Ελβετία.....	32
2.8. Ελλάδα.....	33
2.9. Εσθονία.....	34
2.10. Ιρλανδία.....	35
2.11. Ισπανία.....	36
2.12. Ιταλία.....	37
2.13. Λετονία.....	38
2.14. Λιθουανία.....	39
2.15. Λουξεμβούργο.....	40
2.16. Νορβηγία.....	41
2.17. Ολλανδία.....	42
2.18. Ουγγαρία.....	43
2.19. Πολωνία.....	44
2.20. Πορτογαλία.....	45
2.21. Σλοβακία.....	46
2.22. Σλοβενία.....	47
2.23. Σουηδία.....	48
2.24. Τσεχία	49
2.25. Φινλανδία.....	50
2.26. Σύγκριση ποσοστών απασχολούμενων στο δημόσιο τομέα.....	51
2.27. Σύγκριση βαθμού e-εξέλιξης και ικανοποίησης πολιτών.....	52
3. Παγκόσμιοι Δείκτες Διακυβέρνησης και Οικονομική Ανάπτυξη.....	55
3.1. Οι Παγκόσμιοι Δείκτες Διακυβέρνησης WGI.....	55
3.2. Ερευνητική Υπόθεση Συσχέτισης Δεικτών WGI με το ΑΕΠ.....	62

<i>4. Διερεύνηση Συσχέτισης Δεικτών WGI με το Κατά Κεφαλή ΑΕΠ.....</i>	<i>64</i>
<i>4.1. Προετοιμασία δεδομένων.....</i>	<i>64</i>
<i>4.2. Αποτελέσματα Συσχέτισης Δεικτών WGI - κατά κεφαλή ΑΕΠ.....</i>	<i>65</i>
<i>4.3. Σχολιασμός Αποτελεσμάτων.....</i>	<i>69</i>
<i>5. Συμπεράσματα και Προτάσεις για Περαιτέρω Έρευνα.....</i>	<i>71</i>
<i>5.1. Γενικά Συμπεράσματα για τη Δημόσια Διοίκηση.....</i>	<i>71</i>
<i>5.2. Συμπεράσματα σύγκρισης μεταξύ των κρατών του ΕΟΧ.....</i>	<i>72</i>
<i>5.3. Συμπεράσματα συσχέτισης δεικτών WGI και ΑΕΠ.....</i>	<i>73</i>
<i>5.4. Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα και Περιορισμοί.....</i>	<i>74</i>
<i>Παραρτήματα.....</i>	<i>75</i>
<i>1. Δαπάνες Γενικής Κυβέρνησης, Πληθυσμός, ΑΕΠ και αριθμός εργαζομένων στη Γενική Κυβέρνηση στις χώρες του ΕΟΧ.....</i>	<i>76</i>
<i>2. Δείκτες WGI στις χώρες του ΕΟΧ.....</i>	<i>81</i>
<i>3. Αποτελέσματα Εφαρμογής Γραμμικής Παλινδρόμησης με τη χρήση προγράμματος SPSS.....</i>	<i>88</i>
<i>Βιβλιογραφία.....</i>	<i>107</i>
<i>Γενική Βιβλιογραφία.....</i>	<i>107</i>
<i>Ιστοσελίδες.....</i>	<i>109</i>

Ονοματολογία

Ελληνική

<i>ΑΕΠ</i>	<i>Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν</i>
<i>ΕΕ</i>	<i>Ευρωπαϊκή Ένωση</i>
<i>ΕΛΟΤ</i>	<i>Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης</i>
<i>ΕΟΧ</i>	<i>Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος</i>
<i>ΚΑ</i>	<i>Κυβερνητική Αποδοτικότητα (δείκτης)</i>
<i>ΚΔ</i>	<i>Κράτους Δικαίου (δείκτης)</i>
<i>ΚΠ</i>	<i>Κανονιστική Ποιότητα (δείκτης)</i>
<i>ΝΑΜ</i>	<i>Νέο Δημόσιο Μάνατζμεντ</i>
<i>ΝΠΔΔ</i>	<i>Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου</i>
<i>ΝΠΙΔ</i>	<i>Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου</i>
<i>ΟΗΕ</i>	<i>Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών</i>
<i>ΟΟΣΑ</i>	<i>Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης</i>
<i>ΠΔΔ</i>	<i>Παγκόσμιοι Δείκτες Διακυβέρνησης</i>
<i>ΠΣ</i>	<i>Πολιτική Σταθερότητα</i>
<i>ΠΤ</i>	<i>Παγκόσμια Τράπεζα</i>
<i>ΦΛ</i>	<i>Φωνή και Λογοδοσία</i>

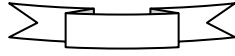
Ξενόγλωσση

<i>CC</i>	<i>Corruption Control (δείκτης)</i>
<i>EIPA</i>	<i>European Institution of Public Administration</i>
<i>GDP</i>	<i>Gross Domestic Product</i>
<i>GE</i>	<i>Government Effectiveness (δείκτης)</i>
<i>ILO</i>	<i>International Labour Organization</i>
<i>ISO</i>	<i>International Organization for Standards</i>
<i>NPM</i>	<i>New Public Management</i>
<i>PS</i>	<i>Political Stability</i>
<i>RL</i>	<i>Rule of Law (δείκτης)</i>
<i>RQ</i>	<i>Regulatory Quality (δείκτης)</i>

VA *Voice and Accountability*

WB *World Bank*

WGI *Worldwide Governance Indicators (Σειρά δεικτών)*

Εισαγωγή

Ο δημόσιος τομέας χαρακτηρίζεται πολλές φορές και από πολλούς ως από αναποτελεσματικό πρότυπο οργάνωσης του κράτους, με παθογένειες και αδιαφάνειες, ατελέσφορες μεταρρυθμιστικές παρεμβάσεις, κυριαρχία πελατειακού συστήματος και έντονου κρατισμού.

Με δεδομένο ότι οι έννοιες της κακοδιοίκησης/κακοδιαχείρισης έχουν παραδοσιακά συνδεθεί με τις αρχές της νομιμότητας, της λογοδοσίας, της διαφάνειας, της αποτελεσματικότητας, της χρηστής διοίκησης και της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, θεωρείται επιβεβλημένη και ιδιαίτερα χρήσιμη η διερεύνηση και η σύγκριση του ελληνικού δημόσιου τομέα με αντίστοιχους των κρατών μελών της ΕΕ, και του ΕΟΧ, με σκοπό την εξαγωγή ασφαλέστερων συμπερασμάτων σχετικών με τα παραπάνω ζητήματα.

Σκοπός συνεπώς της Διπλωματικής Εργασίας είναι η προσπάθεια διερεύνησης των χαρακτηριστικών του δημόσιου τομέα στην ΕΕ και τον ΕΟΧ γενικότερα και του τρόπου αποτίμησης τους με μετρήσιμους δείκτες που υπάρχουν διεθνώς και που θα μπορούσαν να αποτελέσουν σημαντικό εργαλείο αποτίμησης της αποδοτικότητας του δημόσιου τομέα και της διακυβέρνησης γενικότερα, παρέχοντας έτσι ένα μέτρο σύγκρισης για τους δημόσιους τομείς των κρατών-μελών της ΕΕ.

Στα πλαίσια αυτά, γίνεται μία εκτενής σύγκριση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του δημόσιου τομέα στα κράτη μέλη του ΕΟΧ, διατυπώνεται η Ερευνητική Υπόθεση Συσχέτισης των Παγκόσμιων Δεικτών Διακυβέρνησης WGI με το κατά κεφαλή ΑΕΠ στα κράτη του ΕΟΧ και επιχειρείται η επαλήθευσή της με βάση τα πραγματικά στοιχεία που παρέχει ο ΟΟΣΑ, η Παγκόσμια Τράπεζα, η Eurostat και ο International Labour Organization.

Η Διπλωματική Εργασία αποτελείται από τα εξής τμήματα:

Στο **πρώτο κεφάλαιο** γίνεται αναφορά στη σημασία και τα χαρακτηριστικά της Δημόσιας Διοίκησης στην Ελλάδα και την ΕΕ. Γίνεται ορισμός του Δημόσιου Τομέα και της Δημόσιας Διοίκησης, αναφέρονται τα χαρακτηριστικά Δημόσιας Διοίκησης και Πολιτικής, περιγράφεται η Δημόσια Διοίκηση από την άποψη του δικαίου, προσδιορίζεται το Δημόσιο Συμφέρον, αναφέρονται το αντικείμενο, οι αρμοδιότητες και οι αρχές της Δημόσιας Διοίκησης, καταγράφονται οι θεωρητικοί τύποι οργάνωσης της Δημόσιας Διοίκησης, η οριοθέτηση Δημοσίου Τομέα κατά την

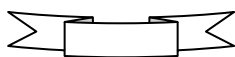
ΕΕ, καθώς και το μέγεθος και η αποτελεσματικότητα του Δημόσιου Τομέα. Τέλος αναφέρονται οι μεταρρυθμιστικές τάσεις και η αξιοκρατία στη Δημόσια Διοίκηση.

Στο **δεύτερο κεφάλαιο** περιγράφονται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Δημόσιας Διοίκησης σε κάθε ένα από τα κράτη του ΕΟΧ και ακολουθεί μία σύγκριση ποσοτών απασχολούμενων στο δημόσιο τομέα, καθώς και μία σύγκριση του βαθμού e-εξέλιξης και ικανοποίησης πολιτών στα κράτη αυτά.

Στο **τρίτο κεφάλαιο** αναφέρονται οι Παγκόσμιοι Δείκτες Διακυβέρνησης και διατυπώνεται η Ερευνητική Υπόθεση συσχέτισης των Δεικτών WGI με το κατά κεφαλή ΑΕΠ στα κράτη του ΕΟΧ, ενώ προτείνεται και κατάλληλο πρότυπο προς το σκοπό αυτό.

Στο **τέταρτο κεφάλαιο** πραγματοποιείται η διερεύνηση της συσχέτισης των Δεικτών WGI με το κατά κεφαλή ΑΕΠ, χρησιμοποιώντας δεδομένα από την Παγκόσμια Τράπεζα, την Eurostat και τον ILO, και στη συνέχεια παρουσιάζονται τα αποτελέσματα αυτής της συσχέτισης, γραφικά και αριθμητικά. Στο τέλος του κεφαλαίου γίνεται σχολιασμός των αποτελεσμάτων.

Τέλος, στα **συμπεράσματα** γίνεται μία σύνοψη της εργασίας καθώς και μία περιληπτική καταγραφή των συμπερασμάτων και των προτάσεων.

1. Η Δημόσια Διοίκηση στην Ελλάδα και την ΕΕ. Χαρακτηριστικά και παθογένειες

Ορισμοί, Λειτουργίες, Αρχές, Χαρακτηριστικά, Δομές, Οριοθέτηση

1.1. Ορισμός του Δημόσιου Τομέα και της Δημόσιας Διοίκησης

Ο ορισμός του **Δημόσιου Τομέα** προσεγγίζεται με δύο τρόπους. Η πρώτη προσέγγιση ορίζει τον Δημόσιο Τομέα με τον τρόπο που αυτός *επιδρά στην κοινωνία* μέσω της ψηφισμένης νομοθεσίας, ενώ η δεύτερη προσέγγιση σχετίζεται με τις *δραστηριότητες* του Δημόσιου Τομέα μέσω της εκτέλεσης του ψηφισμένου προϋπολογισμού.¹ Για να κατανοηθεί καλύτερα η έννοια του δημόσιου τομέα θα αναφερθούμε πιο συγκεκριμένα στις διαφορές του από τον ιδιωτικό τομέα, καθώς και στις διαφοροποιήσεις του σε διαφορετικές χώρες.

Οι βασικές διαφορές μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα μπορούν να συνοψισθούν ως εξής.² Ο δημόσιος τομέας: α) αντιμετωπίζει πιο πολύπλοκα και δυσεπίλυτα ζητήματα, β) συναντάει μεγαλύτερα εμπόδια κατά την εφαρμογή των αποφάσεων του, γ) χρειάζεται μεγαλύτερη προσπάθεια για την εξασφάλιση ευκαιριών και δυνατοτήτων, δ) ενδιαφέρεται περισσότερο για την αντιστάθμιση ή τη θεραπεία των αποτυχιών της αγοράς, ε) μερικές από τις δραστηριότητες που αναλαμβάνει έχουν μεγαλύτερη συμβολική σημασία, στ) βρίσκεται απέναντι σε αυστηρότερα όρια αφοσίωσης και νομιμότητας, ζ) έχει περισσότερες δυνατότητες δράσης σε περιπτώσεις κοινωνικών ανισοτήτων, η) πρέπει να επιδιώκει να δρα σύμφωνα με το δημόσιο συμφέρον, θ) πρέπει να εξασφαλίζει ένα επίπεδο δημόσιας στήριξης, σαφώς μεγαλύτερο από αυτό που είναι απαραίτητο σε μια ιδιωτική εταιρεία.

Ωστόσο, με την πάροδο του χρόνου, τα όρια μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα γίνονται περισσότερο δυσδιάκριτα, γεγονός που απορρέει από την αυξανόμενη συμμετοχή ιδιωτικών επιχειρήσεων και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (ΜΚΟ),

¹ Lane, J.E., *The Public Sector*, Sage Publications, London, 2000.

² Parsons, W., *Public Policy*, Edward Elgar, Cheltenham and Lyme, 1995, σ. 9. (βλ. και Λαδής, Σ., Νταλάκου, Β., *Δημόσια Διοίκηση και πολιτική – Εισαγωγή στη Δημόσια Διοίκηση και Δημόσια πολιτική*, Τόμος Α', ΕΑΠ, Πάτρα, 2009).

καθώς και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) σε θέματα και πεδία δημόσιας διοίκησης και πολιτικής. Επίσης, αξιόλογη θεωρείται και η εμπλοκή του εθελοντικού τομέα στις κοινωνικές κυρίως περιοχές της δημόσιας πολιτικής,³ συνήθως στις περιπτώσεις που οι κυβερνήσεις είτε αποφασίζουν εσκεμμένα είτε να μην να παραχωρούν με συμβάσεις την εφαρμογή δημόσιων πολιτικών σε κάθε είδους μη κυβερνητικές οργανώσεις, είτε δεν αποφασίζουν να πράξουν κάτι.⁴

Αξιοσημείωτο ακόμη θεωρείται το γεγονός ότι η σχετικότητα του όρου «δημόσιος τομέας» γίνεται φανερή και από το γεγονός ότι πρακτικά ορίζεται διαφορετικά σε κάθε κράτος, με δεδομένες τις διαφορετικές μεθόδους παρέμβασης του ιδίου του κράτους όσο και τα διαφορετικά πεδία άσκησης δημόσιας πολιτικής. Η διαφοροποίηση στην κρατική παρεμβατικότητα οφείλεται κυρίως στην ιστορία, την κουλτούρα και το κοινωνικό κεφάλαιο του κάθε λαού (κοινωνίας).⁵ Το τελευταίο σχετίζεται με τα υπάρχοντα κοινωνικά δίκτυα και την κοινωνική συνείδηση που διαφέρει από κοινωνία σε κοινωνία, δημιουργώντας έτσι διαφορετικές δυνατότητες και διαφορετικές ανάγκες σε κάθε λαό και χώρα.⁶

Ο ορισμός της Δημόσιας Διοίκησης και της Δημόσιας Πολιτικής γενικότερα, είναι χρήσιμος με δεδομένο ότι αναδεικνύει το «δημόσιο χώρο», σε αντιδιαστολή προς τον «ιδιωτικό χώρο». Στον πρώτο είναι απαραίτητη η κυβερνητική ή κοινωνική παρέμβαση και ρύθμιση ή τουλάχιστον η κοινή δράση, για την ύπαρξη και λειτουργία του.⁷

Ένας ιδιαίτερα λειτουργικός ορισμός της **Δημόσιας Πολιτικής** είναι ο ακόλουθος: *«Δημόσια Πολιτική είναι μια σειρά σκόπιμων και σχετικά σταθερών ενεργειών, που αναπτύσσονται από κυβερνητικά σώματα και γενικότερα από επίσημους φορείς εξουσίας, για την αντιμετώπιση ενός προβλήματος ή ενός ζητήματος που προκαλεί το ενδιαφέρον.»*⁸

Η **Δημόσια Διοίκηση** αποτελεί ουσιαστικά *«το εκτελεστικό όργανο των αποφάσεων της εκάστοτε κρατικής εξουσίας, και ο διαμεσολαβητής μεταξύ κράτους και πολιτών.»* Πρακτικά αποτελεί κρατική οργάνωση που αφενός εξυπηρετεί στην

³ Parsons, ό.π.

⁴ Λαδής, Νταλάκου, ό.π.

⁵ Hall, P., Soskice, D., *Varieties of Capitalism*, Oxford University Press, London, 2001.

⁶ Putnam, D. (1994). *Making Democracy Work: Civic Traditions in Modern Italy*. New Jersey: Princeton University Press.

⁷ Parsons, ό.π.

⁸ Anderson, J., *Public Policy Making*, 6th ed., Houghton Mifflin Company, Boston and New York, 2006, σ. 6 (βλ. Και Λαδής, Νταλάκου, ό.π.).

υλοποίηση των στόχων που θέτει η πολιτική ηγεσία με τις αποφάσεις της, και αφετέρου έχει ως αποστολή της την εξυπηρέτηση των απαιτήσεων και αναγκών του πολίτη. Δημόσια Διοίκηση υφίσταται σε όλες τις χώρες του κόσμου, ανεξάρτητα από το είδος του πολιτεύματός τους.⁹

1.2. Χαρακτηριστικά Δημόσιας Διοίκησης και Πολιτικής

Σύμφωνα με τον παραπάνω ορισμό προκύπτουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά της **Δημόσιας Πολιτικής**:¹⁰

A) Αναπτύσσεται, κατά κύριο λόγο, από *επίσημους φορείς εξουσίας*, δηλαδή από δρώντες που αναγνωρίζονται από τα περισσότερα μέρη του συστήματος ως υπεύθυνοι να αναλάβουν δράση η οποία κατά κανόνα γίνεται αποδεκτή εφόσον δρουν μέσα στα όρια των ρόλων τους.

B) Αποτελεί *σκόπιμη δράση* και όχι τυχαία συμπεριφορά. Σχεδιάζεται για να επιτύχει συγκεκριμένους στόχους και προσδιορισμένα αποτελέσματα.

Γ) Περιλαμβάνει μία *σειρά ενεργειών* που έχουν χρονική διάρκεια και όχι από ξεχωριστές, διακριτές αποφάσεις των επίσημων φορέων εξουσίας.

Δ) Προκύπτει από *αιτήματα πολιτικής* για κάποιο δημόσιο πρόβλημα που προέρχονται από διάφορους δρώντες.

E) Περιλαμβάνει αυτό που οι δημόσιοι φορείς «κάνουν» και όχι αυτό που προτίθενται ή διακηρύσσουν ότι θα κάνουν.

ΣΤ) Είναι δυνατό να έχει *θετική ή αποφατική* μορφή. Η θετική μορφή εμφανίζεται όταν υπάρξει δράση από τους φορείς εξουσίας για την αντιμετώπιση ενός ζητήματος.

Η αποφατική μορφή αποτελεί πολιτική όταν οι φορείς εξουσίας αποφασίσουν να μην ενεργήσουν για κάποιο υπαρκτό ζήτημα και να αφήσουν την επίλυσή του στη λειτουργία των δυνάμεων της αγοράς («laissez-faire» ή «hands off»).

Z) Βασίζεται στη νομοθεσία και αποτελεί πράξη εξουσίας και επομένως εμπεριέχει το στοιχείο του εξαναγκασμού.

⁹ Μακρυδημήτρης, Α., *Δημόσια διοίκηση: στοιχεία διοικητικής οργάνωσης*, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2006, Μακρυδημήτρης, Α., *Διοίκηση και Κοινωνία – Η Δημόσια Διοίκηση στην Ελλάδα*, εκδ. Θεμέλιο, 1999, Ραμματά Μ., *Σύγχρονη ελληνική δημόσια διοίκηση – Ανάμεσα στη γραφειοκρατία και το μανάτζμεντ*, εκδ. Κριτική, 2011.

¹⁰ Λαδή, Νταλάκου, ό.π.

Η Δημόσια Διοίκηση ως θεσμικό στοιχείο του κρατικού μηχανισμού και ως οργάνωση διακρίνεται από τους άλλους κοινωνικούς θεσμούς και οργανώσεις, με δεδομένο ότι έχει τα ειδικά χαρακτηριστικά και τους ειδικούς στόχους που θέτει το ίδιο το κράτος και η πολιτική εξουσία και παράλληλα, διαθέτει μια δική της σχετική αυτονομία. Συνεπώς η Δημόσια Διοίκηση ασκεί ταυτόχρονα μια γενική λειτουργία κρατικής κυριαρχίας και μια λειτουργία ρύθμισης του κοινωνικού συνόλου.¹¹ Στην πράξη, η Δημόσια Διοίκηση αποτελεί τμήμα του κρατικού μηχανισμού, με δεδομένο ότι μέσω των λειτουργιών της λαμβάνονται και εκτελούνται αποφάσεις, πολλές φορές ιδιαίτερα σημαντικές. Ωστόσο, η ύπαρξη ενός ειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού και η γραφειοκρατική δομή της, δημιουργούν μια τάση αυτονομίας τόσο ως προς την επιλογή των μέσων επίτευξης των πολιτικών στόχων όσο και ως προς τον προσδιορισμό των ίδιων των αποφάσεων και την εφαρμογή τους, με συνέπεια να διαφοροποιείται από ανάλογες μορφές διοίκησης του ιδιωτικού τομέα. Από αυτή την άποψη η υπαρκτή σχετική αυτονομία της γραφειοκρατικής δημόσιας διοίκησης εκδηλώνεται πολλές φορές και ως αντίσταση ή φραγμός στις προσπάθειες πολιτικών μεταρρυθμίσεων.¹²

Επιπλέον, η Δημόσια Διοίκηση δεν αποτελεί απλά έναν εργαλειακό μηχανισμό επίτευξης των σκοπών που θέτει η εκάστοτε πολιτική εξουσία, αφού μία τέτοια ερμηνεία προϋποθέτει την αποδοχή του απόλυτου διαχωρισμού μεταξύ πολιτικής και διοικητικής δημόσιας σφαίρας και της διαφανόμενης απόλυτης υπεροχής της πρώτης επί της δεύτερης. Η Δημόσια Διοίκηση έχει σκοπό της τη διαχείριση του Δημοσίου Συμφέροντος (βλ. §1.3). Ως εκ τούτου, αποτελεί τον κατάλληλο μηχανισμό τεχνικής συνδρομής στις πολιτικές επιλογές και υλοποίησης των πολιτικών αποφάσεων, μέσω των οποίων το συμφέρον αυτό ενσαρκώνεται και επιτυγχάνεται, ενώ ταυτόχρονα, λόγω της φύσης του ίδιου του σκοπού της, προσλαμβάνει τον χαρακτήρα ενός κοινωνικού θεσμού. Στην πράξη υφίσταται μία πλήρης αλληλοδιείσδυση του πολιτικού και του διοικητικού σε όλα τα επίπεδα.¹³ Έτσι, στο επίπεδο λήψης των αποφάσεων, οι αποφάσεις ενέχουν τόσο πολιτικούς όσο και διοικητικούς όρους αφού τα διοικητικά στελέχη διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο, άλλοτε αυτού της διαμεσολάβησης για την παρουσίαση συγκεκριμένων προβλημάτων στην πολιτική σφαίρα, συνδράμοντας στη διαδικασία κωδικοποίησης

¹¹ Ρούσης, Γ., *Εισαγωγή στη Θεωρία της Δημόσιας Διοίκησης*, Gutenberg, Αθήνα, 1984.

¹² Στο ίδιο.

¹³ Chevallier, J., *Διοικητική Επιστήμη*, Σάκουλας, Αθήνα, 1993, σ. 96.

και επιταχύνοντας τις προσπάθειες επίλυσής τους και άλλοτε συμβάλλοντας στην υποβάθμιση προβλήματος και επιβραδύνοντας ή ακόμη και ακυρώνοντας τις προσπάθειες επίλυσής τους.¹⁴ Επιπρόσθετα, οι αιρετοί ασκούν συχνά διοικητικά καθήκοντα ενώ συχνά οι δημόσιοι υπάλληλοι διαδραματίζουν πολιτικό ρόλο, είτε συμμετέχοντας στις διαδικασίες σχεδιασμού και αξιολόγησης των εναλλακτικών επιλογών, όταν βρίσκονται σε υψηλό επίπεδο ιεραρχίας είτε υλοποιώντας και ελέγχοντας την εφαρμογή αποφάσεων, όταν βρίσκονται σε μέσο και χαμηλό επίπεδο ιεραρχίας.

1.3. Η Δημόσια Διοίκηση από την άποψη του δικαίου

Από την άποψη του δικαίου, για το δημόσιο τομέα, ο όρος «διοίκηση» εκφράζεται με δύο διαστάσεις άρρηκτα συνδεδεμένες μεταξύ τους: την *οργανική ή τυπική (corpus)* και την *ουσιαστική ή λειτουργική (animus)*.

Με την *οργανική ή τυπική* διάσταση, η διοίκηση ταυτίζεται με το σύνολο των φορέων ή των οργάνων που την αποτελούν δηλαδή, με πρόσωπα ή συλλόγους προσώπων, οι οποίοι, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες δικαίου, έχουν δικαίωμα ή αρμοδιότητα ή υποχρέωση να ασκήσουν τη δραστηριότητα αυτή. Στη Δημόσια Διοίκηση υπό στενή έννοια τη διάσταση αυτή αποτελούν οι φορείς που ασκούν την κυριαρχική διοίκηση με προνόμια δημόσιας εξουσίας, έχουν, δηλαδή, την εξουσία μονομερούς επιβολής υποχρεώσεων. Οι φορείς αυτοί έχουν τη μορφή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και διέπονται από το διοικητικό δίκαιο.

Με την *ουσιαστική ή λειτουργική* διάσταση, η διοίκηση εκφράζει το σύνολο των διοικητικών δραστηριοτήτων, δηλαδή τη διαχείριση των υποθέσεων μέσω νομικών πράξεων και υλικών ενεργειών για την επίτευξη ενός σκοπού. Και ενώ το κράτος, ως ευρύτερο, περιλαμβάνει όχι μόνο την διοίκηση, αλλά και τη νομοθεσία και τη δικαιοσύνη, η Δημόσια Διοίκηση περιλαμβάνει σχεδόν το σύνολο των διεργασιών της εκτελεστικής εξουσίας, δηλαδή το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος της κρατικής οργάνωσης, όχι όμως της νομοθετικής και δικαστικής εξουσίας. Ειδικότερα η υπό *ουσιαστική ή λειτουργική* διάσταση Δημόσια Διοίκηση διακρίνεται σε *κυριαρχική* και *συναλλακτική*.

1. Κυριαρχική είναι η παραδοσιακή μορφή διοίκησης, στην οποία μάλιστα το κράτος εμφανίζεται ως κυρίαρχο. Αποτελεί την τυπική εκδήλωση της κρατικής εξουσίας που

¹⁴ Στο ίδιο, σ. 477.

πηγάξει από τη λαϊκή κυριαρχία (άρθρο 26 § 2 Σ. και άρθρα 101 επ. Σ). Υποδιαιρείται σε *περιοριστική, παροχική και ρυθμιστική* διοίκηση.

1.1. Η *περιοριστική* έχει ως σκοπό την τήρηση της τάξης και της ασφάλειας, τον ατομικό καθορισμό και τη συλλογή των φόρων, που ασκείται με τη χρήση κυριαρχικών μέσων, δηλαδή της διαταγής και του καταναγκασμού, που συνεπάγεται επέμβαση στην ιδιωτική σφαίρα και περιορισμό της ελευθερίας και της ιδιοκτησίας του ατόμου.

1.2. Η *παροχική* διαμορφώθηκε με την εξέλιξη του κοινωνικού κράτους και είναι η διοίκηση που προβαίνει σε παροχές ζωτικής σημασίας προς τους πολίτες, όπως είναι η διοίκηση των δημοσίων πραγμάτων (οδών, πλατειών, αιγιαλού, λιμένων κ.λπ.) και των Νομικών Προσώπων Δημοσίων Δικαίου που εξυπηρετούν συγκεκριμένες πτυχές του δημοσίου συμφέροντος (Εκπαιδευτικά ιδρύματα, Νοσοκομεία κ.λπ.) και εξασφαλίζει την παροχή τους σε ανεκτούς όρους, τους οποίους δεν μπορεί να διασφαλίσει πάντοτε ο νόμος της προσφοράς και της ζήτησης, ούτε η νομοθεσία περί ελεύθερου ανταγωνισμού ούτε η έμμεση κρατική επιρροή επί της οικονομίας.

1.3. Η *ρυθμιστική* διοίκηση αποτελεί την πλέον σύγχρονη μορφή διοικητικής δραστηριότητας με προγραμματικό, κατευθυντήριο, διαπλαστικό χαρακτήρα και έγκειται στη ρύθμιση ενός τομέα της οικονομίας, με τη θέσπιση των όρων λειτουργίας της αγοράς, τη χορήγηση αδειών στους οικονομικούς φορείς που προτίθενται να δραστηριοποιηθούν στον εν λόγω οικονομικό τομέα, τον έλεγχο τήρησης των όρων της άδειας και την επιβολή κυρώσεων λόγω μη συμμόρφωσης προς τους όρους αυτούς

2. Συναλλακτική είναι η διοικητική δραστηριότητα του κράτους στο πλαίσιο της ιδιωτικής οικονομίας, με μορφές και μέσα του ιδιωτικού δικαίου, που περιλαμβάνουν για παράδειγμα, σύναψη συμβάσεων ιδιωτικού δικαίου, εκμίσθωση ακινήτου της ιδιωτικής περιουσίας ΝΠΔΔ, μίσθωση λατομείων του Δημοσίου, δημοτική επιχείρηση εκμετάλλευσης μεταλλικού νερού κ.λπ.. Η δραστηριότητα αυτή υπόκειται στον νόμο της προσφοράς και της ζήτησης και οι φορείς της διαπραγματεύονται και συμβάλλονται όπως οι ιδιώτες. Κατά την άσκηση της συναλλακτικής διοίκησης, οι φορείς της δεν επεμβαίνουν άμεσα στην οικονομία με σκοπό τη ρύθμισή της, αλλά μετέχουν στην οικονομική ζωή στο ίδιο (κατ' αρχήν) επίπεδο όπως οι ιδιώτες. Δεδομένου όμως ότι και η συναλλακτική διοίκηση είναι δημόσια διοίκηση, εφόσον αποτελεί κρατική δραστηριότητα και αποβλέπει στην εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, υπάγεται και αυτή στις θεμελιώδεις δεσμεύσεις του δημοσίου δικαίου.

1.4. Το Δημόσιο Συμφέρον

Από την προηγούμενη ανάλυση προκύπτει ότι η ανάπτυξη του δημόσιου τομέα οφείλεται στην ανάγκη εξυπηρέτησης του **Δημοσίου Συμφέροντος**, πέραν του ατομικού συμφέροντος. Βασική λοιπόν επιδίωξη είναι η εξεύρεση τρόπου ώστε να μπορούν να ικανοποιηθούν και τα δύο μέσω της δημιουργίας μιας ορθολογικής γραφειοκρατίας, «που χαρακτηρίζεται από συγκεντρωτισμό, ιεραρχία, εξουσία, πειθαρχία, κανόνες, καριέρα, καταμερισμό εργασίας, θητεία».¹⁵

Σύμφωνα μάλιστα με την *κλασική θεωρία της δημόσιας διοίκησης*, το δημόσιο συμφέρον αποτελεί κεντρική έννοια για την κατανόηση και στην πράξη του δημόσιου τομέα.¹⁶ Σύμφωνα με την τελευταία, το δημόσιο συμφέρον μπορεί να εξασφαλισθεί μέσα από μια ουδέτερη τάξη δημόσιων λειτουργών που έχουν ως αποστολή την εφαρμογή των αποφάσεων της κυβέρνησης. Επιπρόσθετα, θεωρήθηκε η *ορθολογική γραφειοκρατία* ως φύλακας του δημόσιου συμφέροντος, με απαραίτητη προϋπόθεση την ορθολογική και αμερόληπτη δράση των δημόσιων λειτουργών. Παράλληλα, πρέπει να γίνεται ουσιαστική διάκριση μεταξύ πολιτικής και διοίκησης, με μοναδικό σκοπό την υπεράσπιση του δημόσιου συμφέροντος.¹⁷ Οι υποστηρικτές δηλαδή του γραφειοκρατικού τρόπου οργάνωσης τονίζουν ότι ο τρόπος αυτός παρέχει σαφείς διαδικασίες επικοινωνίας, καθώς και σαφείς προδιαγραφές εξουσίας, αρμοδιότητας και ευθύνης, αποκλείοντας, ή τουλάχιστον μειώνοντας σε μεγάλο βαθμό, φαινόμενα ευνοιοκρατίας, διακρίσεων και εξουσιαστικών αυθαιρεσιών. Παράλληλα προϋποθέτει την ύπαρξη ειδίκευσης και της εμπειρίας

Ωστόσο, η κλασική θεωρία δέχθηκε έντονη κριτική από τη *Σχολή της «δημόσιας επιλογής»*, ως προς το επιχείρημα του ορθολογικού δημόσιου συμφέροντος, κυρίως κατά τη δεκαετία του 1960. Το βασικό αντεπιχείρημα ήταν ότι τόσο η πράξη όσο και η θεωρία αναδεικνύουν τον ανορθολογισμό ή τουλάχιστον τον «περιορισμένο ορθολογισμό» (bounded' rationality) των γραφειοκρατιών της δημόσιας διοίκησης.¹⁸ Με δεδομένο ότι δεν είναι δυνατόν για έναν λήπτη αποφάσεων να αναλύσει όλες τις πληροφορίες και πιθανότητες όταν αντιμετωπίζει ένα πρόβλημα, η δυνατότητα ορθολογικής σκέψης και δράσης φαίνεται ότι είναι περιορισμένη. Ακόμη, αμφισβητήθηκε η διάκριση μεταξύ πολιτικής και γραφειοκρατικής διοίκησης

¹⁵ Weber, M., From Max Weber, Routledge, London, 1991.

¹⁶ Λαδής, Νταλάκου, ό.π.

¹⁷ Parsons, ό.π., σ.σ. 6 – 8.

¹⁸ Simon, H.A., *Models of Man: Social and Rational*, John Willey, New York, 1957.

αφού στην πράξη προκύπτει ακόμη και ταύτιση των δύο όταν λόγω της ελλιπούς πληροφόρησης, των ατομικών συμφερόντων και της επιθυμίας για αυτονομία, οι δύο κατηγορίες, της πολιτικής και της γραφειοκρατικής διοίκησης μέσω των ανταλλαγών και συναλλαγών αρχίζουν και συγχέονται.¹⁹

1.5. Αντικείμενο και Αρμοδιότητες της Δημόσιας Διοίκησης

Αντικείμενο της Δημόσιας Διοίκησης είναι η εξειδίκευση και εξατομίκευση των νόμων και των κανονιστικών πράξεων της διοίκησης στις ιδιορρυθμίες της εκάστοτε ατομικής ή συλλογικής περίπτωσης με σκοπό τη διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος, τη μέριμνα για τη δημιουργία αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης απαραίτητων για τη σωματική και την πνευματική τους ανάπτυξη των πολιτών, (περιβάλλον, υγεία, παιδεία) αλλά και τον έλεγχο των πράξεων των πολιτών, όταν αυτές αποβαίνουν σε βάρος του δημοσίου συμφέροντος ή είναι παράνομες, με την επιβολή αντίστοιχων κυρώσεων.

Υπάρχουν διάφοροι τρόποι προσέγγισης των διαφόρων επί μέρους αρμοδιοτήτων της Δημόσιας Διοίκησης, που σχετίζονται με τη νομική, την κοινωνιολογική, την οικονομική ή την πολιτική απόχρωσή τους. Έτσι, οι αρμοδιότητες της Δημόσιας Διοίκησης μπορούν να ταξινομηθούν σε:

- α) *αρμοδιότητες του πυρήνα του κράτους*, όπως είναι η άμυνα, οι διεθνείς σχέσεις, η ασφάλεια και η τήρηση της τάξης, η δικαιοσύνη κ.λπ.,
- β) *οικονομικές αρμοδιότητες*, όπως είναι η επιβολή φόρων, η έκδοση νομίσματος, το εξωτερικό εμπόριο, οι δημόσιες επενδύσεις κ.λπ.,
- γ) *κοινωνικές αρμοδιότητες*, όπως είναι η αναδιανομή εισοδήματος, η προστασία υγείας, η προστασία ασθενέστερων ομάδων πληθυσμού, η οργάνωση σχέσεων εργασίας, η προστασία περιβάλλοντος κ.λπ.,
- δ) *αρμοδιότητες παιδείας και πολιτισμού*, όπως είναι η εκπαίδευση, η προαγωγή επιστημονικής έρευνας, η διαρκής επιμόρφωση, η προστασία και η ανάδειξη πολιτιστικής κληρονομιάς, η ανάπτυξη γραμμάτων και τεχνών κ.λπ..

Ωστόσο, η ανωτέρω ταξινόμηση δεν είναι απόλυτη, με δεδομένο ότι ορισμένες από τις παραπάνω αρμοδιότητες μπορούν να ενταχθούν σε περισσότερες από μία κατηγορίες.

¹⁹ Λαδής, Νταλάκου, ό.π.

1.6. Αρχές της Δημόσιας Διοίκησης

Ειδικότερα, η διοίκηση δεσμεύεται στη δράση της από μία σειρά αρχών που έχουν νόημα και εφαρμογή μόνο στο πλαίσιο ενός δημοκρατικού και συνταγματικά οργανωμένου κράτους δικαίου:²⁰

1. Αρχή της νομιμότητας: Εκφράζει τη σχέση μεταξύ νομοθετικής εξουσίας και δημόσιας διοίκησης, σε ένα κράτος δικαίου. Τούτο σημαίνει ότι α) η δημόσια διοίκηση υπόκειται στο δίκαιο και οφείλει να σέβεται τις επιταγές και τις απαγορεύσεις του όπως αυτές ορίζονται από το Σύνταγμα (Σ) και τους νόμους και β) η δημόσια διοίκηση μπορεί να περιορίσει τα δικαιώματα και τις ελευθερίες καθώς και την ιδιοκτησία των πολιτών μόνο βάσει νόμου που ψηφίζεται από το Κοινοβούλιο. Συνεπώς, η Δημόσια Διοίκηση συνδέεται άρρηκτα με την αρχή του κράτους δικαίου (άρθρο 25 §1 Σ) και οφείλει να ενεργεί μέσα στα πλαίσια που καθορίζουν οι θεσμοθετημένοι κανόνες δικαίου. Τέτοιοι κανόνες είναι αυτοί του ευρωπαϊκού δικαίου (άρθρο 28 § 2 & 3 Σ), οι κανόνες των διεθνών συνθηκών που έχουν κυρωθεί με νομοθετικές πράξεις και επικυρωθεί (άρθρο 28 § 1 Σ), οι κανόνες που έχουν θεσπιστεί με νομοθετικές πράξεις (άρθρα 70-77 & 42 Σ), οι κανονιστικές πράξεις της διοίκησης που έχουν εκδοθεί βάσει νομοθετικής εξουσιοδότησης (άρθρο 43 Σ ή βάσει του άρθρου 83 Σ). Έτσι, η αρχή της νομιμότητας συνεπάγεται την υπαγωγή της Δημόσιας Διοίκησης στο σύνολο των κανόνων δικαίου από οποιαδήποτε πηγή και αν προέρχονται, οι οποίοι διέπουν την οργάνωση, τη λειτουργία και τη δράση της. Ωστόσο, η αρχή της νομιμότητας υποχωρεί σε μερικές περιπτώσεις, όπως είναι η περίπτωση των κυβερνητικών πράξεων, στην περίπτωση των μέτρων εσωτερικής τάξης. Η υποχώρηση της αρχής της νομιμότητας δικαιολογείται μόνο στις περιπτώσεις αυτές για να εξυπηρετηθούν άλλοι σκοποί της δημόσιας διοίκησης, όπως η προστασία του δημοσίου συμφέροντος ή η ταχεία και αποτελεσματική δράση της Δημόσιας Διοίκησης.

2. Αρχή της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος: Αποτελεί κεντρική και θεμελιακή αρχή για την οργάνωση και λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης και αναφέρεται στο συμφέρον του λαού, ο οποίος έχει οργανωθεί μέσω της έννομης τάξης σε κράτος. Συνεπώς, η αρχή προστασία του δημοσίου συμφέροντος (βλ. §1.5) έχει κοινωνικό χαρακτήρα που όμως συνδέεται με την έννομη τάξη. Καθορίζεται δηλαδή από τους κανόνες δικαίου, ως στοιχείο του περιεχομένου τους (αρχή

²⁰ Μακρυδημήτρης, ό.π..

νομιμότητας), που ωστόσο υλοποιεί τους σκοπούς τους μέσω πράξεων και ενεργειών που αποσκοπούν στο δημόσιο συμφέρον. Ο προσδιορισμός του δημοσίου συμφέροντος από το Σύνταγμα άλλοτε καθορίζει τα επιτρεπόμενα όρια περιορισμού ενός ατομικού δικαιώματος προς όφελος του συνόλου και άλλοτε δεσμεύει το νομοθετικό όργανο για τη ρύθμιση τέτοιων θεμάτων. Συνεπώς, το δημόσιο συμφέρον είναι μια αόριστη νομική έννοια που συγκεκριμενοποιείται από το Σύνταγμα, το νόμο και τη διοίκηση με την έκδοση κανονιστικών πράξεων κατόπιν νομοθετικής εξουσιοδότησης ή ατομικών πράξεων. Οπότε η Δημόσια Διοίκηση όταν ασκεί τη διακριτική της ευχέρεια για την επιλογή περισσότερων από μίας εξίσου νομίμων λύσεων, να επιλέξει εκείνη, που κατά την κρίση της εξυπηρετεί καλύτερα το δημόσιο συμφέρον. Ωστόσο, το περιεχόμενο της έννοιας του δημοσίου συμφέροντος δεν είναι πάντοτε σταθερό αλλά σε μεγάλο βαθμό διαμορφώνεται από βασικές επιλογές και της πολιτικής εξουσίας.

3. Αρχή προστασίας του διοικούμενου: Πρόκειται ουσιαστικά για την αρχή της νομιμότητας όπως αυτή γίνεται αντιληπτή εκ μέρους του διοικούμενου, και σχετίζεται και με την αρχή της ασφάλειας δικαίου καθώς και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του πολίτη στις αποφάσεις της διοίκησης (βλ. παρακάτω). Η προστασία εκφράζεται είτε με αρνητική μορφή (*status negativus*) που συνίσταται από την αδυναμία των οργάνων της Δημόσιας Διοίκησης να βλάπτουν τα έννομα συμφέροντα ή τα δικαιώματα του πολίτη, είτε με θετική μορφή (*status positivus*) που συνίσταται από την υποχρέωση των οργάνων της Δημόσιας Διοίκησης να αναπτύσσουν συγκεκριμένη δραστηριότητα για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένου έννομου συμφέροντος ή την ικανοποίηση δικαιώματος του πολίτη.

4. Αρχή της ισότητας των διοικούμενων ενώπιον των δημόσιων υπηρεσιών: Γίνεται κατανοητή τόσο ως ισότητα εντός του νόμου όσο και ως ισότητα έναντι του νόμου. Η ισότητα εντός του νόμου δεσμεύει τον νομοθέτη, ο οποίος οφείλει να θεσπίζει κανόνες οι οποίοι δεν παραβιάζουν την αρχή της ισότητας, ενώ η ισότητα έναντι του νόμου δεσμεύει την Δημόσια Διοίκηση και τα Δικαστήρια τα οποία υποχρεούνται να εφαρμόζουν τον νόμο προστατεύοντας την ισότητα ανάμεσα στους πολίτες. Κατά το άρθρο 4 § 1 Σ, η ισότητα γίνεται κατανοητή ως τυπική (αριθμητική) ή αναλογική (ουσιαστική). Έτσι ενώ η τυπική ισότητα επιβάλλει την όμοια ρύθμιση ανόμοιων καταστάσεων η αναλογική ισότητα επιβάλλει την όμοια μεταχείριση των όμοιων και την διαφοροποιημένη μεταχείριση των ανόμοιων περιπτώσεων. Για παράδειγμα είναι αποδεκτή συνταγματικά και σε κάποιες περιπτώσεις επιβεβλημένη,

η προνομιακή μεταχείριση ειδικών ευπαθών κοινωνικά ομάδων, όπως για παράδειγμα οι πολύτεκνοι, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, οι ηλικιωμένοι, οι ομάδες που απολαμβάνουν λόγω των ιδιαιτεροτήτων τους ειδικής προστασίας, (παιδιά και ανύπαντρες μητέρες κ.λπ.). Η αρχή της ισότητας όμως, όπως και η αρχή της αναλογικότητας έχουν ιδιαίτερα μεγάλη σημασία κατά την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας της Δημόσιας Διοίκησης να επιλέξει μεταξύ περισσοτέρων από μίας εξίσου νόμιμων λύσεων.

5. Αρχή χρηστής διοίκησης: Επιβάλλει στη Δημόσια Διοίκηση να ασκεί τις αρμοδιότητές της με βάση το περί δικαίου αίσθημα ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στους πολίτες να προστατεύουν τα συμφέροντά τους και να απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους. και να επιδιώκεται η προσαρμογή των κανόνων δικαίου στις επικρατούσες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες.

6. Αρχή της καλής πίστης και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του πολίτη: Βασίζεται στο άρθρο 5 § 1 Σ και επιβάλλει στη Δημόσια Διοίκηση να μην δημιουργεί καταστάσεις πλάνης, απάτης ή απειλής σε βάρος του πολίτη. Η αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης επιβάλλει στη δημόσια διοίκηση να μην επικαλείται δικές της παραλείψεις, για τις οποίες ο διοικούμενος δεν φέρει καμία ευθύνη ή να αγνοεί μια ευνοϊκή για τον διοικούμενο πραγματική κατάσταση που έχει δημιουργηθεί επί μακρό χρονικό διάστημα αρνούμενη έτσι το δικαίωμα του να συνάγει της ωφέλιμες έννομες συνέπειες της.

7. Αρχή της αναλογικότητας: Ορίζει την ύπαρξη εύλογης σχέσης μεταξύ της λήψης συγκεκριμένου διοικητικού μέτρου και του επιδιωκόμενου σκοπού (άρθρο 25 § 1, δ' Σ). Έτσι, το μέτρο αυτό να πρέπει είναι: α) *αναγκαίο*, δηλαδή να μην μπορεί δηλαδή να εξυπηρετηθεί ο σκοπός του περιορισμού που επιβάλλεται στην άσκηση ενός δικαιώματος με άλλο ηπιότερο μέτρο, β) *κατάλληλο*, δηλαδή να εξυπηρετεί τον επιδιωκόμενο σκοπό και να τελεί σε συνάφεια με αυτόν και γ) *ανάλογο* του σκοπού, δηλαδή να ανταποκρίνονται στους δηλωμένους σκοπούς της νομοθετικής ή διοικητικής ρύθμισης, και πάντως σε σκοπούς γενικότερου δημοσίου συμφέροντος. Αυτό σημαίνει ότι με βάση την αρχή της αναλογικότητας απαραίτητες προϋποθέσεις για τη λήψη ενός διοικητικού μέτρου είναι η αναγκαιότητα, η καταλληλότητα, και η αναλογικότητα.

8. Αρχή της αμεροληψίας και της καλής λειτουργίας της διοίκησης: Επιβάλλει στη Δημόσια Διοίκηση να είναι ανεξάρτητη από επιρροές άσχετες με το δημόσιο συμφέρον και να λειτουργεί χωρίς εμπάθεια και προκατάληψη έναντι του πολίτη. Η

αρχή της αμεροληψίας υφίσταται με τη μορφή κωλυμάτων διενέργειας πράξεων ή συμμετοχής στα συλλογικά όργανα της Δημόσιας Διοίκησης, όπως είναι η απαγόρευση σε δημόσιους υπαλλήλους συγγενείς μέχρι τον τρίτο βαθμό να μετέχουν στην ίδια συνεδρίαση συλλογικού οργάνου καθώς και ο θεμελιακός κανόνας της πολιτικής ουδετερότητας των δημοσίων υπαλλήλων, ο οποίος κατοχυρώνεται συνταγματικά στο άρθρο 29 Σ, που απαγορεύει στον δημόσιο υπάλληλο κατά την άσκηση των καθηκόντων του να λειτουργεί με βάση της πολιτικές και κομματικές του επιλογές.

9. Άλλες ειδικότερες αρχές:

- Η αρχή της συνέχειας της λειτουργίας των υπηρεσιών της διοίκησης.
- Η αρχή της ακρόασης των διοικουμένων.
- Η αρχή της αιτιολογίας των διοικητικών πράξεων.
- Η αρχή του ελέγχου της δημόσιας διοίκησης,
- Η άσκηση των αρμοδιοτήτων των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών.
- Η πρόσβαση στα διοικητικά έγγραφα
- Η εκ των προτέρων πρόβλεψη διαδικασιών.

1.7. Θεωρητικοί τύποι Οργάνωσης της Δημόσιας Διοίκησης

Από τις πλέον επιτυχημένες κατηγοριοποιήσεις των θεωριών της Δημόσιας Διοίκησης και Δημόσιας Πολιτικής είναι αυτή του Hood,²¹ βασισμένη στην πολιτισμική θεωρία της κοινωνική ανθρωπολόγου Douglas.²² Με βάση αυτή την πολιτισμική προσέγγιση και χρησιμοποιώντας δυο διαστάσεις, το *πλέγμα κανόνων* και την *ομάδα*, οι θεωρητικές προσεγγίσεις της δημόσιας διοίκησης και πολιτικής μπορούν να καταταχθούν σε τέσσερις τύπους: τον *ιεραρχικό τύπο*, τον *ατομικιστικό τύπο*, τον *τύπο της ισότητας* και τον *τύπο φαναλισμού* (βλ. Πίνακα 1).²³

²¹ Hood, C., *The Art of the State*, Clarendon Press, Oxford, 1998.

²² Douglas, M., *How Institutions Think*, Routledge, London, 1987.

²³ Λαδής, Νταλάκου, ό.π. Οι ορισμοί του πλέγματος κανόνων και της ομάδας είναι οι ακόλουθοι (βλ. στο ίδιο):

- Πλέγμα κανόνων είναι ο βαθμός κατά τον οποίο η δημόσια σφαίρα οργανώνεται με βάση συμβάσεις και κανόνες, με αποτέλεσμα να μειώνονται οι περιοχές της ζωής όπου οι αποφάσεις λαμβάνονται μέσα από προσωπικές επιλογές και διαπραγματεύσεις. Για παράδειγμα, ο στρατός είναι μια μορφή οργάνωσης με «πυκνό» πλέγμα κανόνων, ενώ η φοιτητική ζωή διακρίνεται από «αραιό» πλέγμα κανόνων.
- Ομάδα: Ο βαθμός κατά τον οποίο η δημόσια σφαίρα ορίζεται από προσωπικές επιλογές οι οποίες περιορίζονται από τις επιλογές της ομάδας και όχι από ένα τυπικό πλέγμα κανόνων. Για

Πίνακας 1. Πολιτισμική Θεωρία και προσέγγιση στην Οργάνωση του Δημόσιου Τομέα. Πηγή: Hood (1998) και Λαδή, Νταλάκου (2009).

	Χαμηλή Συλλογικότητα	Υψηλή Συλλογικότητα
Πυκνό πλέγμα κανόνων (High grid)	Τύπος Φαταλισμού: πυκνό πλέγμα κανόνων, αλλά χαμηλή ομαδικότητα, π.χ. ατομικιστικές κοινωνίες που διέπονται από άκαμπτους κανόνες.	Ιεραρχικός τύπος: κοινωνική συνοχή και πυκνό πλέγμα κανόνων, π.χ. στερεοτυπικές στρατιωτικές δομές.
Αραιό πλέγμα κανόνων (Low grid)	Ατομικιστικός τύπος: Χαμηλή ομαδικότητα και αραιό πλέγμα κανόνων που ευνοούν τις διαπραγματεύσεις, π.χ. οργανώσεις που λειτουργούν με βάση τους νόμους της αγοράς.	Τύπος της Ισότητας: Αραιό πλέγμα κανόνων και υψηλή ομαδικότητα, π.χ. συμμετοχικές μορφές οργάνωσης.

Στον **ιεραρχικό τύπο**, που βασίζεται στην κλασική βεμπεριανή θεωρία των οργανώσεων, τη θεωρία της γραφειοκρατίας, τις έννοιες του δημόσιου δικαίου και του δημόσιου συμφέροντος, αναδεικνύεται η κοινωνική ομάδα έναντι του ατόμου, που σημαίνει ότι ο δημόσιος τομέας πρέπει να λειτουργεί με βάση το δημόσιο και όχι το ιδιωτικό συμφέρον. Υπάρχουν σαφείς και αυστηροί κανόνες δικαίου έτσι ώστε να αποφεύγεται κατάχρηση δημόσιας εξουσίας και να είναι δυνατός ο έλεγχος των πράξεων των δημοσίων λειτουργών. Η γέννηση του ιεραρχικού μοντέλου τοποθετείται στα τέλη του 19ου αιώνα με πρωταγωνιστές τους Max Weber,²⁴ τον Woodrow Wilson,²⁵ καθώς και τον Frederick Wislow Taylor,²⁶ και οδήγησε στην δημιουργία του γνωστού *διοικητικού κράτους*.²⁷

Στον **ατομικιστικό τύπο**, ο ανταγωνισμός και η άμιλλα είναι η συνηθέστερη προτεινόμενη μέθοδος για κάθε είδους πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο δημόσιος τομέας και όχι στην επιτήρηση όπως το ιεραρχικό μοντέλο. Η συλλογικότητα είναι χαμηλή με ευελιξία στους κανόνες ώστε τα άτομα να κινούνται ελεύθερα έχοντας ως στόχο τη μεγιστοποίηση του οφέλους τους και την επιδίωξη του ατομικού συμφέροντος χωρίς να εστιάζουν στο δημόσιο συμφέρον. Οι δημόσιοι υπάλληλοι ανταγωνίζονται στο εσωτερικό των υπηρεσιών τους για προαγωγή, βαθμούς,

παράδειγμα, ένα κοινόβιο αποτελεί μια κατάσταση όπου οι όποιοι περιορισμοί προκύπτουν μέσα από απόφαση της ομάδας.

²⁴ Weber, M., *Aus den Schriften zur Religionssoziologie*, Georg Kurt Schauer, Frankfurt am Main, 1948.

²⁵ Wilson, W., «The Study of Administration», *Political Science Quarterly*, 2:2, 1887, σ.σ. 197-222

²⁶ Taylor, F.W., *The Principles of Scientific Management*, Harper, New York, 1911.

²⁷ Λαδή, Νταλάκου, ό.π.

περισσότερα χρήματα. Στην πράξη η θεωρία του ατομικισμού στη δημόσια διοίκηση αντιστοιχεί στο Νέο Δημόσιο Μάνατζμεντ. Βασίζεται στη ρυθμιστική ικανότητα της αγοράς και στην εγωιστική ανθρώπινη φύση, ενώ εμπνευστής του θεωρείται ο Adam Smith.²⁸

Στον **τύπο του φαταλισμού** η κοινωνία διακρίνεται από άρνηση συνεργασίας, ενώ η πολυπλοκότητα των κανόνων και των οργανώσεων κάνει αδύνατη την πρόβλεψη της δράσης των ομάδων και των ατόμων, καθώς η κοινωνία γίνεται απρόβλεπτη και ανορθολογική. Η αδράνεια, η κυνικότητα και η έλλειψη συλλογικής δράσης είναι πρακτικά μια ορθολογική κατεύθυνση σε έναν δημόσιο χώρο στο οποίο επικρατεί. Στηρίζεται στις παρατηρήσεις του Edward Christie Banfield (1958), ο οποίος υποστηρίζει ότι οι «αδρανείς κοινωνίες» διέπονται από έναν γενικευμένο κυνισμό ως προς τα κίνητρα και την ειλικρίνεια των δημόσιων λειτουργών αλλά και γενικότερα από μια δυσπιστία ως προς κάθε συλλογικότητα.²⁹

Στον **τύπο της ισότητας** η λύση είναι να βρεθούν τρόποι «διοίκησης χωρίς διοικητές» (managing without managers). Έτσι, η προτεινόμενη κατεύθυνση είναι ο **«κοινοτισμός»** (communitarianism) και η **συμμετοχική οργάνωση** με τη μορφή αποκεντρωμένων αυτοδιοικούμενων διοικητικών μονάδων.³⁰ Ο κοινοτισμός εμφανίστηκε ως αντίδοτο στον ατομικισμό και αντιπροτείνει τις αξίες της συμμετοχής, της αφοσίωσης στην κοινότητα και της πρόταξης των συλλογικών αγαθών του πολιτισμού και της παράδοσης της εκάστοτε κοινότητας. Οι ρίζες του ανομοιογενούς αυτού κινήματος βρίσκονται στην Αθηναϊκή δημοκρατία, στους ουτοπιστές σοσιαλιστές, στη Μαρξιστική σκέψη, αλλά και στις προτάσεις του οικολογικού και φεμινιστικού κινήματος. Οι βασικές διαστάσεις της θεωρίας της ισότητας είναι η αυτοδιοίκηση ομάδας (Group Self-Management), ο έλεγχος μέσω αμοιβαιότητας (Control by Mutuality) και η μέγιστη άμεση υπευθυνότητα (Maximum Face-to-Face Accountability).³¹

1.8. Οριοθέτηση Δημοσίου Τομέα κατά την ΕΕ

Για την οριοθέτηση του δημοσίου τομέα σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του ενωσιακού δικαίου [(άρθρο 126 ΣΛΕΕ), πρωτόκολλο για τη διαδικασία του

²⁸ Smith, A., *The Wealth of Nations*, Random House, New York, 1937.

²⁹ Banfield, E.C., *The Moral Basis of a Backward Society*, Free Press, Glencoe, Ill, 1958.

³⁰ Etzioni, A., *The Spirit of Community*, Crown Publishers, New York, 1993.

³¹ Hood, ό.π., σ.σ. 120 – 144.

υπερβολικού ελλείμματος, κανονισμός (ΕΚ) 479/2009 του Συμβουλίου της 25ης Μαΐου 2009 (ΕΕ L 145), κανονισμός (ΕΚ) 223/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2009 (ΕΕ L 87) για την ανάπτυξη, την παραγωγή και τη διάδοση των ευρωπαϊκών στατιστικών, κανονισμός (ΕΚ) 2223/1996 του Συμβουλίου της 25ης Ιουνίου 1996 (ΕΕ L 310)], με το άρθρο 2 του Ν. 3871/2010 (ΦΕΚ Α΄ 141) προστέθηκε άρθρο 1Β στον Ν. 2362/1995 (ΦΕΚ Α΄ 247) περί Δημοσίου Λογιστικού, με το οποίο ορίστηκαν τα εξής : «1. Δημόσιος τομέας: περιλαμβάνει την Γενική Κυβέρνηση και τις δημόσιες επιχειρήσεις κατά την έννοια των παραγράφων 1, 2 και 3, καθώς και τους δημόσιους οργανισμούς κατά την έννοια της παραγράφου 6 του άρθρου 1 του Ν. 3429/2005 (ΦΕΚ Α΄ 314). 2. Γενική Κυβέρνηση: περιλαμβάνει την Κεντρική Κυβέρνηση, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, πρώτου και δεύτερου βαθμού (ΟΤΑ) και τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ), σύμφωνα με τα κριτήρια του Ευρωπαϊκού Συστήματος Λογαριασμών (ΕΣΟΛ). 3. Κεντρική Κυβέρνηση: περιλαμβάνει την Κεντρική Διοίκηση και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, καθώς και τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ελέγχονται και χρηματοδοτούνται κυρίως από την Κεντρική Διοίκηση, εκτός ΟΤΑ και ΟΚΑ.....».

Το Συμβούλιο της Επικρατείας με απόφασή του (ΣτΕ 2497/2013), αποφάνθηκε ότι «Προκειμένου να υπαχθεί ένα ΝΠΙΔ στον τομέα της Γενικής Κυβέρνησης, εξετάζεται αν το εν λόγω νομικό πρόσωπο ελέγχεται και χρηματοδοτείται κατά κύριο λόγο από την Κεντρική Διοίκηση. Η κατάταξη, συνεπώς, ενός ΝΠΙΔ στο καταρτιζόμενο από την ΕΛ.ΣΤΑΤ. Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης προϋποθέτει εξειδίκευση και εφαρμογή επί του συγκεκριμένου νομικού προσώπου των καθοριζόμενων στο νόμο κριτηρίων, βάσει των υποβαλλομένων στοιχείων σχετικά με την διοίκηση και την χρηματοδότηση του εν λόγω νομικού προσώπου... η κατάταξη ενός φορέα στον τομέα της Γενικής Κυβέρνησης έχει έννομες συνέπειες για την λειτουργία του, δεδομένου, κυρίως, ότι συνεπάγεται την εφαρμογή επί αυτού ενός ειδικού πλέγματος διατάξεων σχετικών με την οικονομική του διαχείριση, εν όψει του ότι... τα οικονομικά στοιχεία του εν λόγω φορέα λαμβάνονται υπ' όψιν για τον καθορισμό του ύψους του δημοσίου ελλείμματος και του δημοσίου χρέους».

1.9. Μέγεθος και Αποτελεσματικότητα του Δημόσιου Τομέα

Κάθε προσπάθεια εκτίμησης του επιθυμητού μεγέθους για το δημόσιο τομέα, παρότι είναι κρίσιμη και διαχρονική, θεωρείται συνυφασμένη με θέσεις και απόψεις

σχετικές με το ρόλο του κράτους, τις αναγκαίες ή διαθέσιμες δημόσιες δαπάνες και το μέγεθος συμμετοχής του κράτους στις παραγωγικές δραστηριότητες.³² Σύμφωνα πάντως με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), το μέγεθος του κράτους αυξάνεται συνεχώς από το 1870, ενώ οι δαπάνες του ως ποσοστό του ΑΕΠ κατά μέσο όρο αντιστοιχούσαν κατά το έτος αυτό στο 10,7% του ΑΕΠ, το 1920 στο 19,6%, το 1960 στο 28%, το 1980 στο 41,9% και το 1996 στο 45,0%.³³

Πρακτικά, το κράτος διογκώθηκε και πήρε τη σημερινή του μορφή μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, ακολουθώντας την Κεϋνσιανή λογική περί του παρεμβατικού ρόλου του στην οικονομία μέσω των δημόσιων επιχειρήσεων και των έργων υποδομής και της ενίσχυσης του κράτους-πρόνοιας που αναλάμβανε την υλοποίηση της κρατικής κοινωνικής πολιτικής. Έτσι, και μέχρι τη δεκαετία του 1980 η επικράτηση του Κεϋνσιανού προτύπου επέβαλε το μεγάλο μέγεθος του δημόσιου τομέα, έτσι ώστε να μπορεί να στοχεύει στη χαμηλή ανεργία και στη σταθερότητα των τιμών.³⁴ Ωστόσο, η «χρυσή εποχή» της κρατικής παρεμβατικότητας άρχισε να υπόκειται σε έντονη κριτική λόγω των υπέρογκων κρατικών δαπανών συντήρησης ενός τεράστιου δημόσιου τομέα, και των συχνών αποτυχιών του στη διαχείριση δημόσιων επιχειρήσεων και έργων. Αυτές οι δυσλειτουργίες οδηγούσαν συχνά σε υπέρογκο δανεισμό, ενώ στοιχεία τους αποτελούσαν η αναποτελεσματική γραφειοκρατία, τα εγωιστικά κίνητρα δημοσίων λειτουργών και συχνά η διαφθορά.

Η επικράτηση της νεοφιλελεύθερης σκέψης κατά τις δεκαετίες του 1980 και του 1990, κυρίως στο Ηνωμένο Βασίλειο και τις ΗΠΑ, σηματοδότησαν την προσπάθεια περιορισμού του κράτους, με δεδομένο ότι ένα μικρότερο και ευέλικτο κράτος έχει λιγότερες κρατικές δαπάνες. Το κράτος αυτό πρέπει να διαθέτει ένα δημόσιο τομέα ο οποίος θα μπορούσε να λειτουργεί αποδοτικά μετά από αναγκαίες μεταρρυθμίσεις όπως ιδιωτικοποιήσεις, συμβάσεις με εξωτερικούς παρόχους, συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, μείωση των δημοσίων ελλειμμάτων και φυσικά μείωση του αριθμού των δημοσίων υπαλλήλων.³⁵ Ωστόσο, παρά τη διαφανόμενη τάση προς έναν μικρότερο δημόσιο τομέα, στην πραγματικότητα ο δημόσιος τομέας παραμένει σχεδόν στα ίδια επίπεδα στις περισσότερες αναπτυγμένες

³² Πετράκης, Π. και Δανιηλοπούλου, Ν., «Το Μέγεθος του Δημόσιου Τομέα», *In Deep Analysis*, ΕΚΠΑ 28 Αυγ 2013, URL < <http://www.indepanalysis.gr/node/1660> >.

³³ Tanzi, V. and Schuknecht, L., *Public Spending in the 20th Century*. Cambridge: Cambridge University Press, 2000

³⁴ Πετράκης, Δανιηλοπούλου, ό.π..

³⁵ Jackson, P., «The Size and Scope of the Public Sector» in Bovaird T. and Loeffler, E. (eds.), *Public Management and Governance*, Routledge, London – New York, 2009.

χώρες, όπως φαίνεται στη συνέχεια (Κεφ. 2), ενώ αλλάζουν κυρίως οι τομείς δραστηριότητάς του, με περισσότερη έμφαση στον έλεγχο και στη ρύθμιση των παρεχόμενων δημοσίων υπηρεσιών παρά στην απευθείας παροχή τους από το ίδιο.

Αναφορικά με τους τρόπους υπολογισμού του μεγέθους και της αποτελεσματικότητας του Δημόσιου Τομέα, υπάρχουν πολλές προσεγγίσεις: Ως προς το μέγεθος του Δημόσιου Τομέα, το πιο απλό και σύνηθες μέτρο μεγέθους, τουλάχιστο σε ότι αφορά τις ανεπτυγμένες χώρες, είναι οι δαπάνες της Γενικής Κυβέρνησης ως ποσοστό του Α.Ε.Π., ενώ χρησιμοποιούνται ακόμη, σε μικρότερο βαθμό, τα έσοδα του κράτους ως ποσοστό του Α.Ε.Π.. Ορισμένες φορές, χρησιμοποιούνται κάποιες παραλλαγές αυτών των δεικτών που θεωρούνται ότι εκφράζουν ακριβέστερα την επίδραση του κράτους στην οικονομία, όπως είναι η δημόσια κατανάλωση ως ποσοστό του Α.Ε.Π., οι δημόσιες επενδύσεις ως ποσοστό του Α.Ε.Π. και η προστιθέμενη αξία του δημόσιου τομέα (το ποσό που το Δημόσιο συμβάλλει στο Α.Ε.Π.). Ωστόσο, ως προς την αποτελεσματικότητα, το μέγεθος του κράτους δεν φαίνεται να παίζει σημαντικό ρόλο, ενώ εκείνο που έχει σημασία είναι η «ποιότητα του κράτους».

Πίνακας 2. Ευρωπαϊκά υποδείγματα Δημόσιου τομέα και ταξινόμησή τους σε σχέση με την αποτελεσματικότητα και την κοινωνική δικαιοσύνη (ισότητα) που παρέχουν. Πηγή: Sapir (2005).

		Αποτελεσματικότητα	
		Χαμηλή	Υψηλή
Ισότητα	Υψηλή	Ηπειρωτική Ευρώπη	Σκανδιναβικές χώρες
	Χαμηλή	Μεσογειακές χώρες	Αγγλοσαξονικές χώρες

Διερευνώντας τη σχέση μεταξύ μεγέθους του κράτους και οικονομικής ανάπτυξης, διαπιστώθηκε ότι στην Ευρώπη υπάρχουν 4 οικονομικά υποδείγματα ανάπτυξης που ακολουθούν οι διάφορες χώρες: το Αγγλοσαξονικό, το Σκανδιναβικό, το Κεντροευρωπαϊκό και το Μεσογειακό. Ο André Sapir προσπάθησε να κατατάξει αυτά τα βασικά υποδείγματα ανάλυσης με βάση: α) Την κοινωνική δικαιοσύνη (ισότητα) και β) Την οικονομική αποτελεσματικότητα. Σχηματικά, η κατάταξη που

έκανε φαίνεται στον ακόλουθο Πίνακα 2.³⁶ Από την κατάταξη του Sapir προκύπτει ότι το Σκανδιναβικό υπόδειγμα χαρακτηρίζεται από υψηλή αποτελεσματικότητα και ισότητα. ενώ το Μεσογειακό υπόδειγμα χαρακτηρίζεται από χαμηλή αποτελεσματικότητα και ανισότητα.

1.10. Μεταρρυθμιστικές τάσεις στη Δημόσια Διοίκηση

Η ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός των ιδιωτικών επιχειρήσεων κατά τις δεκαετίες του 1950 και του 1960 με νέες μεθόδους οργάνωσης και διαχείρισης είχε οδηγήσει σε μεγάλο χάσμα ανάμεσα στον ιδιωτικό και το δημόσιο τομέα, ενώ η επικράτηση της νεοφιλελεύθερης πρακτικής σηματοδότησε την έναρξη μίας προσπάθειας εκσυγχρονισμού της Δημόσιας Διοίκησης. Ο εκσυγχρονισμός των ιδιωτικών επιχειρήσεων αποτυπώθηκε θεωρητικά στην επιστήμη του management και απέδωσε ορατά αποτελέσματα στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων και των αγορών. Η μεταφορά υποδειγμάτων του επιχειρηματικού management θεωρήθηκε σταδιακά ως λύση για τα προβλήματα της Δημόσιας Διοίκησης. Χρησιμοποιώντας στοιχεία της διοικητικής επιστήμης, εμπλουτισμένα με στοιχεία πολιτικών και νομικών επιστημών διαμορφώθηκε το νέο πεδίο του δημόσιου management. Συνεπώς, ενώ το γραφειοκρατικό σύστημα διοίκησης του δημόσιου τομέα αναπτύχθηκε μεταπολεμικά σε συνθήκες οικονομικής ευρωστίας, το δημόσιο management θεμελιώθηκε σε περιβάλλον οικονομικής στενότητας.

Έτσι, κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1980 και με σκοπό τον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης διεθνώς, καθιερώθηκε η νέα μορφή μεταρρύθμισης που καλείται **Νέο Δημόσιο Management** (New Public Management). Οι κυριότεροι λόγοι εδραίωσης του Νέου Δημόσιου Management είναι συνοπτικά:³⁷

1. Η λειτουργική ανεπάρκεια της υπαρκτής δημόσιας γραφειοκρατίας κυρίως σε συνθήκες χρηματοοικονομικής στενότητας.
2. Η ανάπτυξη και επέκταση της πληροφορικής σε πολλούς τομείς της οικονομικής και κοινωνικής ζωής.

³⁶ Sapir, A., «Globalisation and the reform of European social models», *ECOFIN Informal Meeting in Manchester*, 9 September 2005.

³⁷ Chandler, J.A., *Δημόσια Διοίκηση Συγκριτική Ανάλυση*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2003. (Βλ. επίσης, Καρβούνης Α., *Εισαγωγή στην Οργάνωση και Λειτουργία του Κράτους*, Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα, 2003, Μιχαλόπουλος, Ν., *Από τη Δημόσια Γραφειοκρατία στο Δημόσιο MANAGEMENT*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 2003, Λαδής, Σ., Νταλάκου, Β., ό.π., καθώς και Καρκατσούλης Π., *Το κράτος σε μετάβαση: Από τη διοικητική μεταρρύθμιση και το νέο δημόσιο μόνταζμεντ στη διακυβέρνηση*, εκδ. Σιδέρη, Αθήνα, 2004).

3. Η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας και οι συνεπακόλουθες αλλαγές στους τρόπους επικοινωνίας, συναλλαγής και ανταγωνισμού.
4. Οι αυξημένες αξιώσεις των πολιτών-πελατών από τις δημόσιες υπηρεσίες για ποιοτικές υπηρεσίες.
5. Η αναζήτηση από τους εργαζόμενους με υψηλό επίπεδο επαγγελματισμού, εκείνων των εργασιών που παρέχουν δυνατότητες ανάπτυξης και όχι απλώς μια αμοιβή.

Ωστόσο, **τα στοιχεία που διαφοροποιούν το δημόσιο management από τη δημόσια γραφειοκρατία** φαίνονται στον ακόλουθο Πίνακα 3:

Πίνακας 3. Διαφορές μεταξύ Γραφειοκρατικής Διοίκησης και Δημόσιου Management. Πηγή: Καρκατσούλης (2004).

Γραφειοκρατική Διοίκηση	Δημόσιο Management
Βραχυπρόθεσμος προγραμματισμός	Μακροπρόθεσμος προγραμματισμός
Στατική στοχοθεσία	Δυναμική στοχοθεσία
Αποφυγή λαθών	Επιδίωξη επιτυχίας
Δευτερεύουσας σημασίας οι οικονομικοί πόροι	Πρωτεύουσας σημασίας οι οικονομικοί πόροι
Ιεραρχική και άκαμπτη δομή	Απέριττη δομή
Περιορισμένη εκχώρηση εξουσίας για λήψη απόφασης	Μέγιστη εκχώρηση εξουσίας για λήψη απόφασης
Έμφαση στους τύπους	Έμφαση στα αποτελέσματα

Το μεταρρυθμιστικό κύμα του Νέου Δημόσιου Management, που έγινε γνωστό και ως «**Επανίδρυση του Κράτους**» βασίστηκε στην *ποιότητα*, την *οικονομικότητα*, την *αποδοτικότητα* και την *αποτελεσματικότητα*. Στη συνέχεια χρησιμοποιήθηκε ο όρος «**Διακυβέρνηση**»,³⁸ που περιλαμβάνει επιπλέον και τη *νομιμότητα* και τη *λογοδοσία*.

³⁸ Σύμφωνα με τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, η Διακυβέρνηση περιλαμβάνει τους νόμους και τις διαδικασίες μέσω των οποίων το κράτος, ιδιώτες και κοινωνικές ομάδες προωθούν τις απόψεις τους και τα συμφέροντά τους, επιλύουν τις διαφορές τους και εκπληρώνουν τις αρμοδιότητές τους. Πρόκειται για έντονη συνεργασία (partnership), αλληλεξάρτηση και αλληλεπίδραση μεταξύ της κρατικής εξουσίας, του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών.

Ιδιαίτερο ρόλο στην προώθηση των μεταρρυθμίσεων του Νέου Δημόσιου Management διαδραματίζουν διεθνείς οργανισμοί, όπως ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ), η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), η Παγκόσμια Τράπεζα (ΠΤ) και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), οι οποίοι συνδράμουν στη διαδικασία κατάρτισης και εφαρμογής των μεταρρυθμιστικών πολιτικών στα κράτη-μέλη τους.

Η ΕΕ επιχειρεί να διαμορφώσει ένα πρότυπο διοικητικής μεταρρύθμισης, το οποίο θα αφομοιώνει τα θετικά στοιχεία της ιδιωτικής διοίκησης (αγοράς) τα οποία θα μπορούν να εφαρμόζεται σε κάθε κράτος-μέλος χωρίς να θίγονται οι ιδιαιτερότητες των διοικήσεών τους. Μέσω των θεσμικών οργάνων της, η ΕΕ συμβάλλει στη σύγκριση πολιτικών και πρακτικών και στην ανάλυση των αποτελεσμάτων, των επιτυχιών ή των αποτυχιών τους, έτσι ώστε τα κράτη-μέλη να ενημερώνονται για τις επιτυχημένες πολιτικές επιλογές και τον τρόπο υλοποίησής τους.

Ειδικότερα για τη Διακυβέρνηση, ο ΟΟΣΑ έχει διατυπώσει τις αρχές: α) της λογοδοσίας (accountability), β) της διαφάνειας (transparency), γ) της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας (efficiency and effectiveness), δ) της ανταποκρισιμότητας (responsiveness) και ε) της διορατικότητας (forward vision).

1.11. Αξιοκρατία στη Δημόσια Διοίκηση

Η αξιοκρατία στο δημόσιο τομέα θεωρείται το αποτέλεσμα δύο σημαντικών και διακριτών παραγόντων.³⁹ Ο πρώτος συνίσταται από τη σημασία που δίδεται από τους αρμόδιους φορείς στο επίπεδο εκπαίδευσης και κατάρτισης του υποψηφίου δημόσιου υπάλληλου και στη σχετική εξέταση στην οποία μπορεί να υποβάλλεται ο υποψήφιος πριν από την πρόσληψή του. Η μεγάλη ή μικρή βαρύτητα που αποδίδουν οι φορείς πρόσληψης σ' αυτά αποτελεί ισχυρό κοινωνικό μήνυμα για το που οφείλει την πρόληψή του ο δημόσιος υπάλληλος: σε κριτήρια που σχετίζονται με τις πραγματικές δυνατότητές του ή στην πίστη του σε πελατειακές, κομματικές, φιλικές, συγγενικές και άλλες σχέσεις του. Η διαχωριστική γραμμή δηλαδή βρίσκεται μεταξύ των συστημάτων που εκτιμούν την εκπαίδευση και το ταλέντο, αφενός, και των συστημάτων τα οποία αποδέχονται ισχυρούς δεσμούς με πρόσωπα και μηχανισμούς

³⁹ Evans, P. and Rauch, J., «Bureaucracy and Growth: A Cross-National Analysis of the Effects of 'Weberian' State Structures on Economic Growth», *American Sociological Review* 64(5): p.p. 748-65, 1999.

εξουσίας, ωστόσο πολλές φορές δεν είναι ιδιαίτερα διακριτή, επιτρέποντας έτσι μία διαβάθμιση αξιοκρατίας ως προς αυτό τον πρώτο παράγοντα.

Ωστόσο, αν και ένα βασικό γνώρισμα ενός αξιοκρατικού δημόσιου τομέα παρέχεται από τον τρόπο πρόσληψης των δημοσίων υπαλλήλων, δεν αποτελεί το μόνο τρόπο αποτίμησης της αξιοκρατίας στο δημόσιο τομέα. Ο δεύτερος παράγοντας, στηρίζεται σε μία Βεμπεριανή αντίληψη αξιοκρατίας,⁴⁰ η οποία σχετίζεται με την απόδοσή κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας του δημοσίου υπαλλήλου. Έτσι, και στην περίπτωση αυτή έχει σημασία εάν η ανταμοιβή του δημοσίου υπαλλήλου είναι αποτέλεσμα της επαγγελματικής του απόδοσης ή των διασυνδέσεων του με πρόσωπα και μηχανισμούς εξουσίας, με διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στα δύο που πολλές φορές δεν είναι ιδιαίτερα διακριτή.

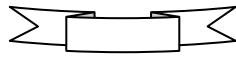
1.12. Η Ελληνική Δημόσια Διοίκηση

Η Δημόσια Διοίκηση στην Ελλάδα θεμελιώθηκε κατά την ίδρυση του ελληνικού κράτους στα πρότυπα της γραφειοκρατικής οργάνωσης και της συγκεντρωτικής και ιεραρχικής διάρθρωσης του 19^{ου} αιώνα. Η γραφειοκρατία υπήρξε ιστορικά ένα αποτελεσματικό σύστημα διοικητικής οργάνωσης με δεδομένο ότι επέβαλε την αποσύνδεση των δραστηριοτήτων από τους συγκεκριμένους ανθρώπους που τις ασκούσαν. Το γεγονός ότι η γραφειοκρατική διοίκηση θεωρείται από τεχνική πλευρά ως ο περισσότερο έλλογος τύπος διακυβέρνησης, την κατέστησε απαραίτητο και κυρίαρχο πρότυπο διοίκησης, με ορισμένα πλεονεκτήματα, όπως η ορθολογική κατανομή του έργου και το σύστημα κανόνων και προτύπων λειτουργίας. Ωστόσο, η γραφειοκρατία έχει βασικά μειονεκτήματα, όπως η τυπολατρία και οι κανόνες και οι κανονισμοί εργασίας, που καθιστούν έναν οργανισμό δύσκαμπτο και λιγότερο αποτελεσματικό.

Η ελληνική δημόσια γραφειοκρατία συγκροτείται από συστήματα διοικητικής οργάνωσης που διακρίνονται σε συγκεντρωτικό σύστημα, αποκεντρωτικό σύστημα και σύστημα τοπικής αυτοδιοίκησης. Οι *κεντρικές υπηρεσίες* κατευθύνουν, συντονίζουν και ελέγχουν τα περιφερειακά όργανα. Τα *περιφερειακά όργανα* έχουν γενικές αρμοδιότητες για τις υποθέσεις της περιφέρειάς τους. Οι *οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης* ασκούν διοίκηση, συντονίζοντας και ελέγχοντας τοπικές υποθέσεις. Τέλος υπάρχουν και *αυτοδιοικούμενοι φορείς* όπως είναι για παράδειγμα τα Ανώτατα

⁴⁰ Στο ίδιο.

Εκπαιδευτικά Ιδρύματα. Παράλληλα, λειτουργούν οι *δημόσιες υπηρεσίες* ως μονάδες διοικητικής οργάνωσης που αποτελούν διοικητικά όργανα με βασικό χαρακτηριστικό τους τη θεραπεία του δημοσίου συμφέροντος, στα οποία ανατέθηκε από το νόμο η διαχείριση ορισμένων διοικητικών υποθέσεων. Ως μονάδες διοικητικής οργάνωσης λειτουργούν και οι *ανεξάρτητες αρχές*, που είναι μονοπρόσωπα ή συλλογικά όργανα του κράτους ή των νομικών προσώπων, με χαρακτηριστικό γνώρισμα την άσκηση αποφασιστικής αρμοδιότητας, τα οποία ασκούν αρμοδιότητα έκδοσης εκτελεστών διοικητικών πράξεων. Τέλος, όργανα διοικητικής οργάνωσης του κράτους ή των νομικών προσώπων, είναι τα *φυσικά πρόσωπα* τα οποία, φέροντας δημόσια εξουσία, εκφράζουν με τις πράξεις τους τη βούληση της δημόσιας διοίκησης.

2. Ιδιαίτερα Χαρακτηριστικά της Δημόσιας Διοίκησης στον ΕΟΧ

Παράθεση Χαρακτηριστικών Δημόσιας Διοίκησης στον ΕΟΧ, Συγκρίσεις Στοιχείων

Η παράθεση των συνοπτικών στοιχείων του Δημόσιου Τομέα στα κράτη-μέλη της ΕΕ και του ΕΟΧ γενικότερα παρέχει τη δυνατότητα συγκρίσεων μεταξύ τους ως προς τις δαπάνες της Γενικής Κυβέρνησης ως ποσοστού του ΑΕΠ, της απασχόλησης στη Γενική Κυβέρνηση ως ποσοστού επί του συνόλου των εργαζομένων, του αριθμού των απασχολούμενων στη Γενική Κυβέρνηση, του ποσοστού των απασχολούμενων γυναικών στην Κεντρική Κυβέρνηση, καθώς και του ποσοστού εμπιστοσύνης των πολιτών προς την εθνική κυβέρνηση, το σύστημα υγείας, το σύστημα παιδείας, την απονομή δικαιοσύνης και το αστυνομικό σώμα.

Κατέστη δυνατή η συλλογή των παραπάνω στοιχείων για 25 από τα 32 συνολικά κράτη του ΕΟΧ, και συγκεκριμένα, την Αυστρία, το Βέλγιο, τη Βρετανία, τη Γαλλία, τη Γερμανία, τη Δανία, την Ελβετία (με δευτερεύουσες ελλείψεις), την Ελλάδα, την Εσθονία, την Ιρλανδία, την Ισπανία, την Ιταλία, τη Λετονία, τη Λιθουανία, το Λουξεμβούργο (με δευτερεύουσες ελλείψεις), τη Νορβηγία, την Ολλανδία, την Ουγγαρία, την Πολωνία (με δευτερεύουσες ελλείψεις), την Πορτογαλία, τη Σλοβακία, τη Σλοβενία, τη Σουηδία, την Τσεχία και την Φινλανδία. Δεν κατέστη δυνατό να βρεθούν επαρκή στοιχεία για τη Βουλγαρία, την Ισλανδία, την Κροατία, την Κύπρο, το Λιχτενστάιν, τη Μάλτα, και τη Ρουμανία. Τα στοιχεία αντλήθηκαν από τον ΟΟΣΑ,⁴¹ την Eurostat,⁴² και την ILO⁴³

Ακόμη, παρουσιάζονται συγκριτικά τα ποσοστά ατόμων που συμπλήρωσαν και απέστειλαν έγγραφα μέσω ιστοσελίδων των δημόσιων υπηρεσιών τους τελευταίους 12 μήνες για τα έτη 2006 και 2016, καθώς και συγκριτικά τα Ποσοστά Εμπιστοσύνης Πολιτών στην Εθνική Κυβέρνηση, τα Ποσοστά Ικανοποίησης Πολιτών από το Σύστημα Υγείας και τα Ποσοστά Ικανοποίησης Πολιτών από το Σύστημα Εκπαίδευσης, αντίστοιχα, για τα έτη 2007 και 2016.

⁴¹ OECD, 2017, URL < <http://www.oecd.org/gov/govatag glance.htm> >.

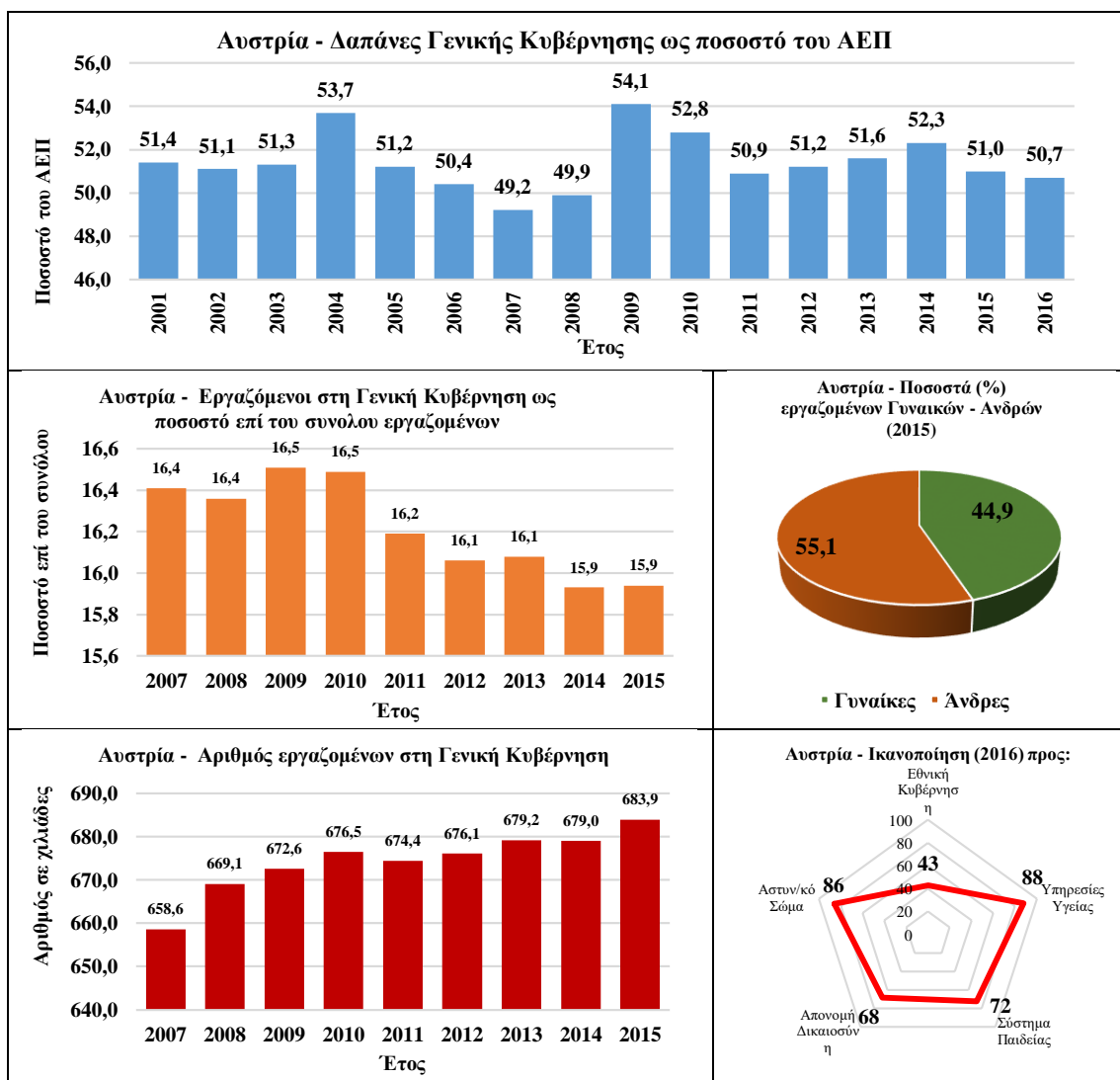
⁴² Eurostat, 2017, URL < <http://ec.europa.eu/eurostat> >.

⁴³ ILO, 2017, URL < <http://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm> >.

2.1. Αυστρία

Το μερίδιο των δαπανών Γενικής Κυβέρνησης έφθασε το 2016 στο 50,7% του ΑΕΠ. Το μερίδιο της κεντρικής κυβερνητικής απασχόλησης που κάλυψαν οι γυναίκες ήταν 54,9%. Η ικανοποίηση των πολιτών είναι μεταξύ των υψηλότερων τόσο για την υγειονομική περίθαλψη, στο 88% των ικανοποιημένων πολιτών, όσο και για το αστυνομικό σώμα, στο 86%. Αυτά τα επίπεδα ικανοποίησης είναι σημαντικά υψηλότερα από τους μέσους όρους του ΟΟΣΑ (βλ. Εικόνα 1).

Η Αυστρία έχει ένα από τα πιο ολοκληρωμένα πλαίσια ελέγχου επιδόσεων προϋπολογισμού μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ, ως ένα ολοκληρωμένο εργαλείο καθοδήγησης για τους πόρους και αποτίμησης αποτελεσμάτων, το οποίο εισήχθη στο πλαίσιο των εκτεταμένων δημοσιονομικών μεταρρυθμίσεων από το 2013, που αποσκοπούσαν στη βελτίωση της λήψης δημοσιονομικών αποφάσεων.

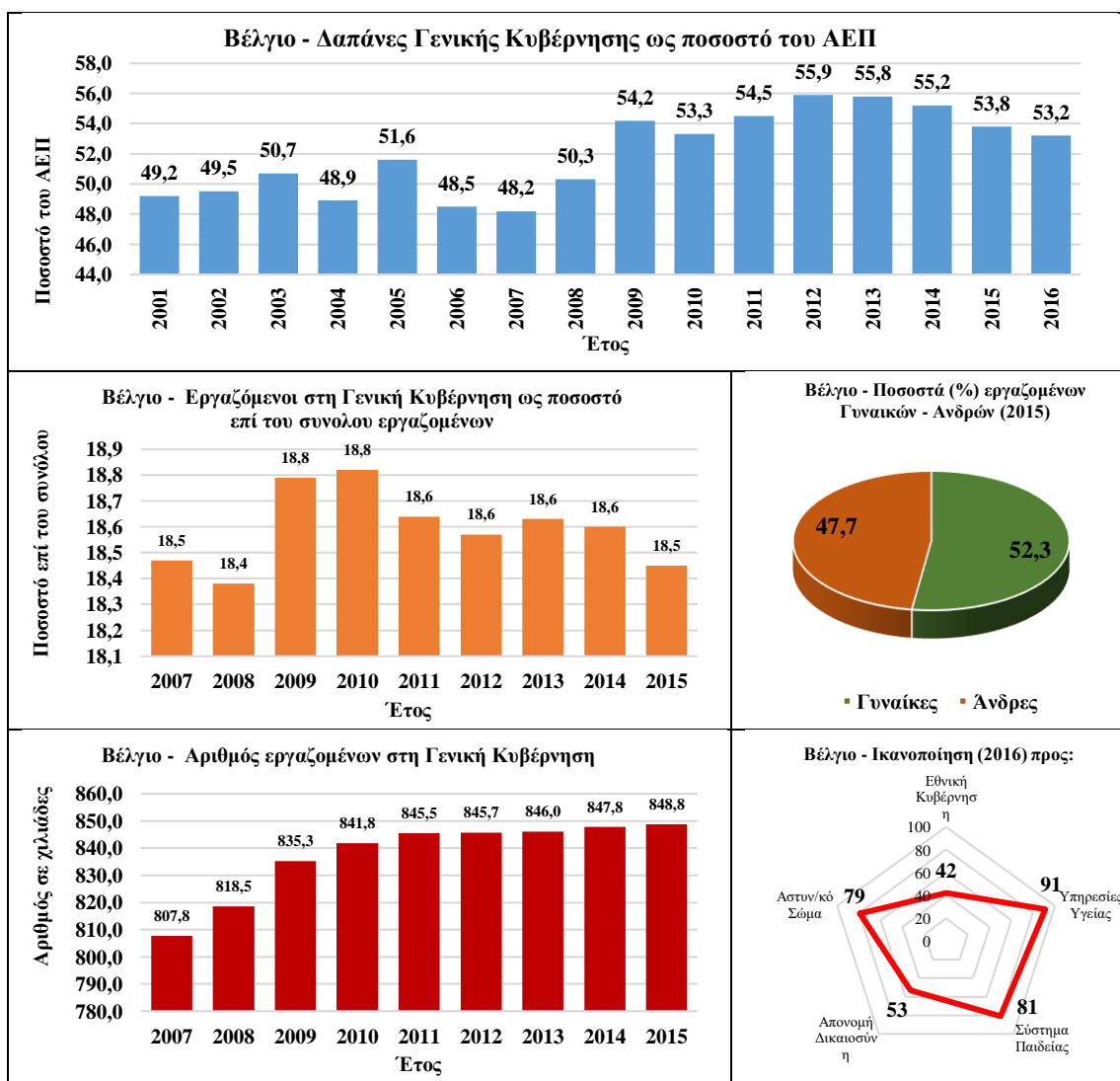

Εικόνα 1. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στην Αυστρία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.

2.2. Βέλγιο

Το μερίδιο των δαπανών Γενικής Κυβέρνησης έφθασε το 2016 στο 53,2% του ΑΕΠ. Το μερίδιο της κεντρικής κυβερνητικής απασχόλησης που κάλυψαν οι γυναίκες ήταν 52,3%. Η ικανοποίηση των πολιτών είναι μεταξύ των υψηλότερων τόσο για την υγειονομική περίθαλψη, στο 91% των ικανοποιημένων πολιτών, όσο και για το εκπαιδευτικό σύστημα, στο 81%, και το αστυνομικό σώμα, στο 79%. Αυτά τα επίπεδα είναι υψηλότερα από τους μέσους όρους του ΟΟΣΑ (βλ. Εικόνα 2).

Στις αρχές του 2017, η χώρα δημιούργησε μια νέα Ομοσπονδιακή Δημόσια Υπηρεσία για να ομαδοποιήσει λειτουργίες πληροφορικής, ανθρώπινου δυναμικού, ακεραιότητας, διαχείρισης, προϋπολογισμού, λογιστικής και δημοσίων συμβάσεων σε ένα ενιαίο όργανο που εξυπηρετεί όλες τις ομοσπονδιακές οργανώσεις.

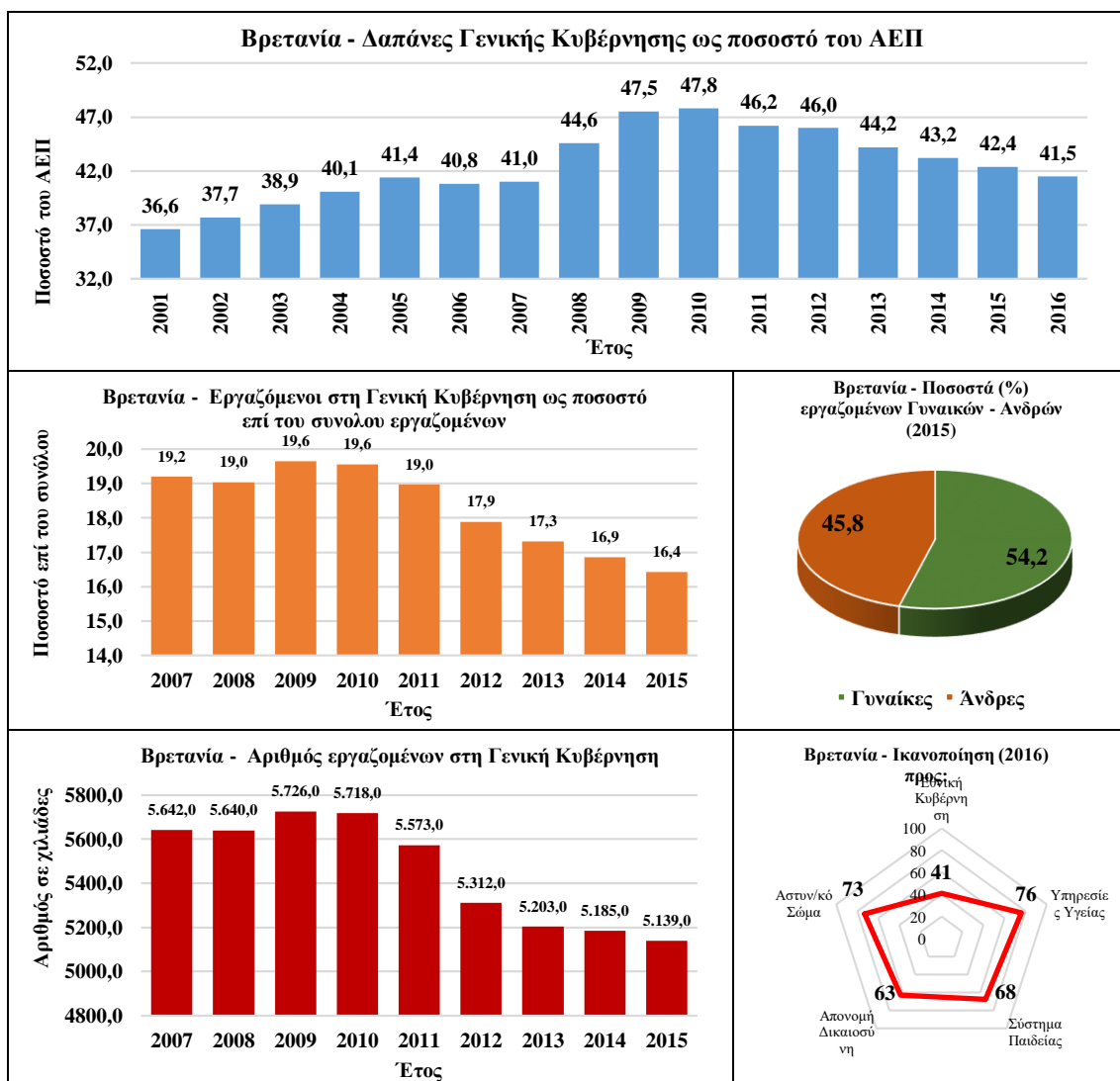

Εικόνα 2. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στο Βέλγιο, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.

2.3. Βρετανία

Το μερίδιο των δαπανών Γενικής Κυβέρνησης έφθασε το 2016 στο 42,2% του ΑΕΠ. Το μερίδιο της κεντρικής κυβερνητικής απασχόλησης που κάλυψαν οι γυναίκες ήταν, 50,7%. Στη Βρετανία η εμπιστοσύνη των πολιτών για όλες τις περιπτώσεις είναι σε ποσοστά πολύ κοντά προς τους αντίστοιχους μέσους όρους του ΟΟΣΑ, με λίγο χαμηλότερα ποσοστά στην εμπιστοσύνη προς την εθνική κυβέρνηση και το αστυνομικό σώμα και λίγο ψηλότερα στην εμπιστοσύνη προς το σύστημα υγείας, το σύστημα παιδείας και την απονομή δικαιοσύνης (βλ. Εικόνα 3).

Η Βρετανία διαθέτει ένα από τα καλύτερα συστήματα ανοιχτής διακυβέρνησης μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ, ως προς τη διαθεσιμότητα δεδομένων, καθώς την προσβασιμότητα και τη στήριξη της επαναχρησιμοποίησης κυβερνητικών δεδομένων από τον ιδιωτικό τομέα.

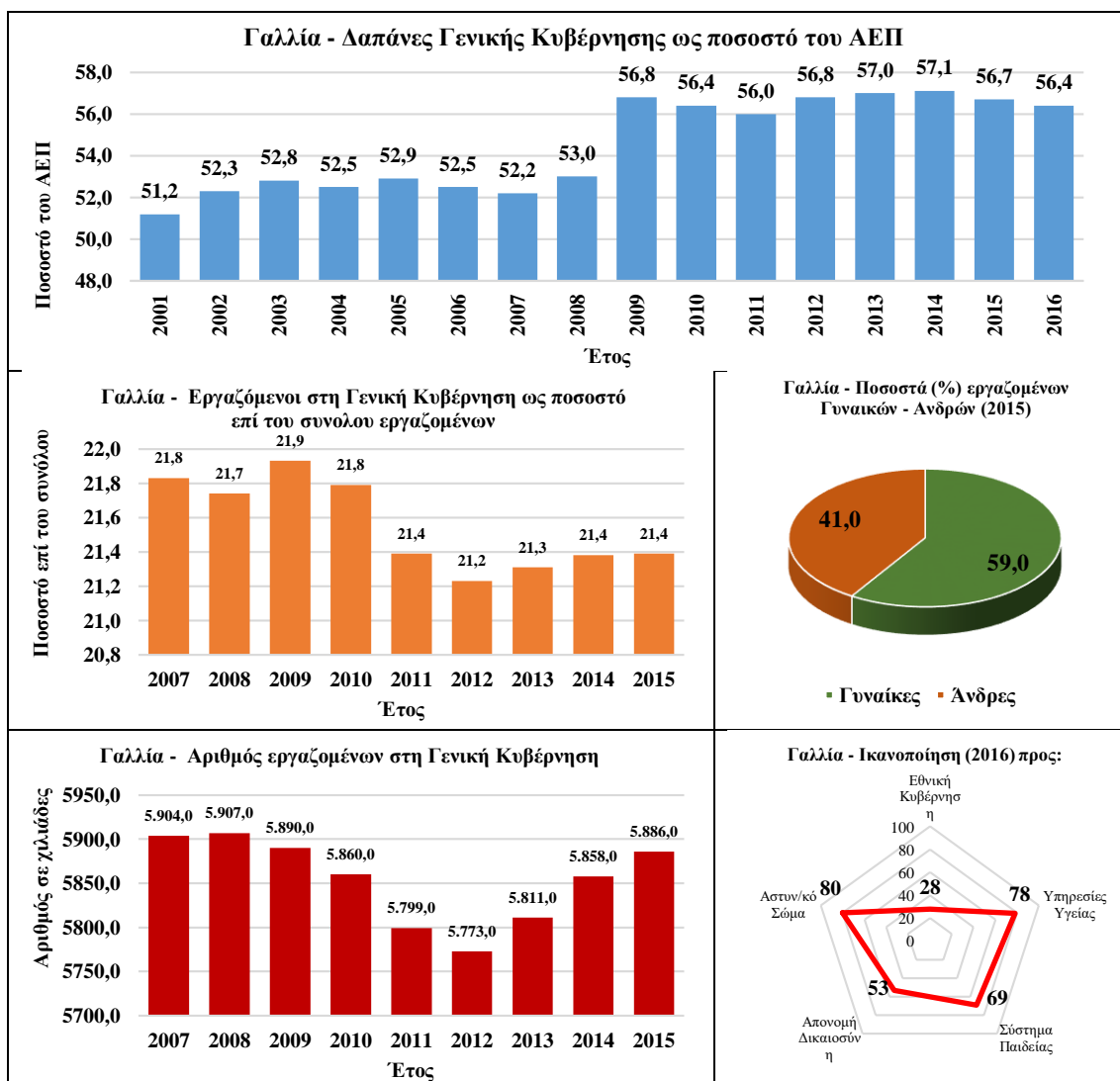

Εικόνα 3. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στη Βρετανία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα

2.4. Γαλλία

Με μερίδιο των δημόσιων δαπανών στο 56,4% του ΑΕΠ το 2016, η Γαλλία παρέμεινε η χώρα με τα υψηλότερα επίπεδα κυβερνητικών μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ. Η διεξοδική αναθεώρηση των δαπανών που ανέλαβε το 2015 βοήθησε στον εντοπισμό μέτρων εξυγίανσης που θα μειώσουν τις δημόσιες δαπάνες και θα αυξήσουν τα έσοδα. Το μερίδιο της κεντρικής κυβερνητικής απασχόλησης που κάλυψαν οι γυναίκες ήταν 59,0%.

Υπάρχουν υψηλά πρότυπα για την πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τις δημόσιες υπηρεσίες και τη γενική λειτουργία της κυβέρνησης. Ωστόσο, η ικανοποίηση των πολιτών ως προς την εθνική κυβέρνηση παραμένει στο χαμηλό ποσοστό του 28%, ενώ είναι υψηλή για τις υπηρεσίες υγείας, στο 78% των ικανοποιημένων πολιτών, και το αστυνομικό σώμα, στο 80%, (βλ. Εικόνα 4).

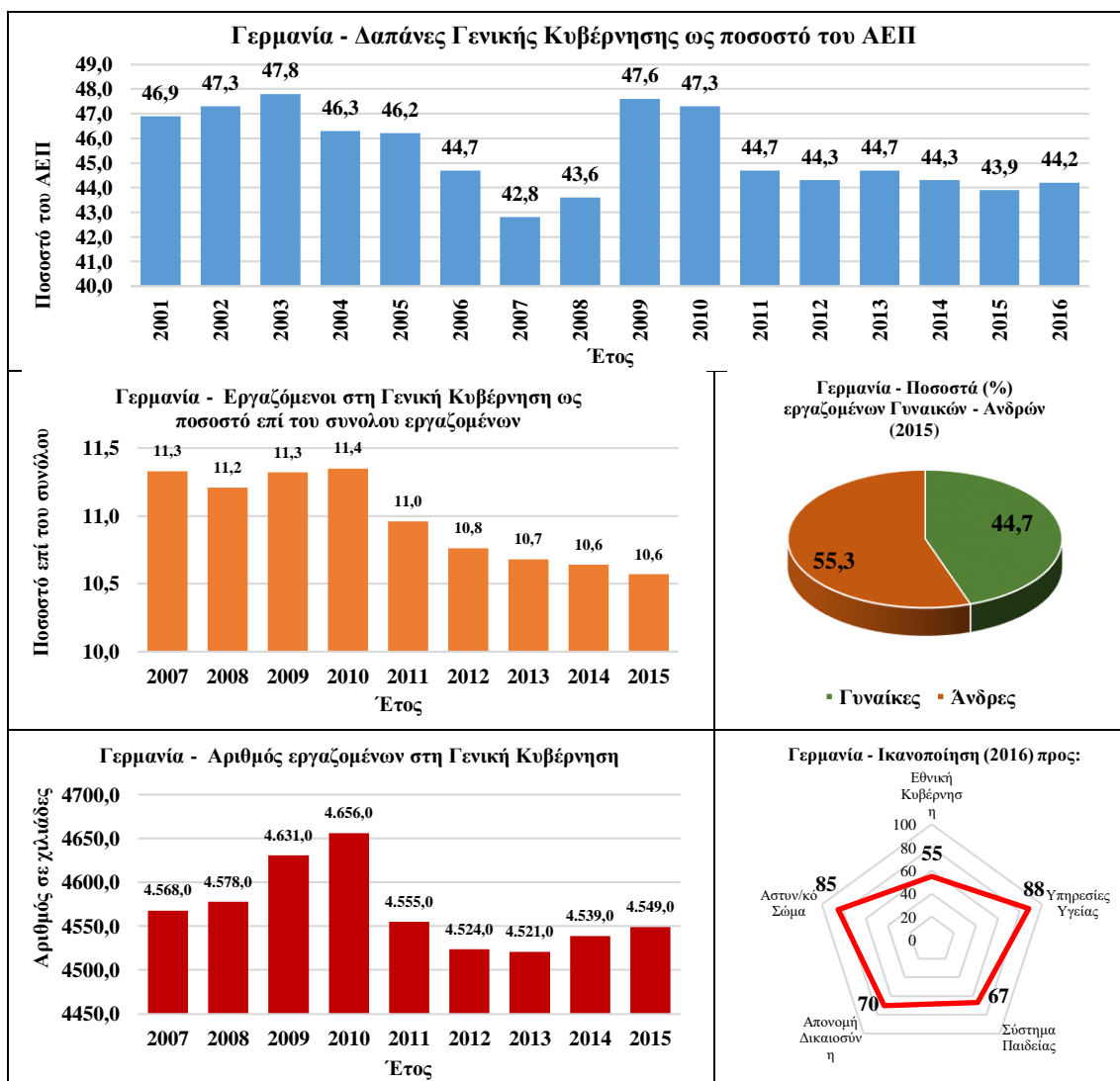

Εικόνα 4. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στη Γαλλία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.

2.5. Γερμανία

Το μερίδιο των δαπανών Γενικής Κυβέρνησης έφθασε το 2016 στο 44,2% του ΑΕΠ. Το μερίδιο της κεντρικής κυβερνητικής απασχόλησης που κάλυψαν οι γυναίκες ήταν 44,7%. Η ικανοποίηση των πολιτών στη Γερμανία βρίσκεται σε υψηλά επίπεδα ακόμη και ως προς την εθνική κυβέρνηση με ποσοστό 55%, ενώ είναι αρκετά υψηλή για τις υπηρεσίες υγείας, στο 88%, το σύστημα παιδείας στο 67%, την απονομή δικαιοσύνης στο 70% και το αστυνομικό σώμα, στο 85%.

Η Γερμανία βελτίωσε τις πληροφορίες που παρέχονται παράλληλα με τον προϋπολογισμό τα τελευταία χρόνια, ενώ ξεκίνησε με την εισαγωγή στοχευμένων αναθεωρήσεων του προϋπολογισμού, αρχικά για τρία ομοσπονδιακά υπουργεία με στόχο την ενίσχυση της διαφάνειας όσον αφορά τους γενικούς στόχους των δημόσιων δαπανών και την αποτελεσματικότητα στην εφαρμογή τους. (βλ. Εικόνα 5).

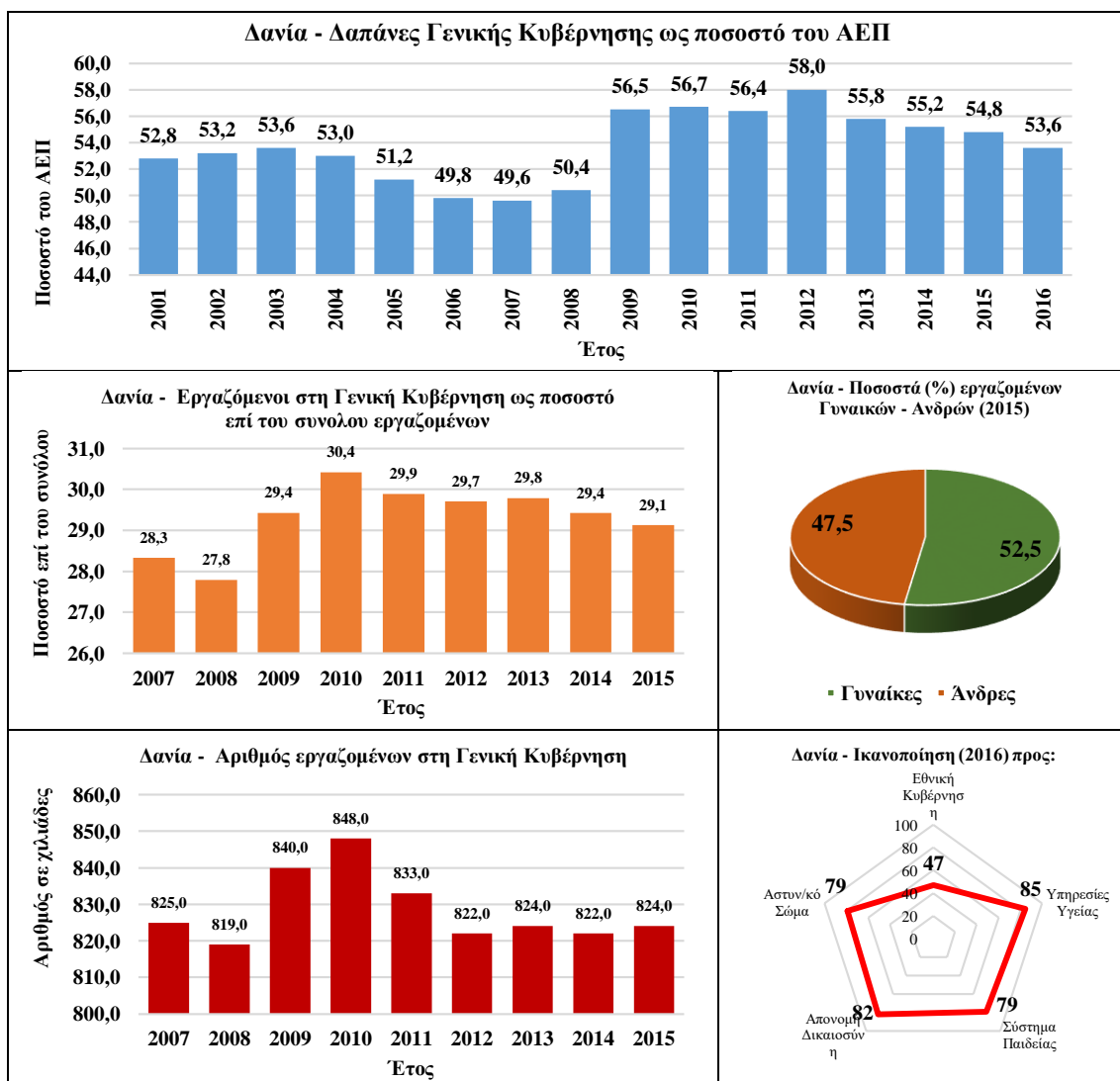

Εικόνα 5. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στη Γερμανία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.

2.6. Δαπάνια

Το μερίδιο των δαπανών Γενικής Κυβέρνησης έφθασε το 2016 στο 53,6% του ΑΕΠ. Το μερίδιο της κεντρικής κυβερνητικής απασχόλησης που κάλυψαν οι γυναίκες ήταν 52,5%. Η ικανοποίηση των πολιτών είναι μεταξύ των υψηλότερων για τις υπηρεσίες υγείας, στο 85% των ικανοποιημένων πολιτών, το εκπαιδευτικό σύστημα, στο 79%, την απονομή δικαιοσύνης, στο 82% και το αστυνομικό σώμα, στο 79%. Τα επίπεδα είναι υψηλότερα από τους μέσους όρους του ΟΟΣΑ (βλ. Εικόνα 6).

Η χρήση των ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών από τους πολίτες είναι η υψηλότερη στη Δανία, επιτρέποντας ψηφιακή πρόσβαση, και αντικαθιστώντας τις δαπανηρές διαδικασίες με πιο αποτελεσματικές, διαφανείς και αξιόπιστες διαδικασίες. Το ποσοστό ατόμων που υποβάλλουν έντυπα μέσω κυβερνητικών ιστοτόπων το 2016 ήταν πάνω από 70%, με το μέσο όρο του ΟΟΣΑ να είναι 36%.

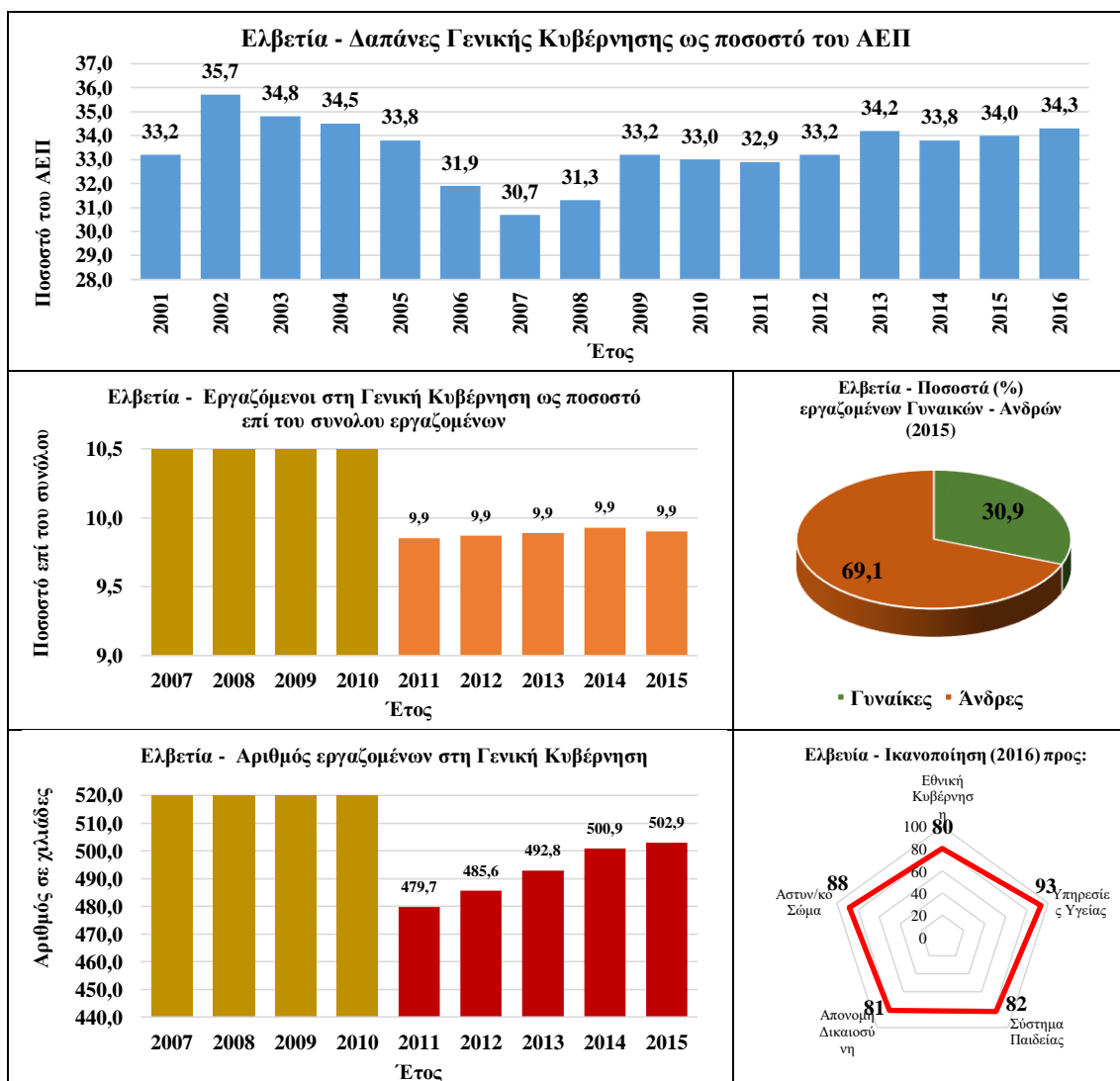

Εικόνα 6. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στη Δανία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.

2.7. Ελβετία

Το μερίδιο των δαπανών Γενικής Κυβέρνησης έφθασε το 2016 στο 34,3% του ΑΕΠ. Το μερίδιο της κεντρικής κυβερνητικής απασχόλησης που κάλυψαν οι γυναίκες ήταν μικρό, 30,9%. Στην Ελβετία η εμπιστοσύνη των πολιτών για όλες τις αναφερόμενες περιπτώσεις είναι μεγαλύτερη από τους αντίστοιχους μέσους όρους του ΟΟΣΑ, κατέχοντας μάλιστα την πρώτη θέση μεταξύ όλων των χωρών του ΟΟΣΑ (βλ. Εικόνα 7).

Ιδιαίτερα εντυπωσιακό είναι το μερίδιο των πολιτών που έχουν εμπιστοσύνη στην εθνική κυβέρνηση, που είναι κοντά στο 80% το 2016 (βάσει των δημοσκοπήσεων Gallup World), σχεδόν διπλάσιο του μέσου όρου του ΟΟΣΑ που είναι 42%, παρουσιάζοντας από το 2007 αύξηση κατά 17 ποσοστιαίες μονάδες και φθάνοντας στο υψηλότερο ποσοστό από όλες τις χώρες του ΟΟΣΑ.

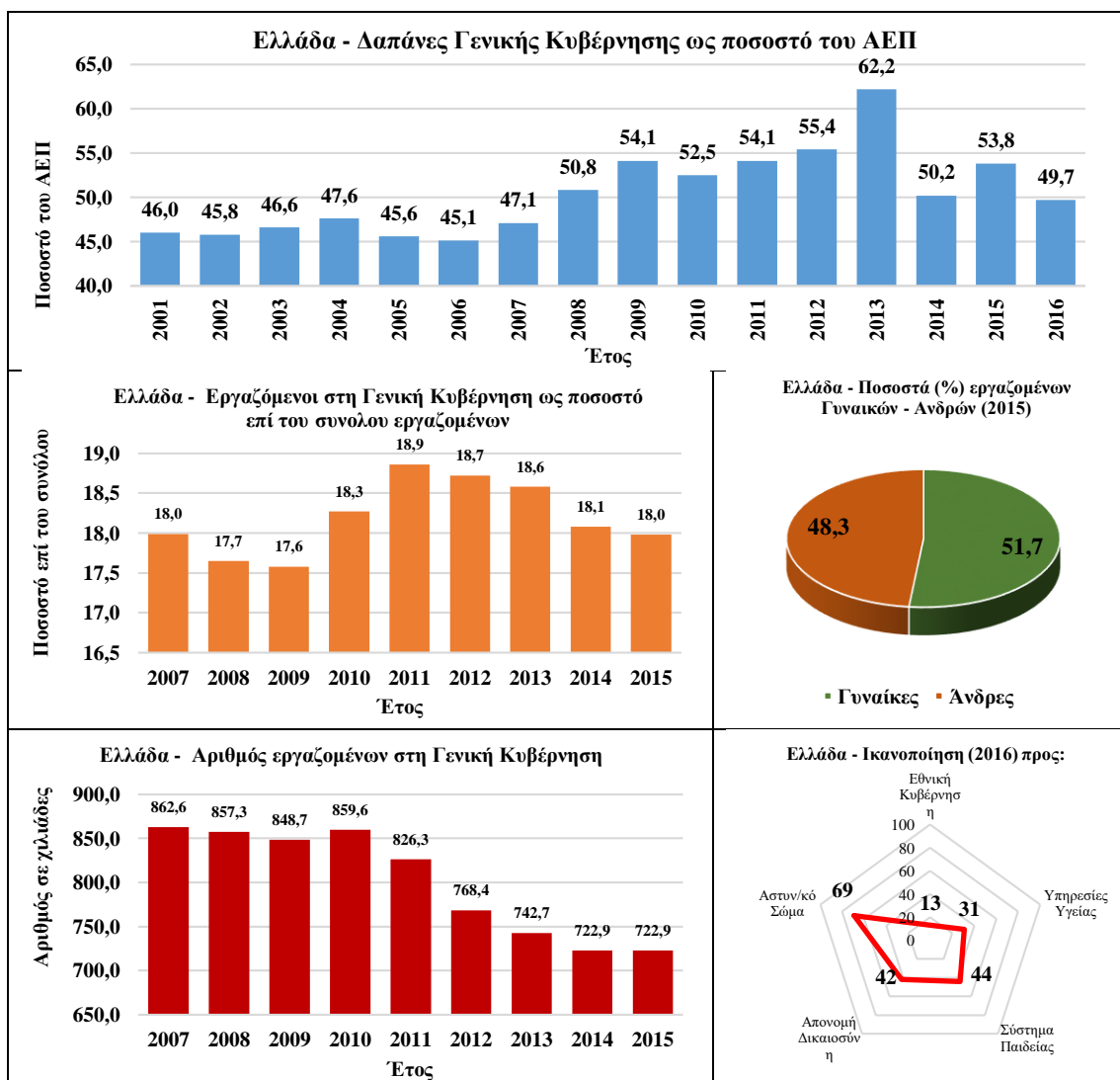

Εικόνα 7. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στην Ελβετία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.

2.8. Ελλάδα

Το μερίδιο των δαπανών Γενικής Κυβέρνησης έφθασε το 2016 στο 49,7% του ΑΕΠ. Η κυβερνητική απασχόληση μειώθηκε από την αρχή της κρίσης στην Ελλάδα, στο πλαίσιο της δημοσιονομικής εξυγίανσης. Η μείωση της απασχόλησης στη Γενική Κυβέρνηση ξεκίνησε αρχικά, με σχεδόν 1%, ετησίως, ενώ μεταξύ 2011 και 2012 μειώθηκε κατά περίπου 7%. Από το 2014 έως το 2015 δεν παρατηρήθηκε καμία αλλαγή στην κυβερνητική απασχόληση στην Ελλάδα. Το μερίδιο της κεντρικής κυβερνητικής απασχόλησης που κάλυψαν οι γυναίκες ήταν 51,7%.

Ωστόσο, διαπιστώνεται χαμηλό επίπεδο ικανοποίησης των πολιτών για όλες τις περιπτώσεις με χαμηλότερο ποσοστό, μόλις 13%, ως προς την εθνική κυβέρνηση ενώ το υψηλότερο ποσοστό ικανοποίησης, 69%, είναι αυτό προς το αστυνομικό σώμα (βλ. Εικόνα 8).

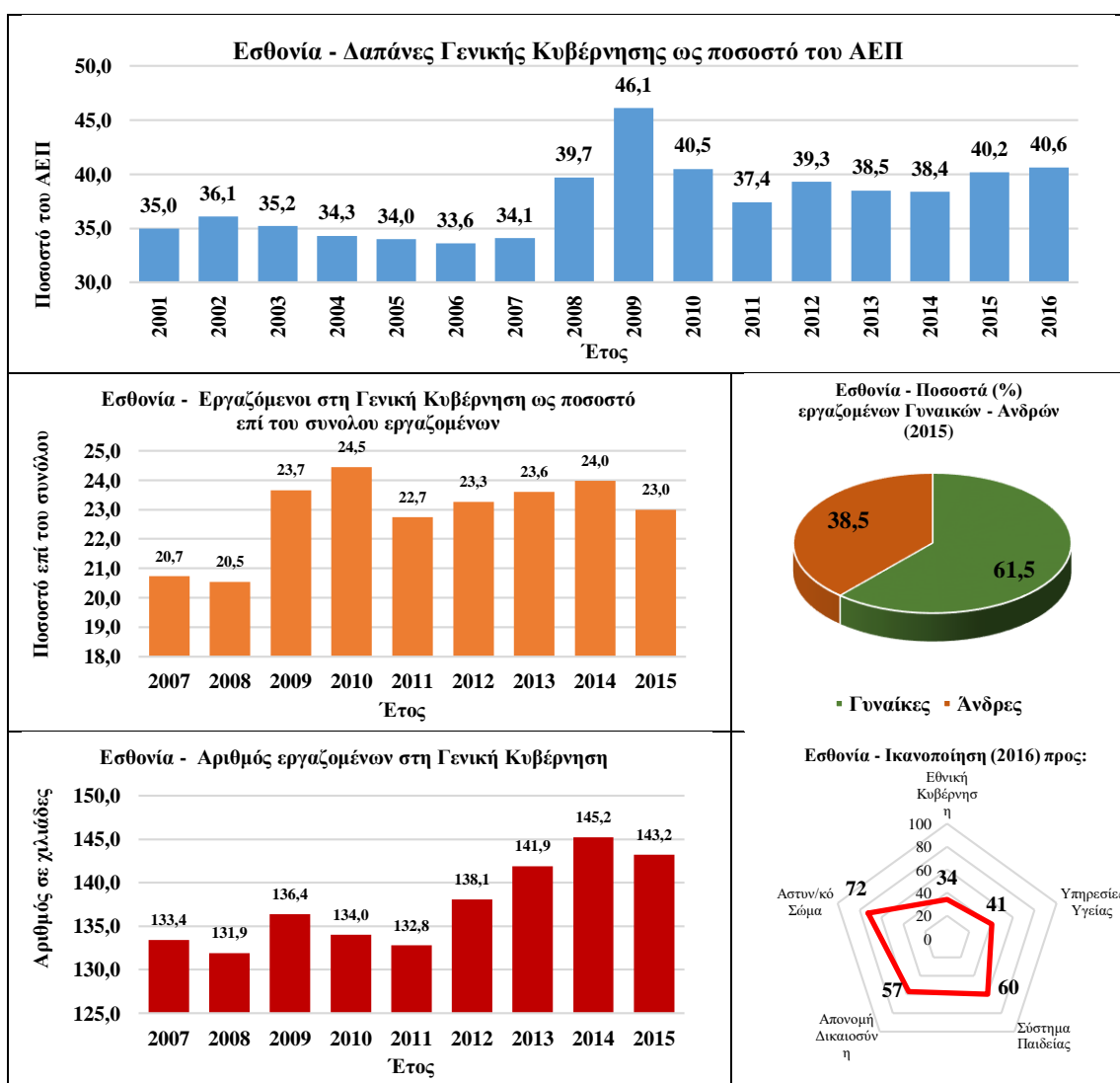

Εικόνα 8. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στη Ελλάδα, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.

2.9. Εσθονία

Το μερίδιο των δαπανών Γενικής Κυβέρνησης έφθασε το 2016 στο 40,6% του ΑΕΠ. Το μερίδιο της κεντρικής κυβερνητικής απασχόλησης που κάλυψαν οι γυναίκες ήταν 61,5%. Η ικανοποίηση των πολιτών είναι υψηλότερες για το αστυνομικό σώμα, στο 72% των ικανοποιημένων πολιτών, ωστόσο βρίσκεται κάτω από το μέσο όρο του ΟΟΣΑ (βλ. Εικόνα 9).

Η Εσθονία είναι πλέον μέρος των 25 χωρών του ΟΟΣΑ με ρητή στρατηγική για την εισαγωγή πράσινων δημόσιων συμβάσεων στις αγορές κεντρικής κυβέρνησης. Επίσης, το 2016, περίπου το 68% του ενήλικου πληθυσμού στην Εσθονία χρησιμοποίησε το διαδίκτυο για να στείλει συμπληρωμένα έντυπα στις δημόσιες αρχές, το οποίο είναι σχεδόν διπλάσιο από το μέσο όρο του ΟΟΣΑ (36%).

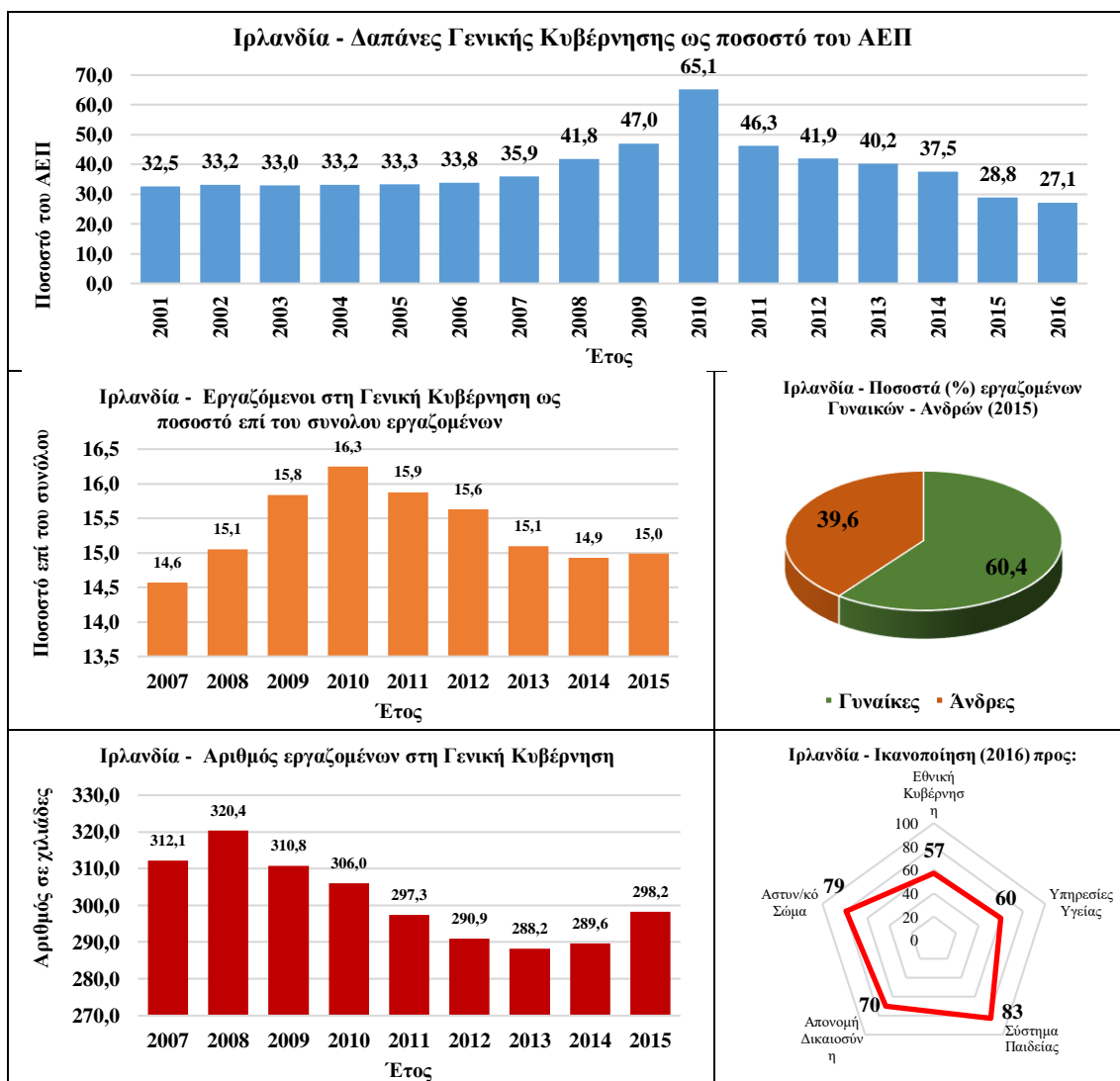

Εικόνα 9. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στην Εσθονία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.

2.10. Ιρλανδία

Το μερίδιο των δαπανών Γενικής Κυβέρνησης έφθασε το 2016 στο 27,1% του ΑΕΠ. Το μερίδιο της κεντρικής κυβερνητικής απασχόλησης που κάλυψαν οι γυναίκες στην Ιρλανδία ήταν 60,4%. Η ικανοποίηση των πολιτών ως προς την εθνική κυβέρνηση κατέχει υψηλό σχετικά ποσοστό των 57%, σε σύγκριση με το μέσο όρο του ΟΟΣΑ, ενώ η υψηλές τιμές ποσοστών εμπιστοσύνης παρατηρούνται προς το σύστημα παιδείας με 83%, την απονομή δικαιοσύνης με 70% και το αστυνομικό σώμα, με 79%. Με εξαίρεση το ποσοστό εμπιστοσύνης προς το σύστημα υγείας, οι υπόλοιπες περιπτώσεις υπερβαίνουν το μέσο όρο του ΟΟΣΑ (βλ. Εικόνα 10).

Ωστόσο, στα αρνητικά στοιχεία θεωρείται η εμπλοκή των ενδιαφερομένων φορέων τυπικά μόνο για την ανάπτυξη πρωταρχικών νόμων και των δευτερευόντων κανονισμών, ενώ δεν υφίσταται καμία διαβούλευση με το ευρύ κοινό.

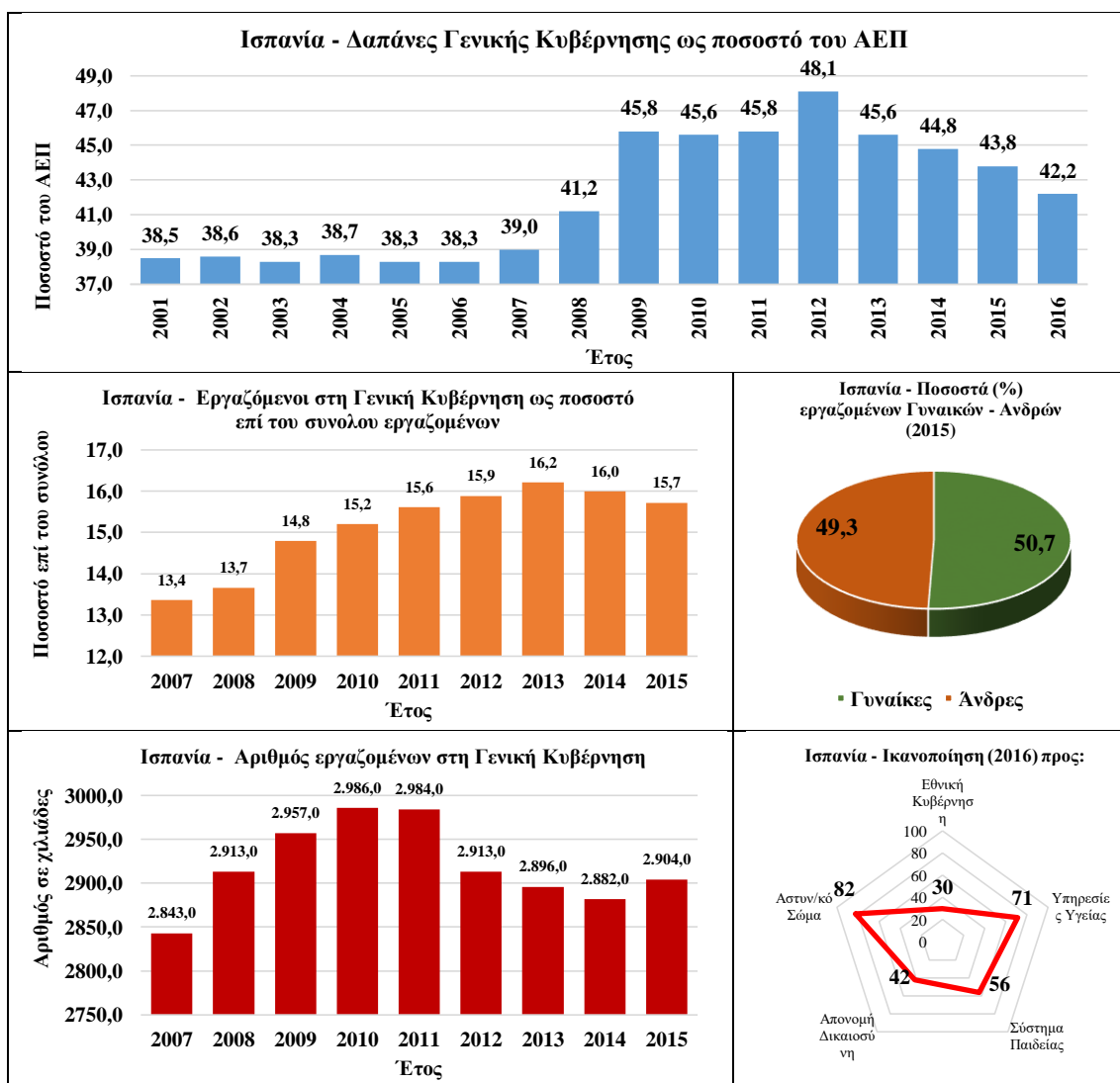

Εικόνα 10. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στη Ιρλανδία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.

2.11. Ισπανία

Το μερίδιο των δαπανών Γενικής Κυβέρνησης έφθασε το 2016 στο 42,2% του ΑΕΠ. Το μερίδιο της κεντρικής κυβερνητικής απασχόλησης που κάλυψαν οι γυναίκες ήταν, 50,7%. Στην Ισπανία η εμπιστοσύνη των πολιτών για όλες τις περιπτώσεις είναι σε ποσοστά μικρότερη από τους αντίστοιχους μέσους όρους του ΟΟΣΑ, με εξαίρεση την εμπιστοσύνη προς το αστυνομικό σώμα, με 82%, που ξεπερνά το μέσο όρο του ΟΟΣΑ που είναι 77% (βλ. Εικόνα 11).

Η Ισπανία έχει εφαρμόσει ολοκληρωμένες ανοικτές κυβερνητικές στρατηγικές, συμπεριλαμβανομένων των ανοιχτών κυβερνητικών δεδομένων, ένα μέτρο της διαθεσιμότητας δεδομένων, της προσβασιμότητας και της κρατικής υποστήριξης για την επαναχρησιμοποίηση δεδομένων από τον πολίτη.

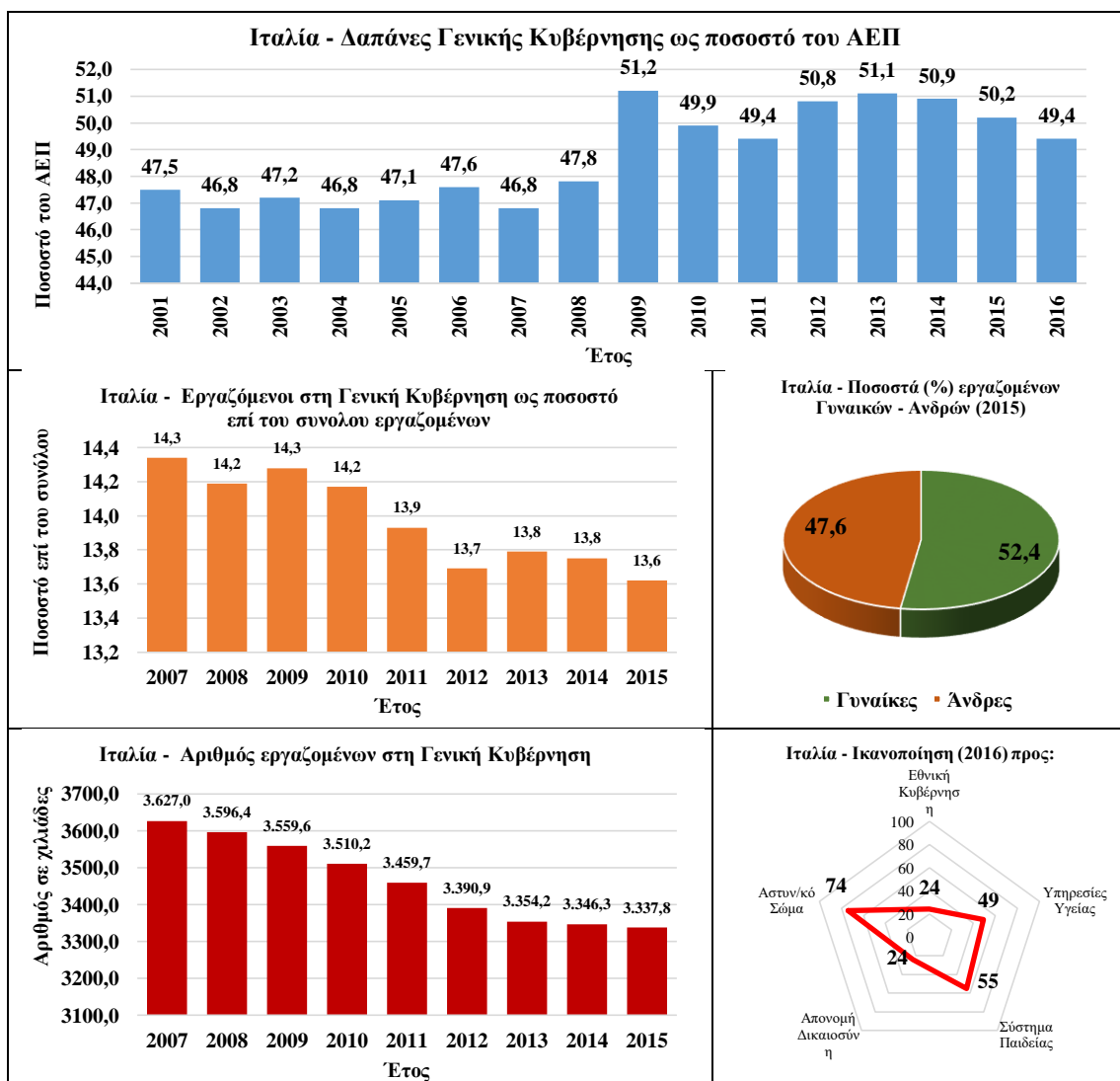

Εικόνα 11. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στην Ισπανία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.

2.12. Ιταλία

Το μερίδιο των δαπανών Γενικής Κυβέρνησης έφθασε το 2016 στο 49,4% του ΑΕΠ. Το μερίδιο της κεντρικής κυβερνητικής απασχόλησης που κάλυψαν οι γυναίκες στην Ιταλία ήταν 52,4%. Διαπιστώνεται χαμηλό επίπεδο ικανοποίησης των πολιτών για όλες τις περιπτώσεις με χαμηλότερα ποσοστό, 24%, προς την εθνική κυβέρνηση και την απονομή δικαιοσύνης, ενώ το υψηλότερο ποσοστό ικανοποίησης, 74%, είναι αυτό προς το αστυνομικό σώμα (βλ. Εικόνα 12).

Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι δημόσιες δαπάνες κατανέμονται στις προτεραιότητες της χώρας, ενόψει της απαιτούμενης δημοσιονομικής εξυγίανσης, η Ιταλία πραγματοποίησε έξι μεταρρυθμίσεις δαπανών μεταξύ του 2008 και του 2016, γεγονός που βοήθησε τις κυβερνήσεις να προχωρήσουν σε αυστηρότερες δημοσιονομικές πολιτικές.

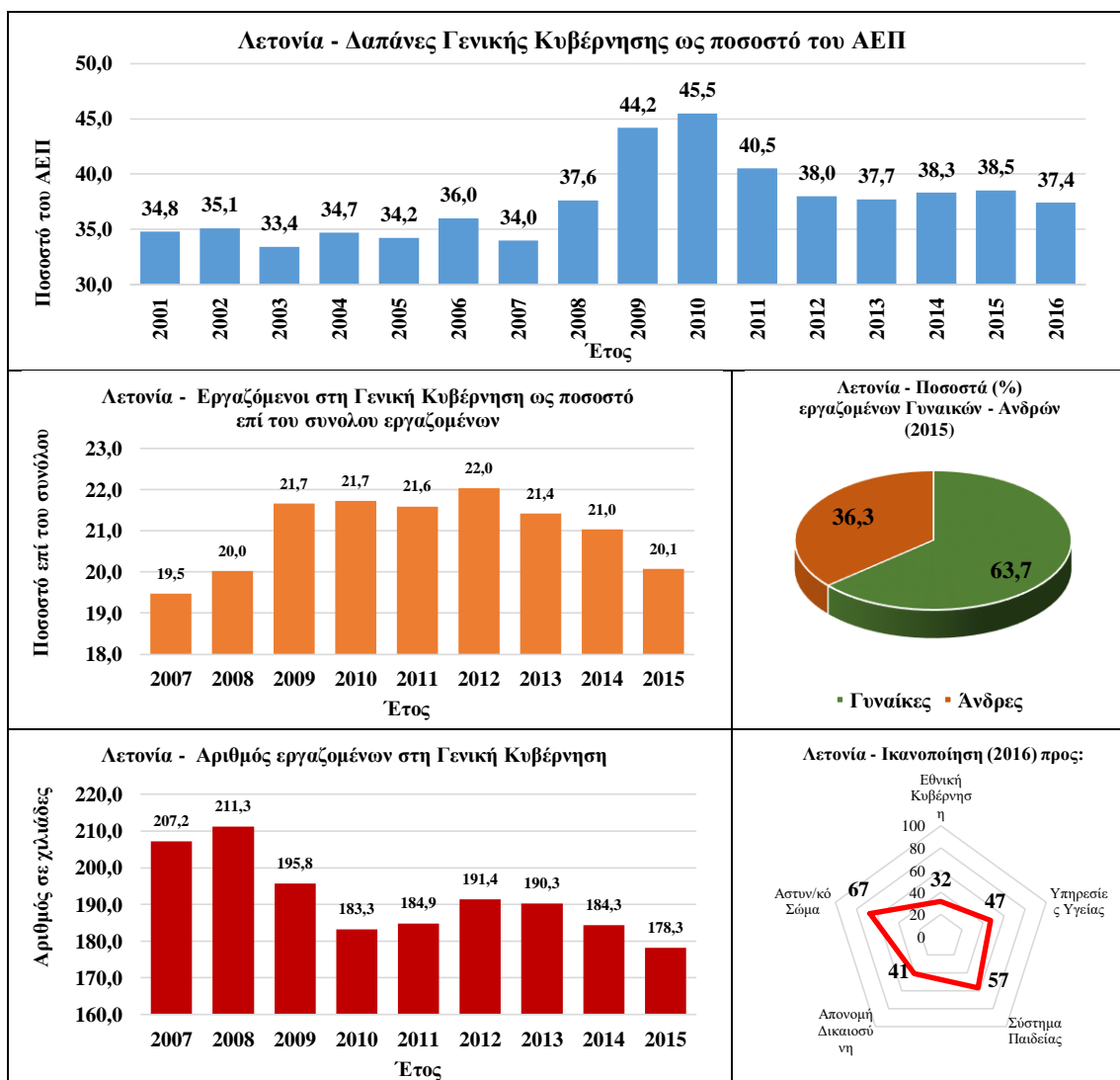

Εικόνα 12. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στη Ιταλία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.

2.13. Λετονία

Το μερίδιο των δαπανών Γενικής Κυβέρνησης έφθασε το 2016 στο 37,4% του ΑΕΠ. Το μερίδιο της κεντρικής κυβερνητικής απασχόλησης που κάλυψαν οι γυναίκες στη Λετονία ήταν 63,7%. Η ικανοποίηση των πολιτών ως προς την εθνική κυβέρνηση κατέχει χαμηλό σχετικά ποσοστό των 32%, σε σύγκριση με το μέσο όρο του ΟΟΣΑ, ενώ η υψηλό σχετικά ποσοστό εμπιστοσύνης παρατηρείται προς το αστυνομικό σώμα, με 67%. Κανένα ποσοστό εμπιστοσύνης δεν υπερβαίνει το μέσο όρο του ΟΟΣΑ (βλ. Εικόνα 13).

Η κυβέρνηση της Λετονίας έχει ένα υποχρεωτικό πλαίσιο προϋπολογισμού για την εκτέλεση. Ωστόσο δεν έχει ακόμη υψηλές επιδόσεις σε σύγκριση με τις χώρες του ΟΟΣΑ ως προς τη διαθεσιμότητα και την πρόσβαση δεδομένων από τους πολίτες.

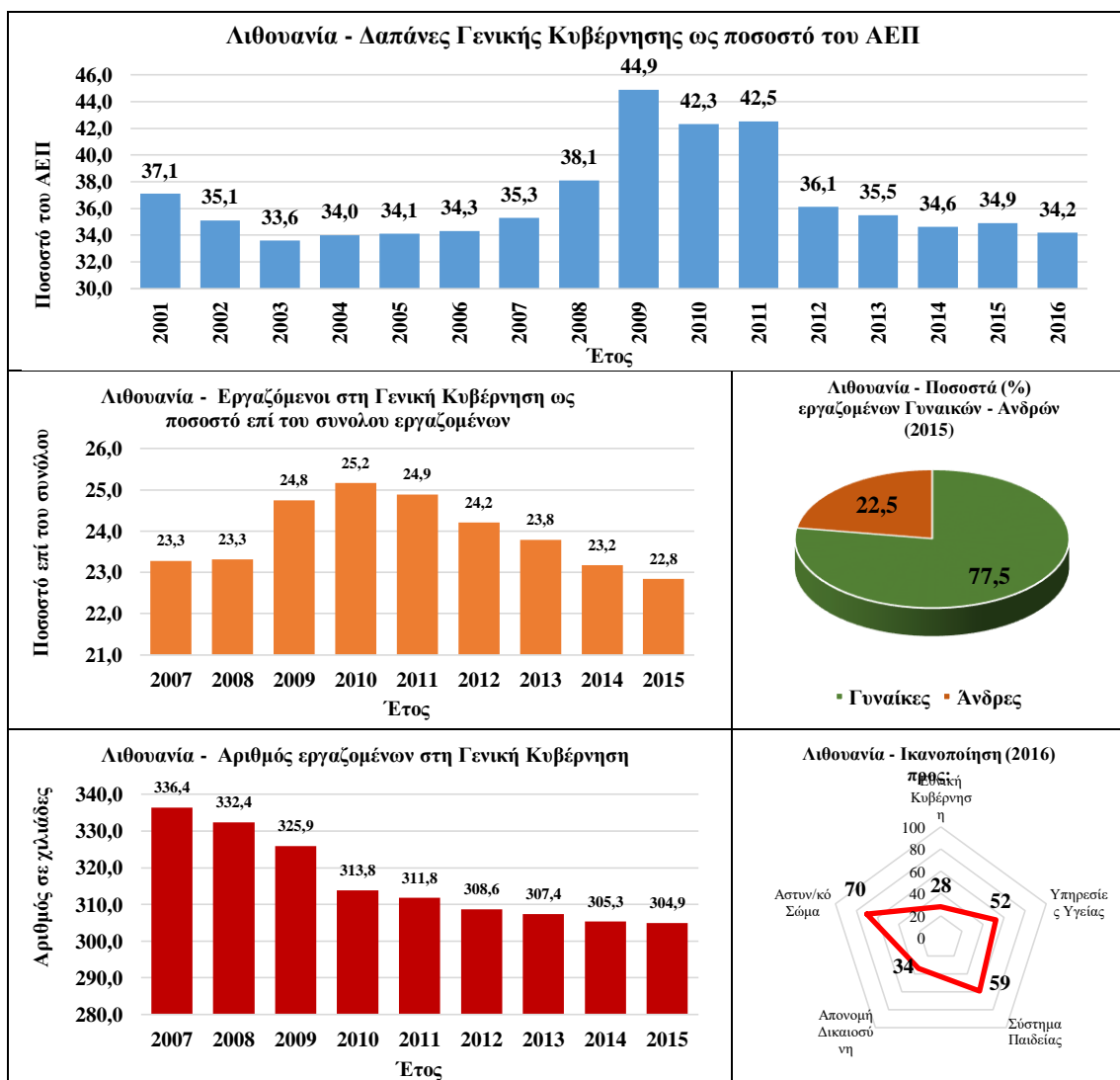

Εικόνα 13. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στη Λετονία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.

2.14. Λιθουανία

Το μερίδιο των δαπανών Γενικής Κυβέρνησης έφθασε το 2016 στο 34,2% του ΑΕΠ. Το μερίδιο της κεντρικής κυβερνητικής απασχόλησης που κάλυψαν οι γυναίκες στη Λετονία ήταν πολύ υψηλό, 77,5%. Ωστόσο, η ικανοποίηση των πολιτών ως προς την εθνική κυβέρνηση κατέχει χαμηλό σχετικά ποσοστό των 28%, σε σύγκριση με το μέσο όρο του ΟΟΣΑ, ενώ η υψηλό σχετικά ποσοστό εμπιστοσύνης παρατηρείται προς το αστυνομικό σώμα, με 70%. Κανένα ποσοστό εμπιστοσύνης δεν υπερβαίνει το μέσο όρο του ΟΟΣΑ (βλ. Εικόνα 14).

Οι κυβερνήσεις στη Λιθουανία υιοθετούν νέες τεχνολογίες για να προσφέρουν ψηφιακά πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες στους πολίτες, αντικαθιστώντας δαπανηρές διαδικασίες με πιο αποτελεσματικές, διαφανείς, αξιόπιστες και βολικές ψηφιακές λύσεις.

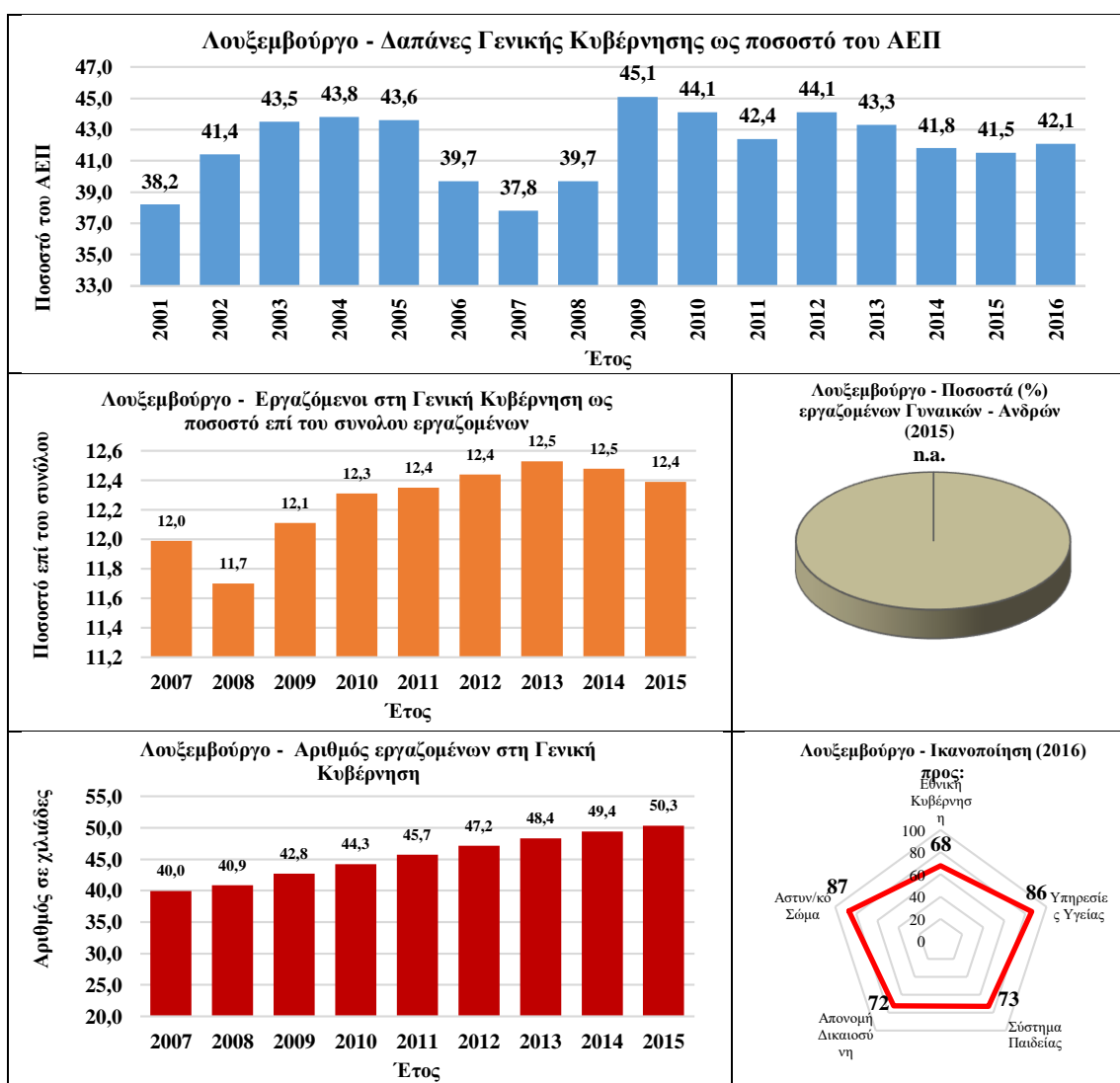

Εικόνα 14. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στη Λιθουανία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.

2.15. Λουξεμβούργο

Το μερίδιο των δαπανών Γενικής Κυβέρνησης έφθασε το 2016 στο 42,1% του ΑΕΠ. Η ικανοποίηση των πολιτών προς όλες τις περιπτώσεις είναι σε πολύ υψηλά επίπεδα, ξεπερνώντας το μέσο όρο του ΟΟΣΑ, με εντυπωσιακό ποσοστό αυτό προς την εθνική κυβέρνηση, που φθάνει το 68% έναντι 42% του ΟΟΣΑ (βλ. Εικόνα 15).

Το Λουξεμβούργο επιτάχυνε την ψηφιοποίηση των δημόσιων υπηρεσιών, περιορίζοντας το κόστος παροχής δημόσιων υπηρεσιών, ενώ ταυτόχρονα οι υπηρεσίες αυτές είναι περισσότερο προσανατολισμένες στον πολίτη και πιο προσιτές στο κοινό. Στο Λουξεμβούργο, περίπου το 35% των ατόμων ανέφεραν ότι υπέβαλαν συμπληρωμένα έντυπα μέσω των ιστοτόπων των δημόσιων αρχών το 2016, από 18% το 2006.

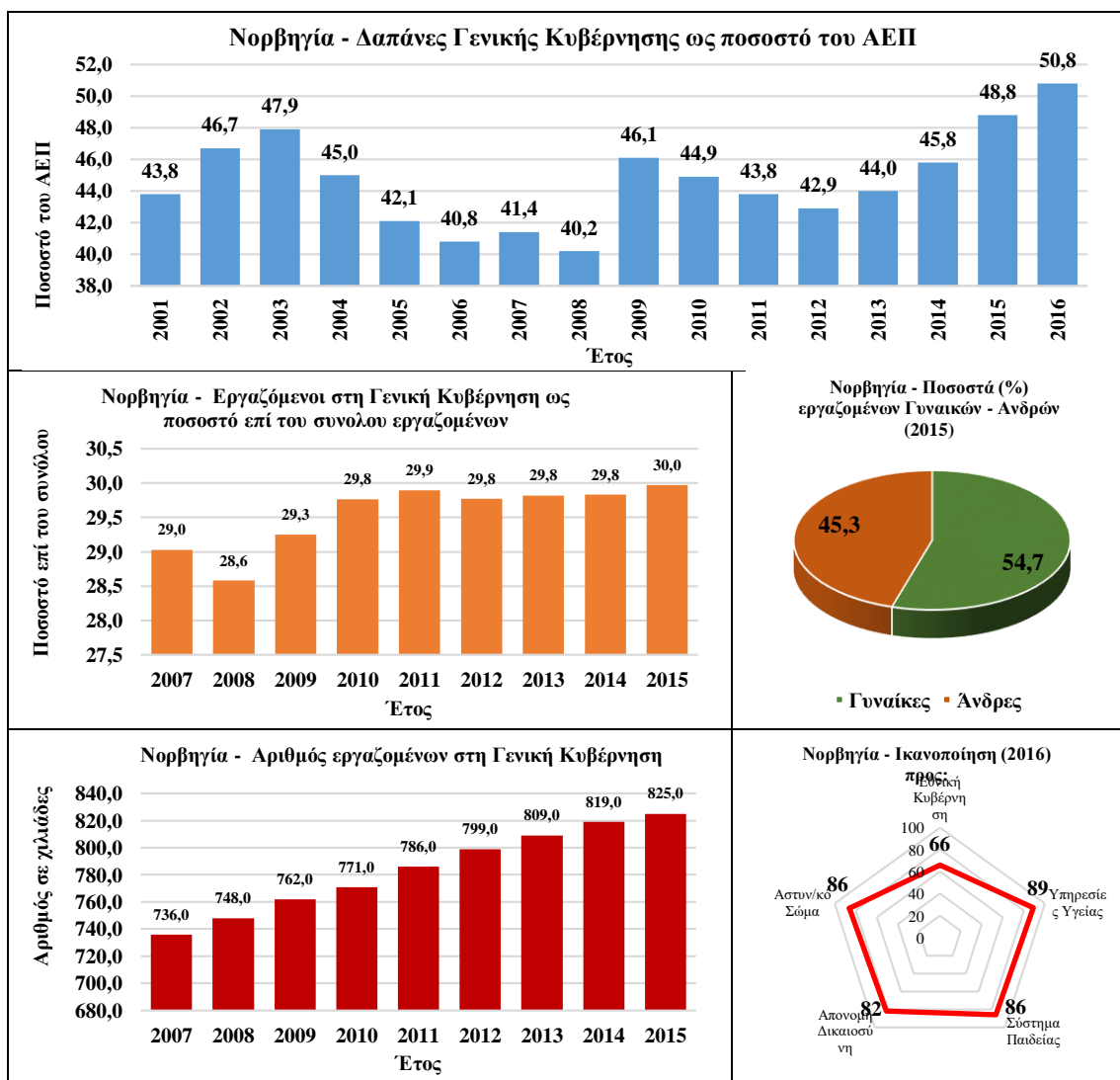

Εικόνα 15. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στο Λουξεμβούργο, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.

2.16. Νορβηγία

Το μερίδιο των δαπανών Γενικής Κυβέρνησης έφθασε το 2016 στο 50,8% του ΑΕΠ. Το μερίδιο της κεντρικής κυβερνητικής απασχόλησης που κάλυψαν οι γυναίκες στη Νορβηγία ήταν 54,7%. Η ικανοποίηση των πολιτών για όλες τις περιπτώσεις είναι σε πολύ υψηλά επίπεδα, ξεπερνώντας το μέσο όρο του ΟΟΣΑ, ενώ ειδικά προς στο σύστημα παιδείας η Νορβηγία κατέχει το υψηλότερο ποσοστό ανάμεσα στις χώρες του ΟΟΣΑ (βλ. Εικόνα 16).

Πρόσφατα, το 2016, η χώρα εισήγαγε μέτρα βελτίωσης της αξιολόγησης των κανονιστικών επιπτώσεων (Regulatory Impact Assessment, RIA), τα οποία περιλαμβάνουν μια επικαιροποίηση των επίσημων κατευθυντήριων γραμμών για τη διεξαγωγή αυτής της αξιολόγησης, καθώς και της συμμετοχής των ενδιαφερομένων μερών, ενώ προβλέπεται και η σύσταση συμβουλίου για τη βελτίωση της νομοθεσίας.

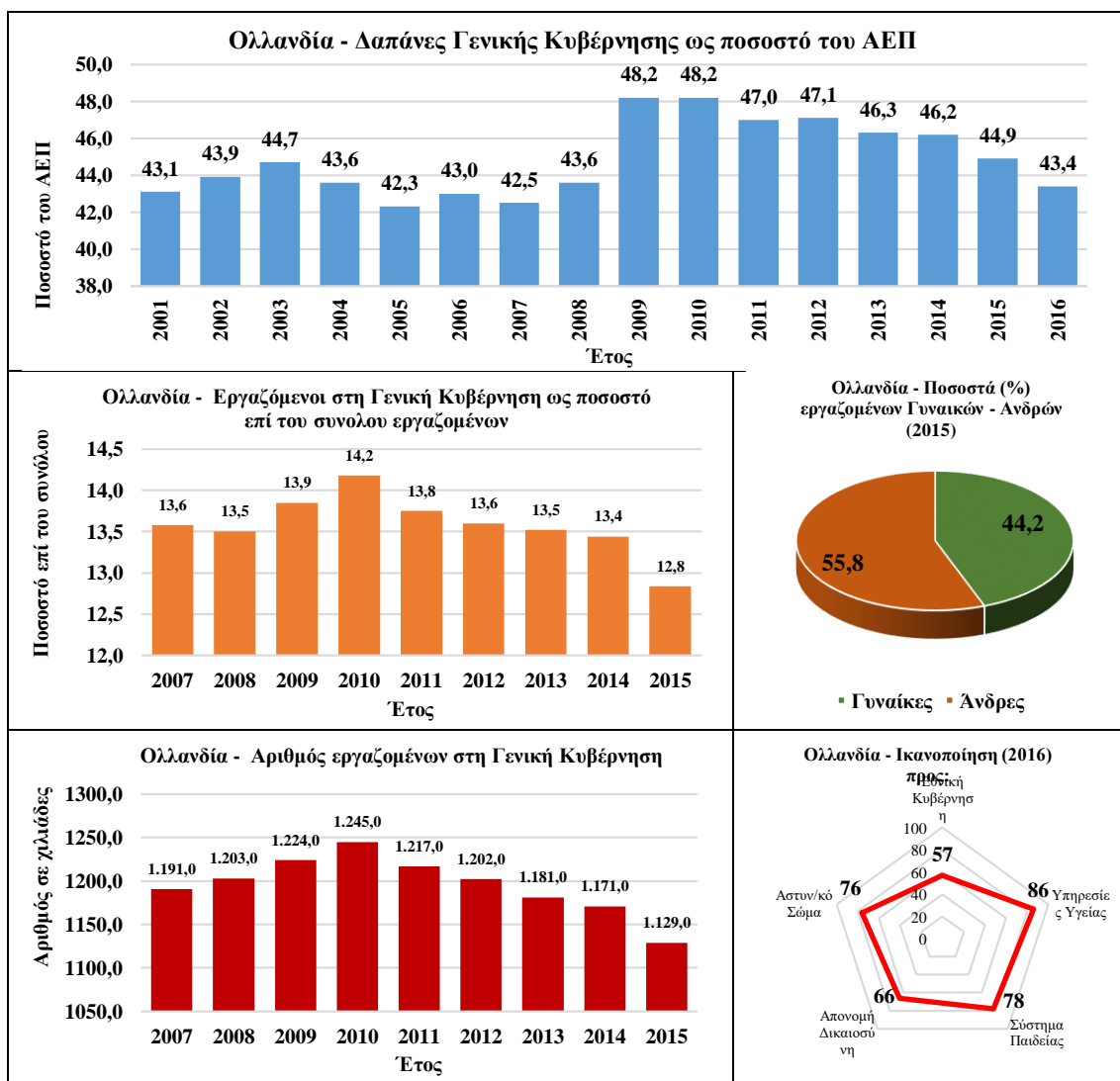

Εικόνα 16. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στη Νορβηγία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.

2.17. Ολλανδία

Το μερίδιο των δαπανών Γενικής Κυβέρνησης έφθασε το 2016 στο 43,4% του ΑΕΠ. Το μερίδιο της κεντρικής κυβερνητικής απασχόλησης που κάλυψαν οι γυναίκες στην Ολλανδία ήταν 44,2%. Η ικανοποίηση των πολιτών για όλες τις περιπτώσεις ξεπερνά το μέσο όρο του ΟΟΣΑ, με εξαίρεση την ικανοποίηση προς το αστυνομικό σώμα που φθάνει το 76% έναντι 77% του ΟΟΣΑ (βλ. Εικόνα 17).

Στην Ολλανδία συνεχίζουν να διεξάγονται τακτικές ανασκοπήσεις των κρατικών δαπανών, έχοντας μακρόχρονη παράδοση σ' αυτό το θέμα. Μεταξύ του 2008 και του 2016, οι κυβερνήσεις της Ολλανδίας διεξήγαγαν μία συνολική αναθεώρηση και οκτώ στοχοθετημένες αναθεωρήσεις δαπανών, με πεδίο εφαρμογής που περιορίζεται κάθε φορά σε ένα μόνο πρόγραμμα ή υπουργείο που αντιπροσωπεύει έως και το 5% της συνολικής δαπάνης

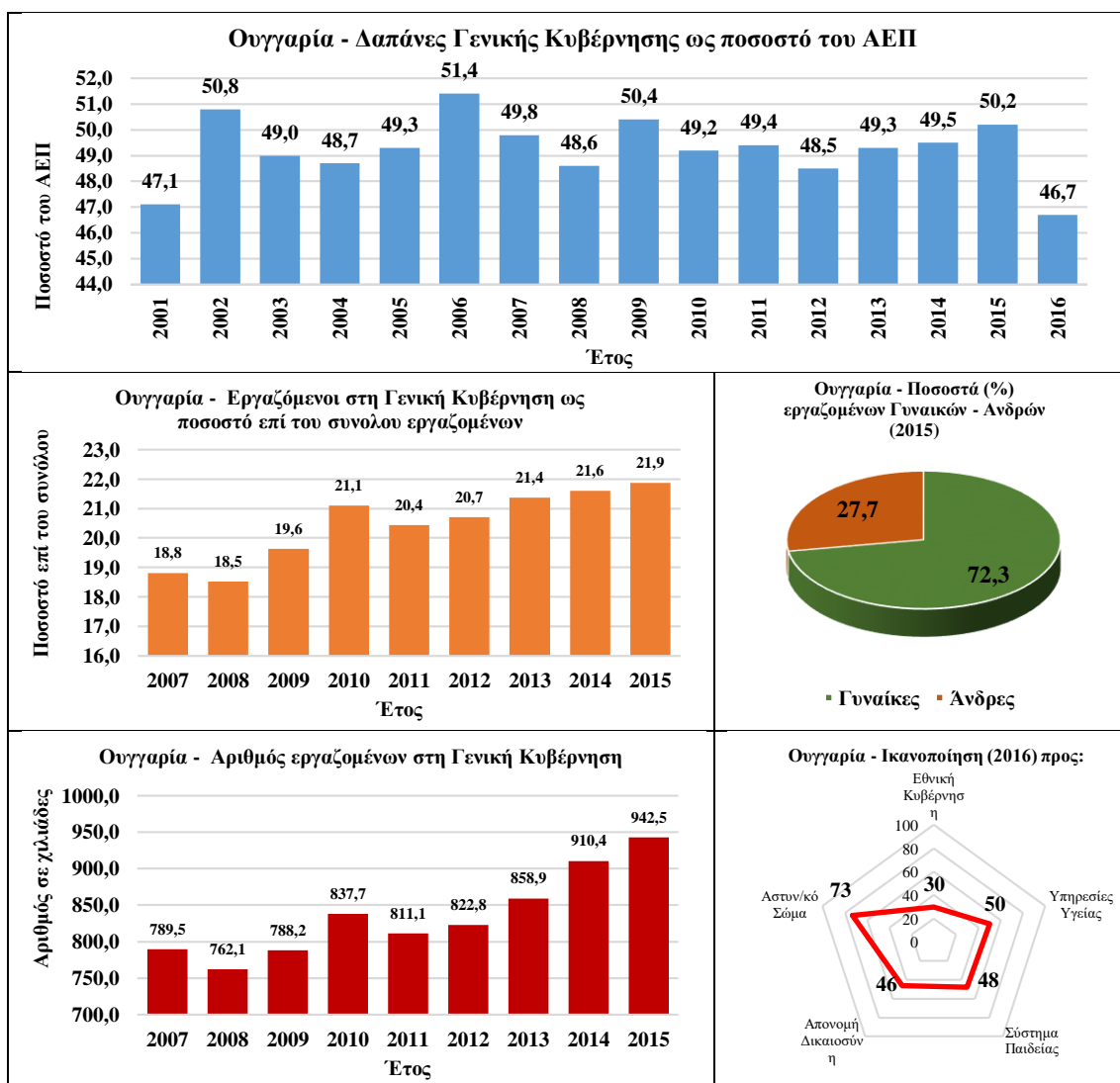

Εικόνα 17. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στην Ολλανδία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.

2.18. Ουγγαρία

Το μερίδιο των δαπανών Γενικής Κυβέρνησης έφθασε το 2016 στο 46,7% του ΑΕΠ. Το μερίδιο της κεντρικής κυβερνητικής απασχόλησης που κάλυψαν οι γυναίκες ήταν 72,3%. Η ικανοποίηση των πολιτών ως προς την εθνική κυβέρνηση παραμένει στο χαμηλό ποσοστό του 30%, ενώ η υψηλότερη είναι προς το αστυνομικό σώμα, στο 73%. Ωστόσο, σε όλες τις περιπτώσεις παραμένει κάτω από το μέσο όρο του ΟΟΣΑ.

Η Ουγγαρία έχει αναλάβει δράση για την ενίσχυση της κανονιστικής της πολιτικής κατά τα τελευταία έτη. Η ανάλυση κανονιστικών επιπτώσεων (Regulatory Impact Analysis, RIA) είναι υποχρεωτική για την ανάπτυξη νέων κανονισμών, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης εναλλακτικών επιλογών και διαφορετικών οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων (βλ. Εικόνα 18).

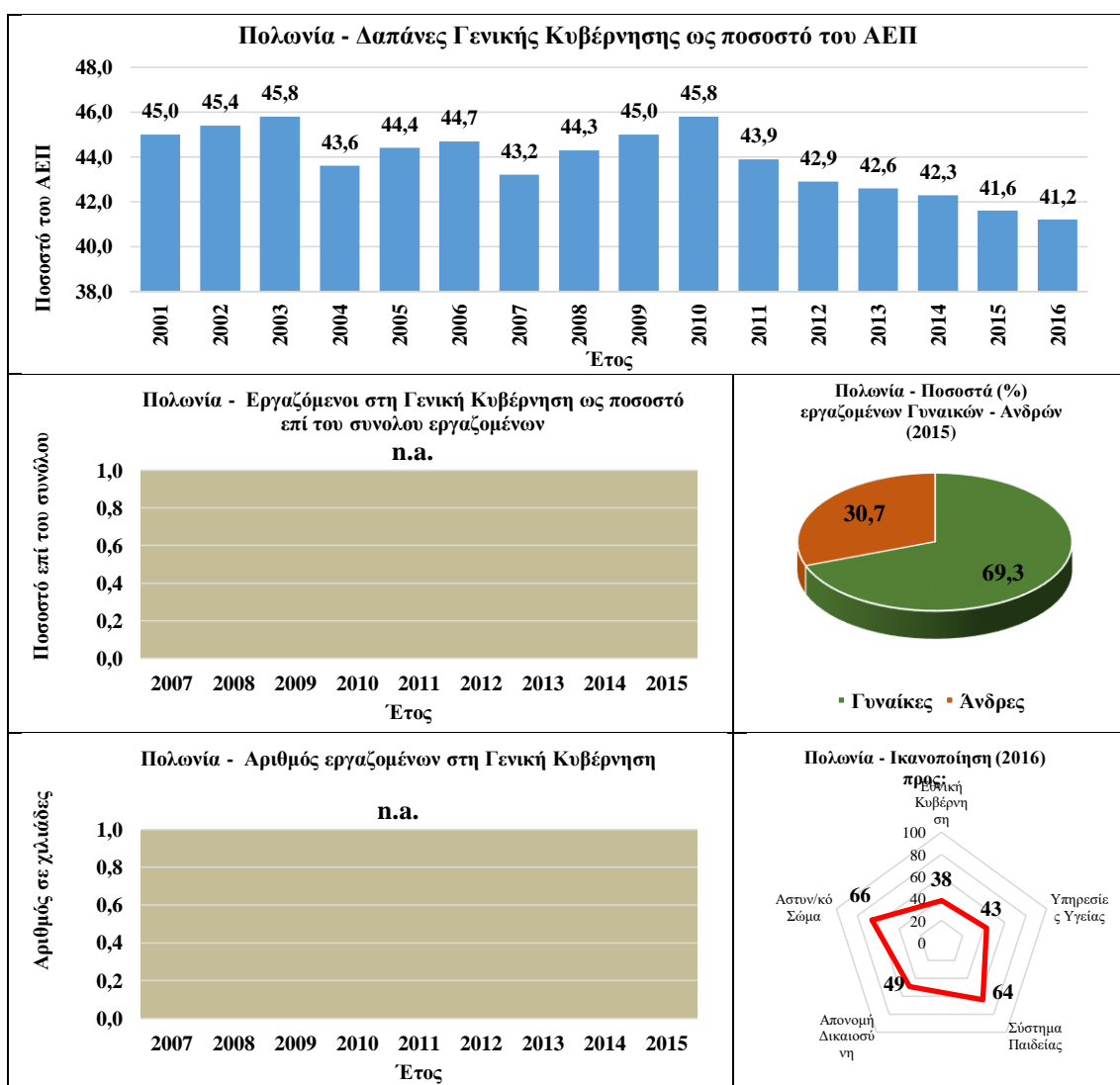

Εικόνα 18. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στη Ουγγαρία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.

2.19. Πολωνία

Το μερίδιο των δαπανών Γενικής Κυβέρνησης έφθασε το 2016 στο 41,2% του ΑΕΠ. Το μερίδιο της κεντρικής κυβερνητικής απασχόλησης που κάλυψαν οι γυναίκες στην Πολωνία ήταν 69,3%, που αποτελεί το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό γυναικών που εργάζονται στην κεντρική κυβέρνηση, σημαντικά υψηλότερο από το μέσο όρο του ΟΟΣΑ του 53%.

Διαπιστώνεται ωστόσο χαμηλότερο επίπεδο ικανοποίησης των πολιτών από το μέσο όρο του ΟΟΣΑ για όλες τις περιπτώσεις, με χαμηλότερο ποσοστό εμπιστοσύνης το 38% προς την εθνική κυβέρνηση και υψηλότερα ποσοστά ικανοποίησης, το 66% προς το αστυνομικό σώμα και το 64% προς το σύστημα παιδείας της χώρας (βλ. Εικόνα 19).

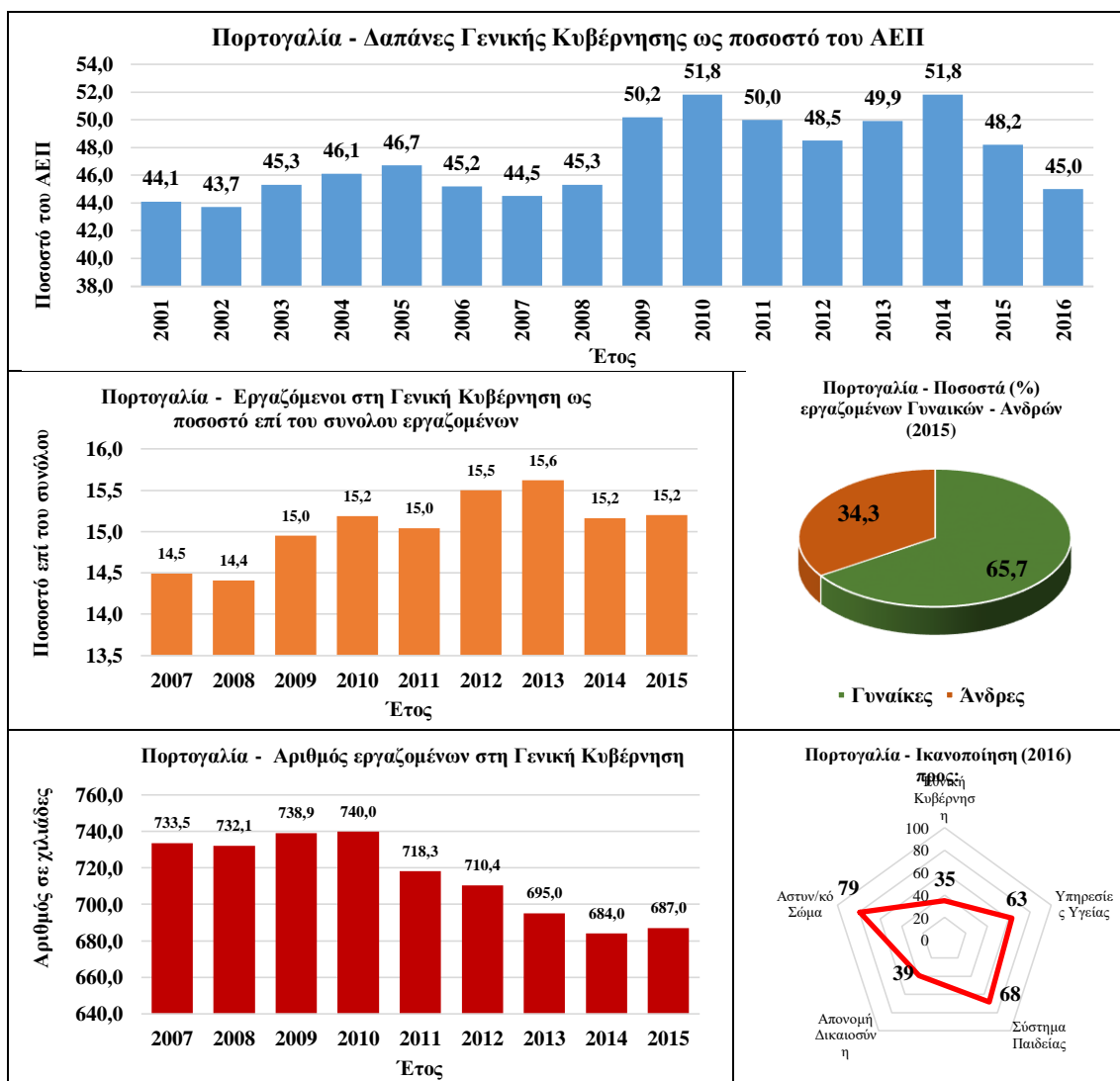

Εικόνα 19. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στην Πολωνία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.

2.20. Πορτογαλία

Το μερίδιο των δαπανών Γενικής Κυβέρνησης έφθασε το 2016 στο 45,0% του ΑΕΠ. Το μερίδιο της κεντρικής κυβερνητικής απασχόλησης που κάλυψαν οι γυναίκες ήταν υψηλό, 65,7%. Η ικανοποίηση των πολιτών για όλες τις περιπτώσεις είναι σε χαμηλότερα επίπεδα από το μέσο όρο του ΟΟΣΑ, με εξαίρεση τη εμπιστοσύνη προς το αστυνομικό σώμα με 79% και το σύστημα παιδείας με 68% (βλ. Εικόνα 20).

Το πρόγραμμα Simplex + συνέβαλε σημαντικά στη μείωση του διοικητικού φόρτου και στον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης στην Πορτογαλία. Επίσης, η Πορτογαλία πρόσφατα επανεξέτασε το πλαίσιο αξιολόγησης των επιπτώσεων του κανονιστικού της συστήματος, μέσω του προγράμματος *Πόσο κοστίζει;* ώστε να επωφεληθεί από την συστηματικότερη αξιολόγηση του κατά πόσον οι κανονισμοί επιτυγχάνουν πραγματικά τους στόχους τους.

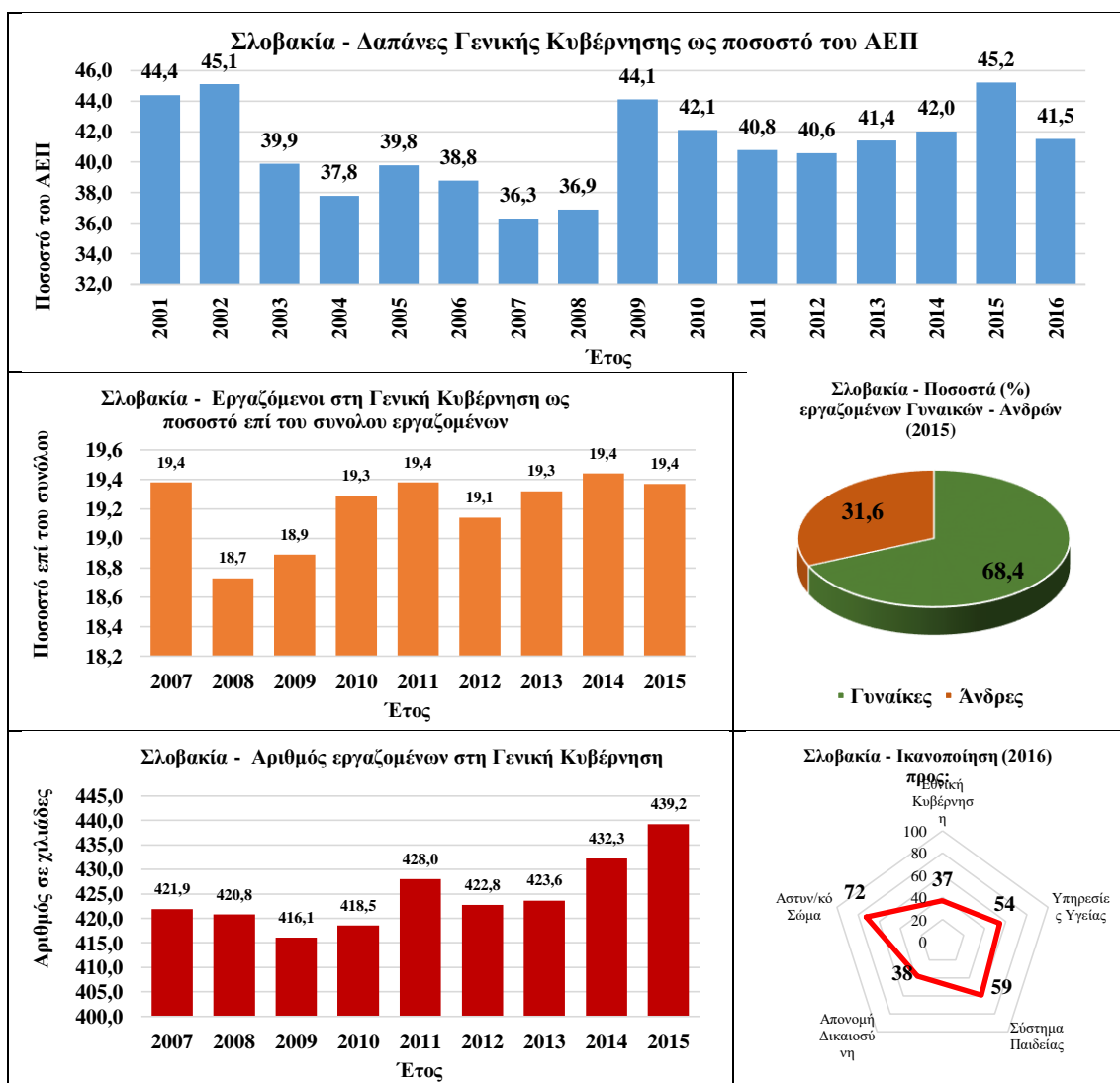

Εικόνα 20. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στην Πορτογαλία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.

2.21. Σλοβακία

Το μερίδιο των δαπανών Γενικής Κυβέρνησης έφθασε το 2016 στο 41,5% του ΑΕΠ. Το μερίδιο της κεντρικής κυβερνητικής απασχόλησης που κάλυψαν οι γυναίκες ήταν υψηλό, 68,4%. Η ικανοποίηση των πολιτών για όλες τις περιπτώσεις είναι σε χαμηλότερα επίπεδα από το μέσο όρο του ΟΟΣΑ (βλ. Εικόνα 21).

Παρόλο που η χώρα έχει επιταχύνει από το 2006 τις προσπάθειες ψηφιοποίησης της παροχής δημόσιων υπηρεσιών, η λήψη ψηφιακών υπηρεσιών από τους πολίτες ήταν πολύ βραδύτερη από ό, τι σε άλλες χώρες του ΟΟΣΑ. Έτσι, στη Σλοβακία το ποσοστό με το οποίο τα άτομα υποβάλλουν συμπληρωμένα έντυπα σε κυβερνητικούς ιστότοπους το 2016 ήταν μόλις 15%, λιγότερο από το μισό του μέσου ποσοστού του ΟΟΣΑ 35%.

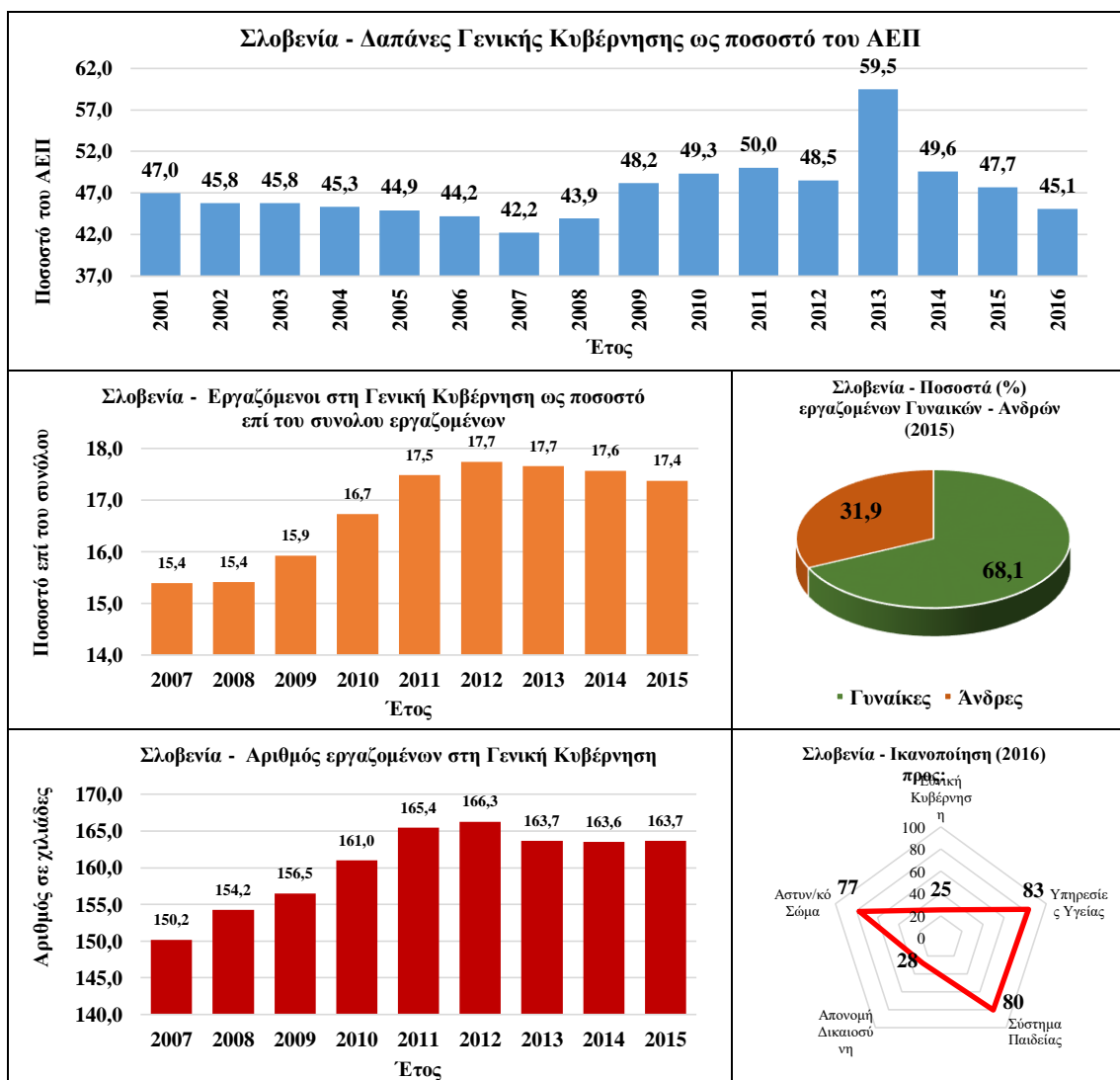

Εικόνα 21. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στη Σλοβακία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.

2.22. Σλοβενία

Το μερίδιο των δαπανών Γενικής Κυβέρνησης έφθασε το 2016 στο 45,1% του ΑΕΠ. Το μερίδιο της κεντρικής κυβερνητικής απασχόλησης που κάλυψαν οι γυναίκες ήταν υψηλό, 68,1%. Παρά τα πολύ μικρά ποσοστά ικανοποίησης των πολιτών για την εθνική κυβέρνηση και την απονομή δικαιοσύνης (25% και 28% αντίστοιχα) για όλες τις άλλες περιπτώσεις τα ποσοστά ικανοποίησης των πολιτών ξεπερνούν τους αντίστοιχους μέσους όρους του ΟΟΣΑ (βλ. Εικόνα 22).

Η Σλοβενία ενίσχυσε το πλαίσιο κανονιστικής βελτίωσής της το 2013, υιοθετώντας μία νέα ενιαία μέθοδο για τη μεταρρύθμιση των κανονισμών πέρα από την απλή εξέταση του διοικητικού φόρτου. Η βελτίωση της κανονιστικής ποιότητας αποτελεί γενικό στόχο της αναπτυξιακής στρατηγικής της Σλοβενίας για τα έτη 2015 – 2020.

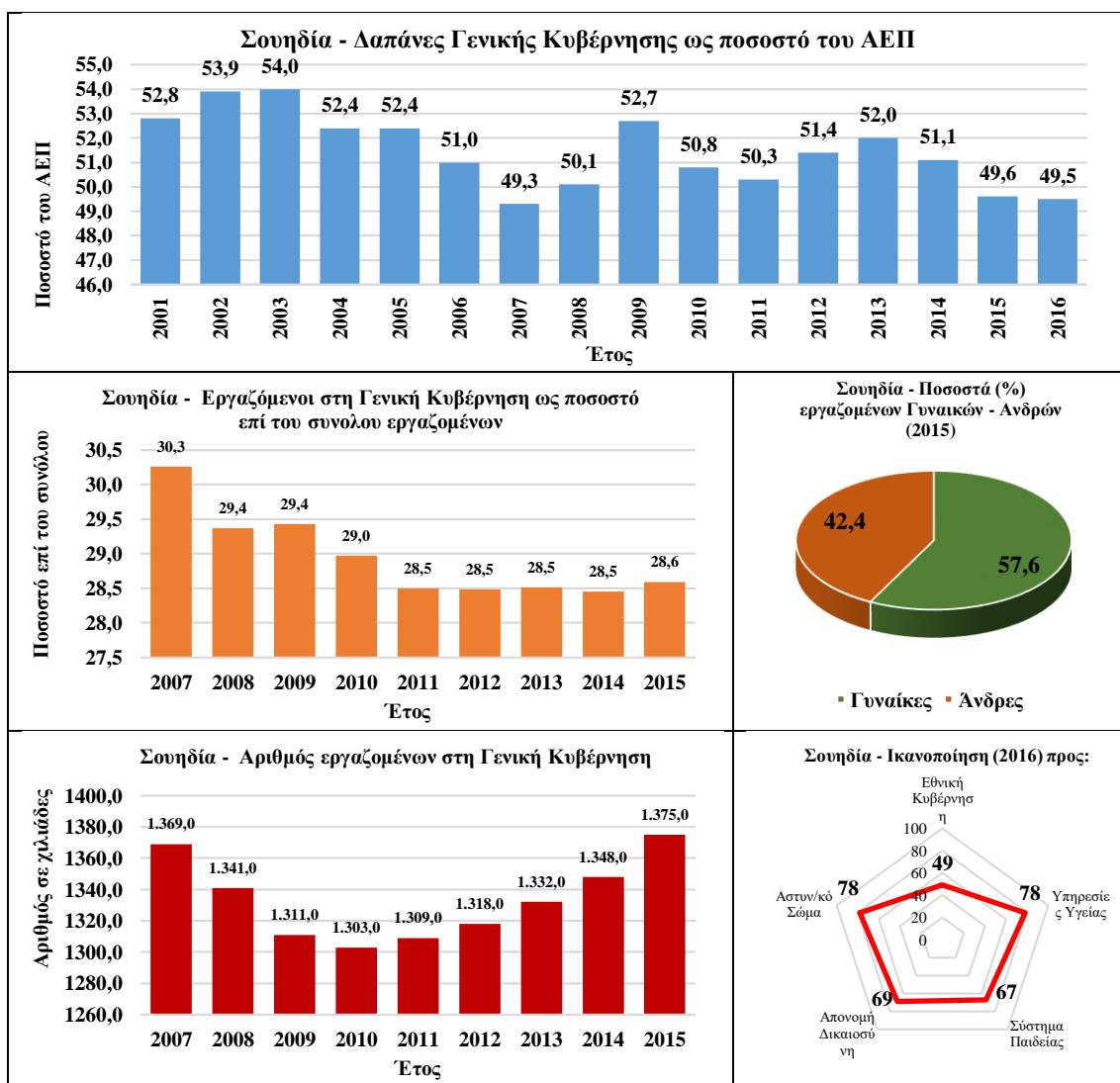

Εικόνα 22. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στη Σλοβενία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.

2.23. Σουηδία

Το μερίδιο των δαπανών Γενικής Κυβέρνησης έφθασε το 2016 στο 49,5% του ΑΕΠ. Το μερίδιο της κεντρικής κυβερνητικής απασχόλησης που κάλυψαν οι γυναίκες ήταν, 57,6%. Στη Σουηδία η εμπιστοσύνη των πολιτών για όλες τις περιπτώσεις είναι σε ποσοστά ίση ή μεγαλύτερη από τους αντίστοιχους μέσους όρους του ΟΟΣΑ (βλ. Εικόνα 23).

Σε αντίθεση προς τις χώρες του ΟΟΣΑ, η Σουηδία δεν διαθέτει συστήματα ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων για την προκήρυξη διαγωνισμών και την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων τους. Καταβάλλεται προσπάθεια για την πλήρη εφαρμογή των στρατηγικών ηλεκτρονικών προμηθειών, ώστε να αυξηθεί η διαφάνεια και η αποτελεσματικότητα των δημοσίων συμβάσεων.

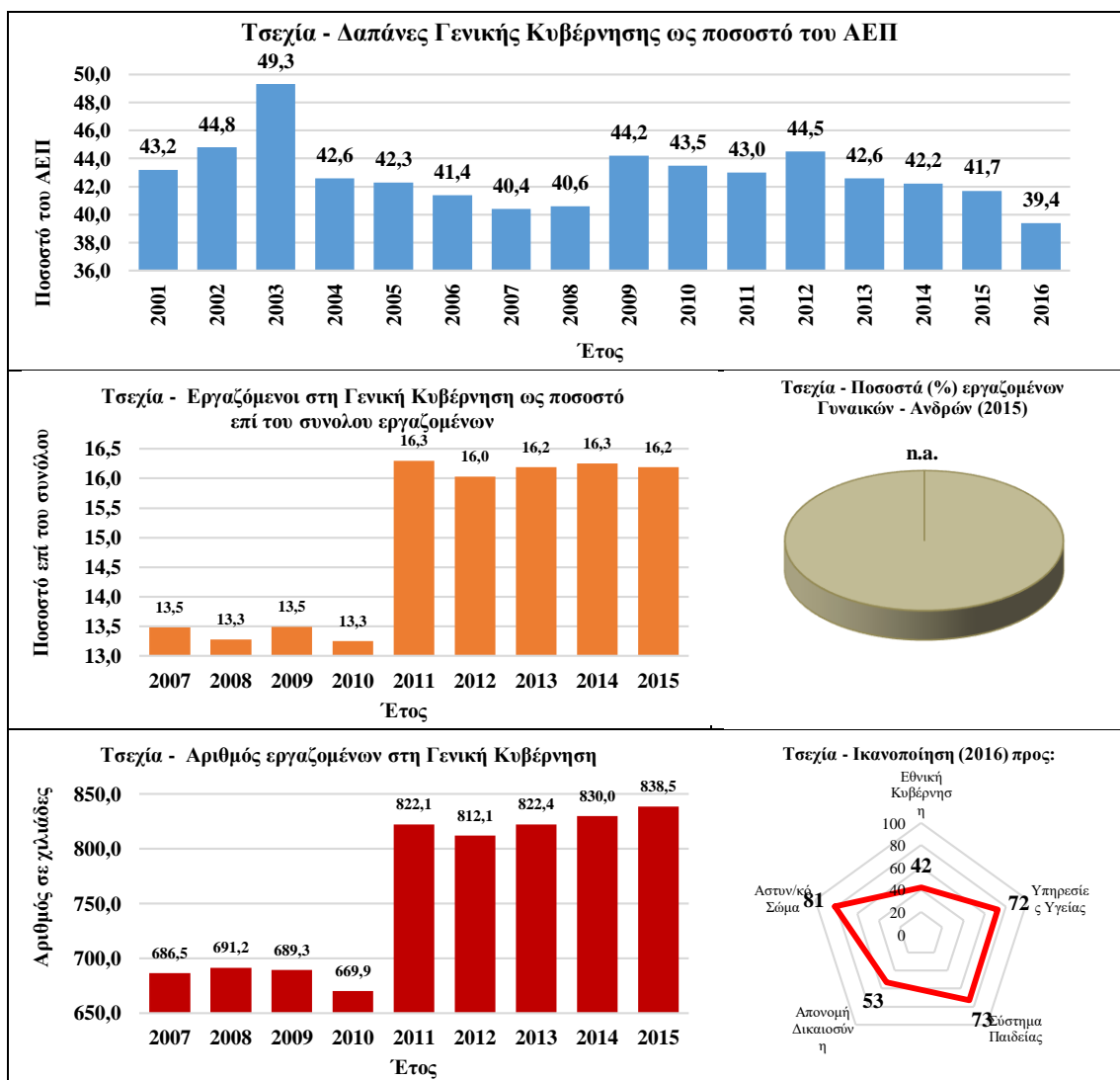

Εικόνα 23. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στη Σουηδία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.

2.24. Τσεχία

Το μερίδιο των δαπανών Γενικής Κυβέρνησης έφθασε το 2016 στο 39,4% του ΑΕΠ. Το μερίδιο της κεντρικής κυβερνητικής απασχόλησης που κάλυψαν οι γυναίκες ήταν 53,0%. Η ικανοποίηση των πολιτών είναι μεταξύ των υψηλότερων για το αστυνομικό σώμα, στο 81% των ικανοποιημένων πολιτών όσο και για το εκπαιδευτικό σύστημα, στο 73%, και για το σύστημα υγείας, στο 72%. Αυτά τα επίπεδα είναι υψηλότερα από τους μέσους όρους του ΟΟΣΑ (βλ. Εικόνα 24).

Η Τσεχία έχει χαμηλή πρόσβαση σε ψηφιακές υπηρεσίες για τους πολίτες. Παρά το γεγονός ότι η χώρα επιτάχυνε τον ψηφιακό μετασχηματισμό της παροχής δημόσιων υπηρεσιών από το 2006, η αντίδραση των πολιτών ήταν βραδύτερη. Το ποσοστό αυτών που υποβάλλουν συμπληρωμένα έντυπα σε κυβερνητικούς ιστότοπους το 2016, ήταν μόλις το 11%, ενώ των χωρών του ΟΟΣΑ ήταν 36%.

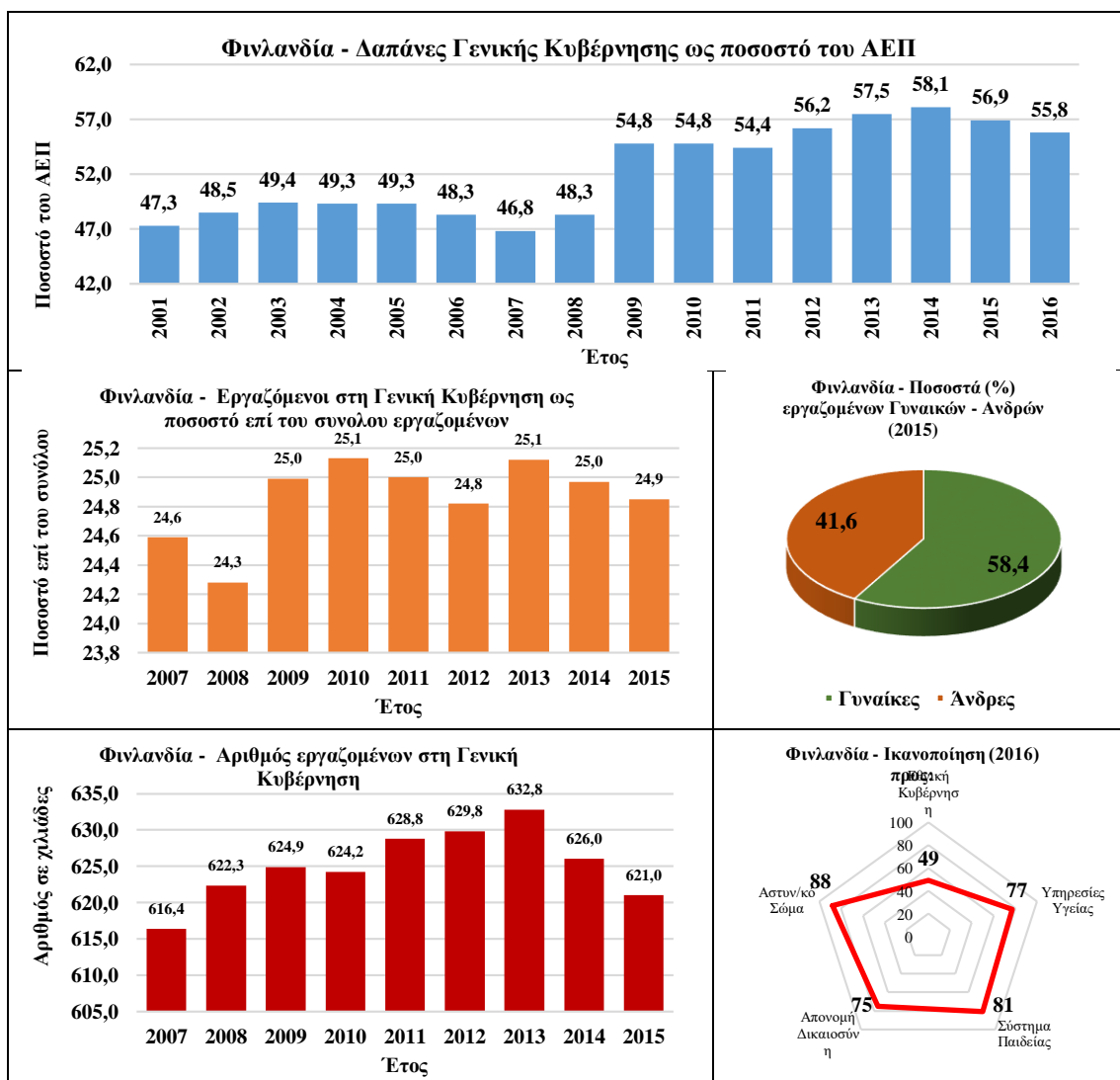

Εικόνα 24. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στην Τσεχία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.

2.25. Φινλανδία

Μεταξύ του 2008 και του 2014, οι δημόσιες δαπάνες Γενικής Κυβέρνησης αυξήθηκαν κατά 9,8 μονάδες, από 48,3% του ΑΕΠ σε 58,1%, ενώ το 2016 αυτές έφθασαν το 55,8%, καθιστώντας τη Φινλανδία τη χώρα με το δεύτερο υψηλότερο επίπεδο δημόσιων δαπανών. Η διεξοδική αναθεώρηση των δαπανών που ανέλαβε το 2015 βοήθησε στον εντοπισμό μέτρων εξυγίανσης που θα μειώσουν τις δημόσιες δαπάνες και θα αυξήσουν τα έσοδα. Το μερίδιο της κεντρικής κυβερνητικής απασχόλησης που κάλυψαν οι γυναίκες ήταν 58,4%.

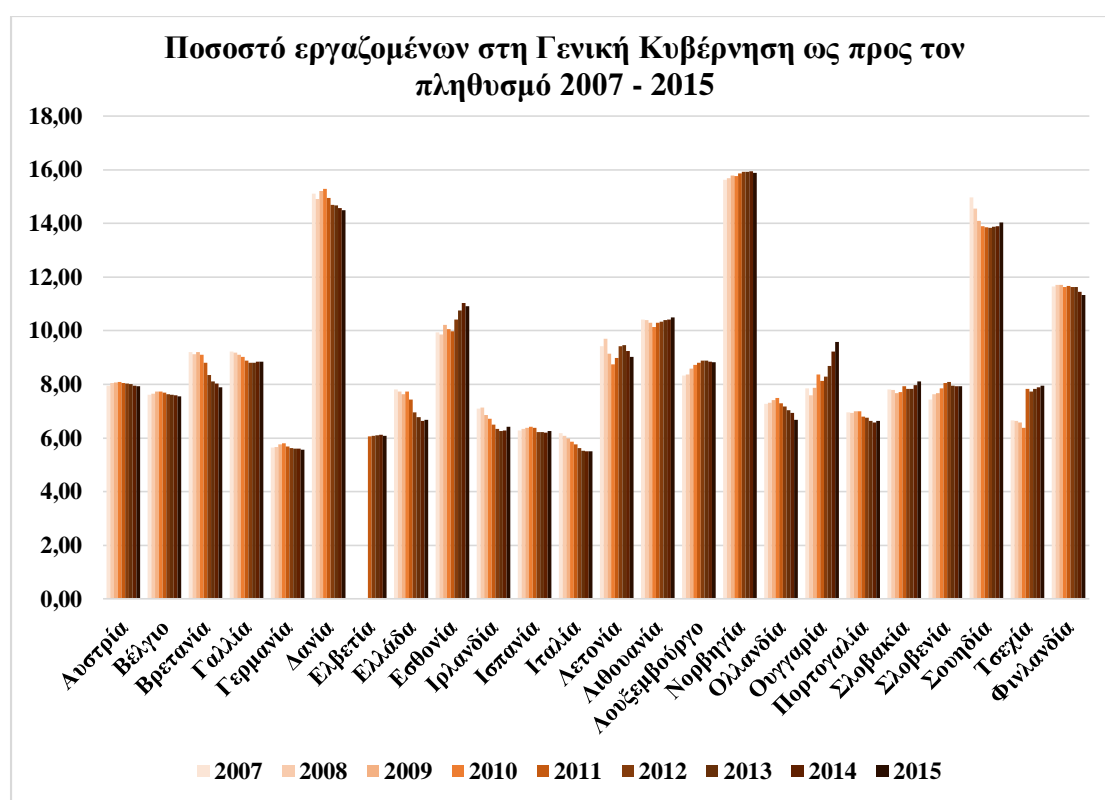
Η ικανοποίηση των πολιτών είναι υψηλότερη σε όλες τις περιπτώσεις από τις αντίστοιχες του ΟΟΣΑ, ακόμη και προς την εθνική κυβέρνηση, που φθάνει – παρά τη μείωση των τελευταίων ετών – το 49%, ξεπερνώντας το μέσο όρο του ΟΟΣΑ που είναι 42% (βλ. Εικόνα 25).

Εικόνα 25. Στοιχεία δαπανών και απασχόλησης Γενικής Κυβέρνησης στην Φινλανδία, καθώς και ποσοστά ικανοποίησης από παρεχόμενες υπηρεσίες. Πηγές: Eurostat, ILO και ΟΟΣΑ. Επεξεργασία από γράφοντα.

2.26. Σύγκριση ποσοστών απασχολούμενων στο δημόσιο τομέα

Στο διάγραμμα της Εικόνας 26 παρουσιάζονται συγκριτικά για τα κράτη της ΕΕ και του ΕΟΧ, τα ποσοστά των απασχολούμενων στη Γενική Κυβέρνηση ως προς τον πληθυσμό των κρατών, για τα έτη από το 2007 έως και το 2015. Είναι προφανής η μείωση σε απόλυτους αριθμούς, αμέσως μετά την εκδήλωση της οικονομικής κρίσης, η οποία συνεχίζεται. Ωστόσο και στην περίπτωση των ποσοστών ως προς τον πληθυσμό, που απεικονίζεται στην Εικόνα 26, η Ελλάδα βρίσκεται σε καλύτερη θέση από αρκετά ευρωπαϊκά κράτη, όπως η Νορβηγία, η Σουηδία, η Δανία, η Φινλανδία, το Λουξεμβούργο, η Γαλλία και η Ολλανδία.

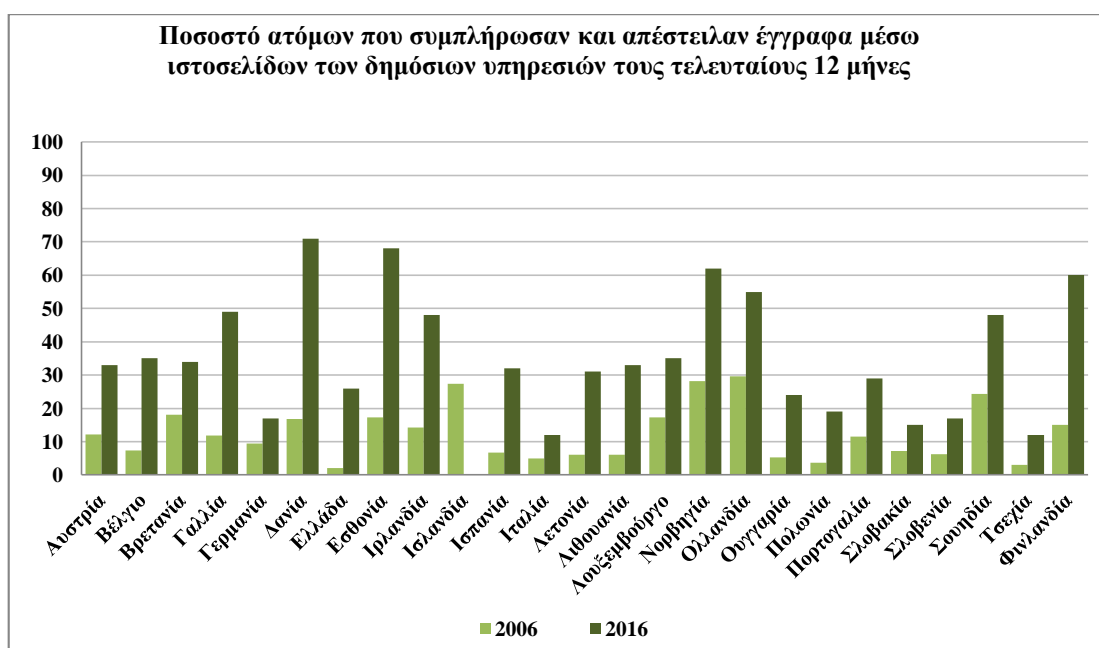
Εικόνα 26. Συγκριτική παρουσίαση ποσοστών των απασχολούμενων στη Γενική Κυβέρνηση ως προς τον πληθυσμό των κρατών, για τα έτη από 2007 έως 2015. Πηγή: Eurostat, ILO (2015). Επεξεργασία από γράφουσα.

Προφανώς, η εξέταση μόνο του μεγέθους του δημόσιου τομέα δεν παρέχει ικανές πληροφορίες για την αποτίμηση των λειτουργιών του. Κράτη με γνωστή υψηλή ποιότητα του Δημοσίου τομέα τους, όπως η Δανία, η Νορβηγία, η Σουηδία και η Φινλανδία έχουν υψηλά ποσοστά πληθυσμού που εργάζεται στο Δημόσιο Τομέα. Συνεπώς, απαιτείται η παράθεση στοιχείων που αναφέρονται στην απόδοση της λειτουργίας του Δημοσίου τομέα στα κράτη αυτά, καθώς και ο βαθμός ικανοποίησης των πολιτών τους, από τους διάφορους τομείς του Δημοσίου Τομέα και άσκησης της Δημόσιας Πολιτικής.

2.27. Σύγκριση βαθμού e-εξέλιξης και ικανοποίησης πολιτών

Η μετάβαση από την παραδοσιακή γραφειοκρατία στο νέο Δημόσιο Management, που καθιερώθηκε κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1980, με σκοπό τον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης διεθνώς, δεν πραγματοποιήθηκε ούτε ολοκληρωτικά ούτε με τον ίδιο τρόπο σε όλα τα κράτη-μέλη της ΕΕ. Παρά την ανάπτυξη και επέκταση της πληροφορικής σε πολλούς τομείς της οικονομικής και κοινωνικής ζωής, την παγκοσμιοποίηση της οικονομίας και τις συνεπακόλουθες αλλαγές στους τρόπους επικοινωνίας, συναλλαγής και ανταγωνισμού και τις αυξημένες αξιώσεις των πολιτών-πελατών από τις δημόσιες υπηρεσίες για ποιοτικές υπηρεσίες, η λειτουργική ανεπάρκεια της υπαρκτής παραδοσιακής γραφειοκρατίας της Δημόσιας Διοίκησης εξακολουθεί ακόμη να ταλαιπωρεί τον πολίτη σε πολλά κράτη-μέλη της ΕΕ.⁴⁴

Στο διάγραμμα της Εικόνας 27 φαίνονται συγκριτικά τα ποσοστά ατόμων που συμπλήρωσαν και απέστειλαν έγγραφα μέσω ιστοσελίδων των δημόσιων υπηρεσιών τους τελευταίους 12 μήνες για τα έτη 2006 και 2016.

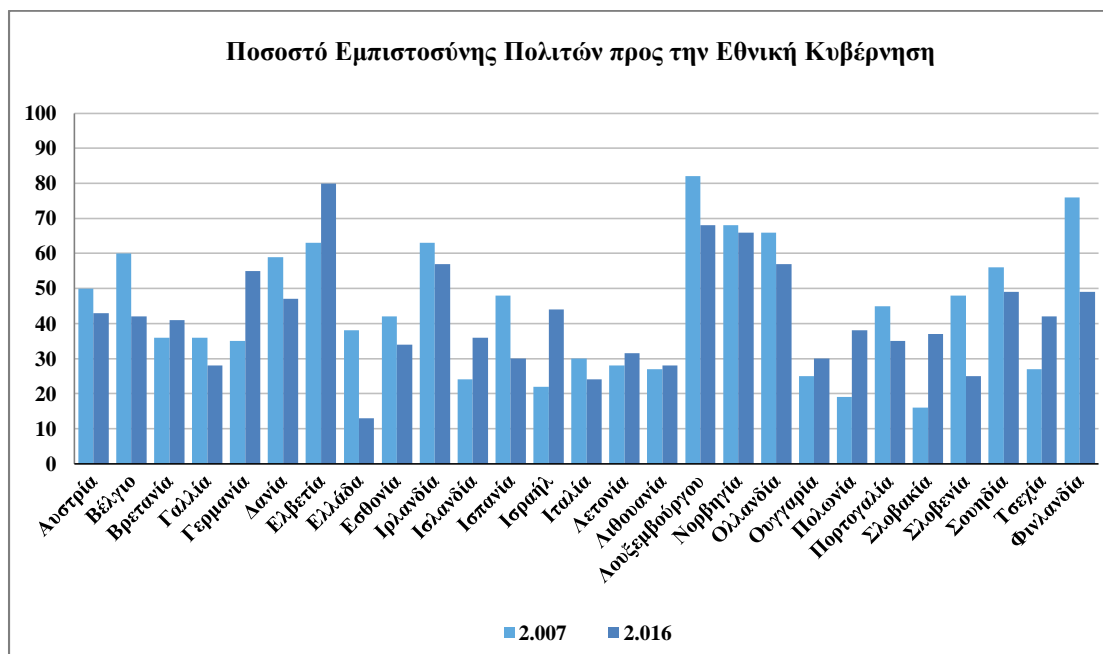

Εικόνα 27. Ποσοστό ατόμων που συμπλήρωσαν και απέστειλαν έγγραφα μέσω ιστοσελίδων των δημόσιων υπηρεσιών τους τελευταίους 12 μήνες για τα έτη 2006 και 2016.

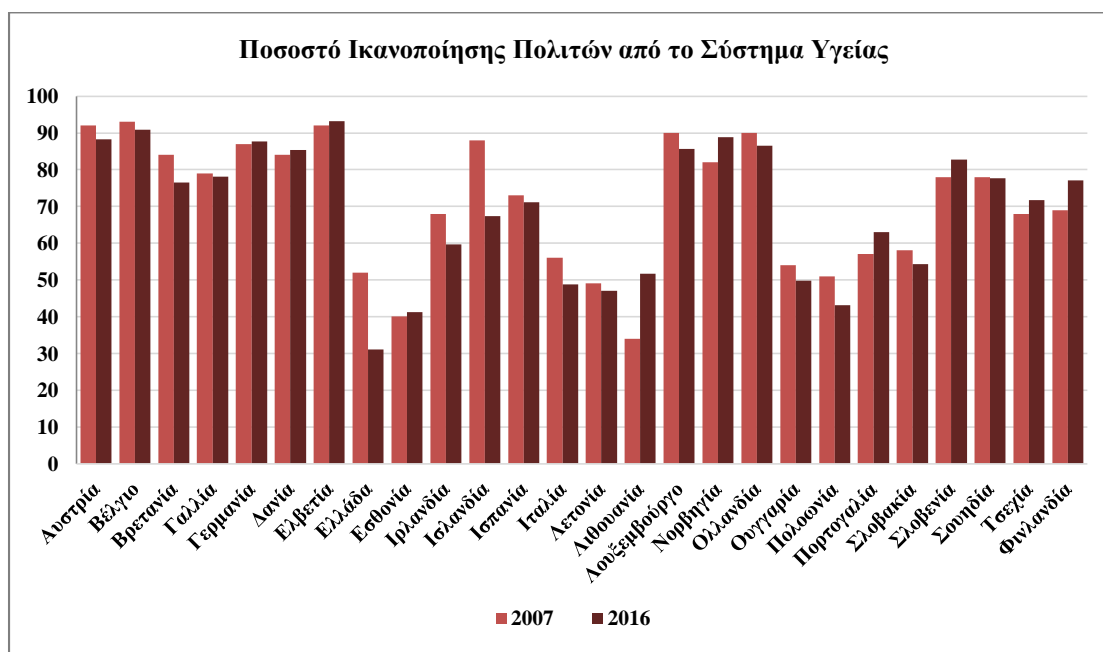
Πηγή ΟΟΣΑ (2017). Επεξεργασία από γράφοντα.

⁴⁴ ΟΟΣΑ (2017), ό.π. (βλ. και Demmke, Ch, Moilanen, T., *The future of public employment in central public administration*, EIPA, Maastricht/Berlin/Helsinki, November 2012.

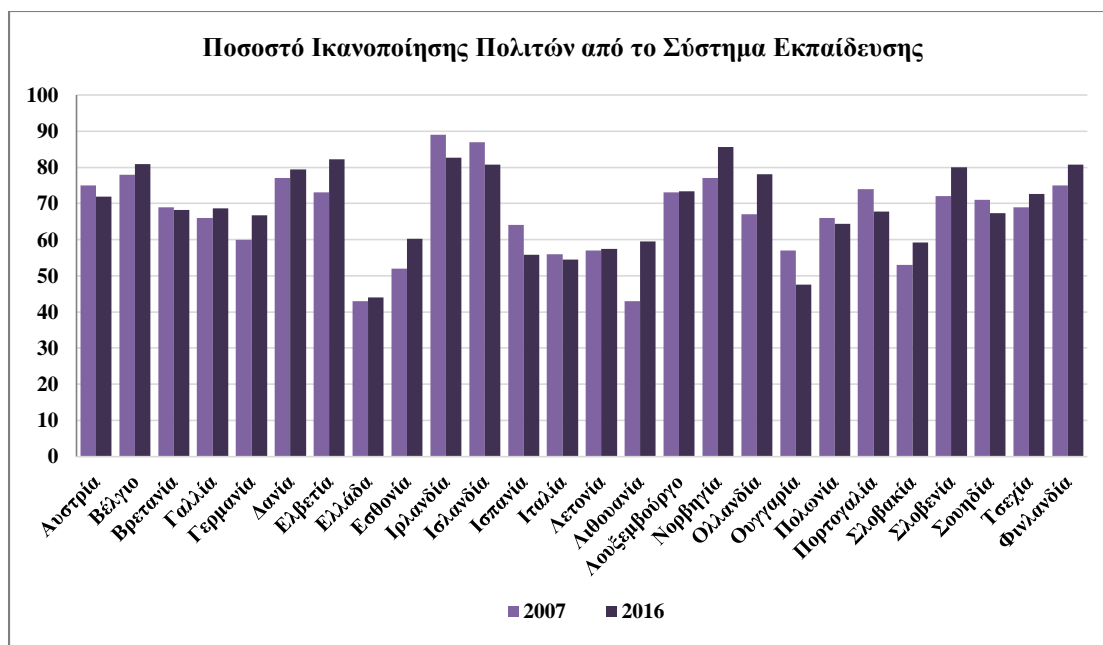
Ακόμη, στα διαγράμματα των ακόλουθων Εικόνων 28, 29 και 30 φαίνονται τα Ποσοστά Εμπιστοσύνης Πολιτών στην Εθνική Κυβέρνηση, τα Ποσοστά Ικανοποίησης Πολιτών από το Σύστημα Υγείας και τα Ποσοστά Ικανοποίησης Πολιτών από το Σύστημα Εκπαίδευσης, αντίστοιχα, για τα έτη 2007 και 2016.

Εικόνα 28. Ποσοστό Εμπιστοσύνης Πολιτών προς την Εθνική Κυβέρνηση για τα έτη 2007 και 2016. Πηγή ΟΟΣΑ (2017). Επεξεργασία από γράφοντα.

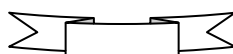

Εικόνα 29. Ποσοστό Ικανοποίησης Πολιτών από το Σύστημα Υγείας για τα έτη 2007 και 2016. Πηγή ΟΟΣΑ (2017). Επεξεργασία από γράφοντα.

Εικόνα 30. Ποσοστό Ικανοποίησης Πολιτών από το Σύστημα Εκπαίδευσης για τα έτη 2007 και 2016. Πηγή ΟΟΣΑ (2017). Επεξεργασία από γράφοντα.

Από τα διαγράμματα των παραπάνω εικόνων είναι φανερά το μικρό ποσοστό της Ελλάδας, ως προς τα ποσοστά ατόμων που συμπλήρωσαν και απέστειλαν έγγραφα μέσω ιστοσελίδων των δημόσιων υπηρεσιών τους τελευταίους 12 μήνες για τα έτη 2006 και 2016. Ωστόσο, τα χαμηλότερα ποσοστά σε σύγκριση με όλες τις αναφερόμενες χώρες του ΕΟΧ, είναι τα Ποσοστά Εμπιστοσύνης Πολιτών προς την Εθνική Κυβέρνηση, τα Ποσοστά Ικανοποίησης Πολιτών από το Σύστημα Υγείας και τα Ποσοστά Ικανοποίησης Πολιτών από το Σύστημα Εκπαίδευσης, αντίστοιχα, για τα έτη 2007 και 2016, ειδικότερα για το έτος 2016, ως συνέπεια της οικονομικής κρίσης και των μέτρων αντιμετώπισής της.

3. Παγκόσμιοι Δείκτες Διακυβέρνησης και Οικονομική Ανάπτυξη

Παγκόσμιοι δείκτες Διακυβέρνησης, Υπόθεση συσχέτισης δεικτών με κατά κεφαλή ΑΕΠ

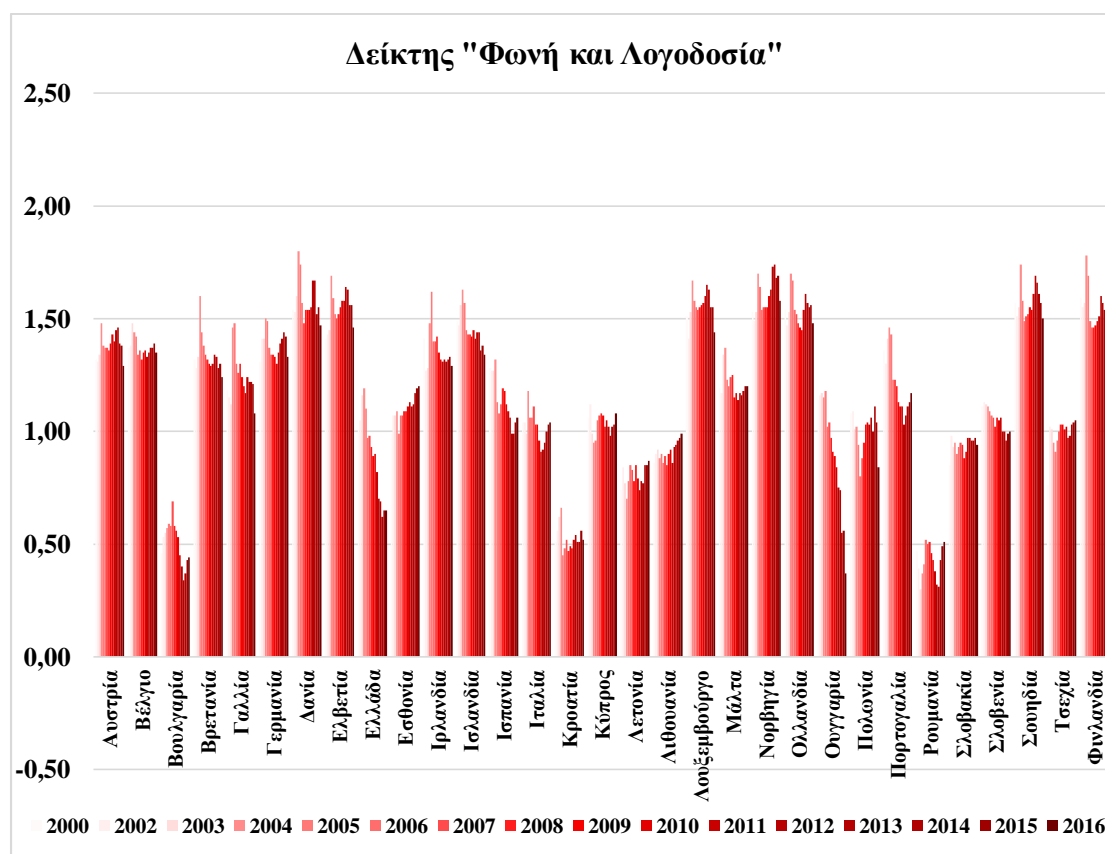
3.1. Οι Παγκόσμιοι Δείκτες Διακυβέρνησης WGI

Για λόγους καλύτερης σύγκρισης, ως προς την απόδοση του δημόσιου τομέα στα κράτη της ΕΕ και του ευρύτερου ΕΟΧ παραθέτουμε τα στοιχεία δείκτες από την Παγκόσμια Τράπεζα (World Bank, WB) γνωστοί ως Παγκόσμιοι Δείκτες Διακυβέρνησης (Worldwide Governance Indicators, WGI).⁴⁵ Για τις ανάγκες της παρούσας εργασίας παρουσιάζονται και οι έξι δείκτες μέσω των οποίων μπορούν να γίνουν κατανοητές ορισμένες δυσλειτουργίες του δημόσιου τομέα στα κράτη αυτά. Σημειώνεται ότι η επιλογή των ετών από το 2000 έως το 2016, διευκολύνει τη σύγκριση σε μία χρονική περίοδο κατά την οποία αρχικά πολλά κράτη της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης δεν είχαν γίνει μέλη της ΕΕ, αργότερα, αυτά τα κράτη έγιναν μέλη της ΕΕ και συγκεκριμένα πριν από την εκδήλωση της οικονομικής κρίσης στην Ευρώπη, αμέσως μετά εκδηλώθηκε η οικονομική κρίση και μετά λήφθηκαν διάφορα μέτρα για την αντιμετώπισή της. Με τον τρόπο αυτό γίνεται γίνονται φανερές οι επιπτώσεις αυτών των γεγονότων στην εξέλιξη των δεικτών αυτών, οι οποίοι λαμβάνουν μέγιστη τιμή το 2,5, και χαμηλότερη τιμή το -2,5. Ωστόσο, οι ίδιοι δείκτες μετριοούνται και σε εκατοστιαίες αναλογίες που κυμαίνονται από 0 που είναι η χαμηλότερη, έως 100 που είναι υψηλότερη, μεταξύ όλων των χωρών σε όλο τον κόσμο.

Οι έξι δείκτες που παρουσιάζονται στην παρούσα εργασία, χωρίς να έχουν μετατραπεί στις εκατοστιαίες αναλογίες τους είναι: α) δείκτης «Φωνή και Λογοδοσία», β) δείκτης «Πολιτικής σταθερότητας», γ) δείκτης «Κυβερνητικής Αποτελεσματικότητας», δ) δείκτης «Κανονιστικής Ποιότητας», ε) δείκτης «Κράτους Δικαίου» και στ) δείκτης «Ελέγχου Διαφθοράς».

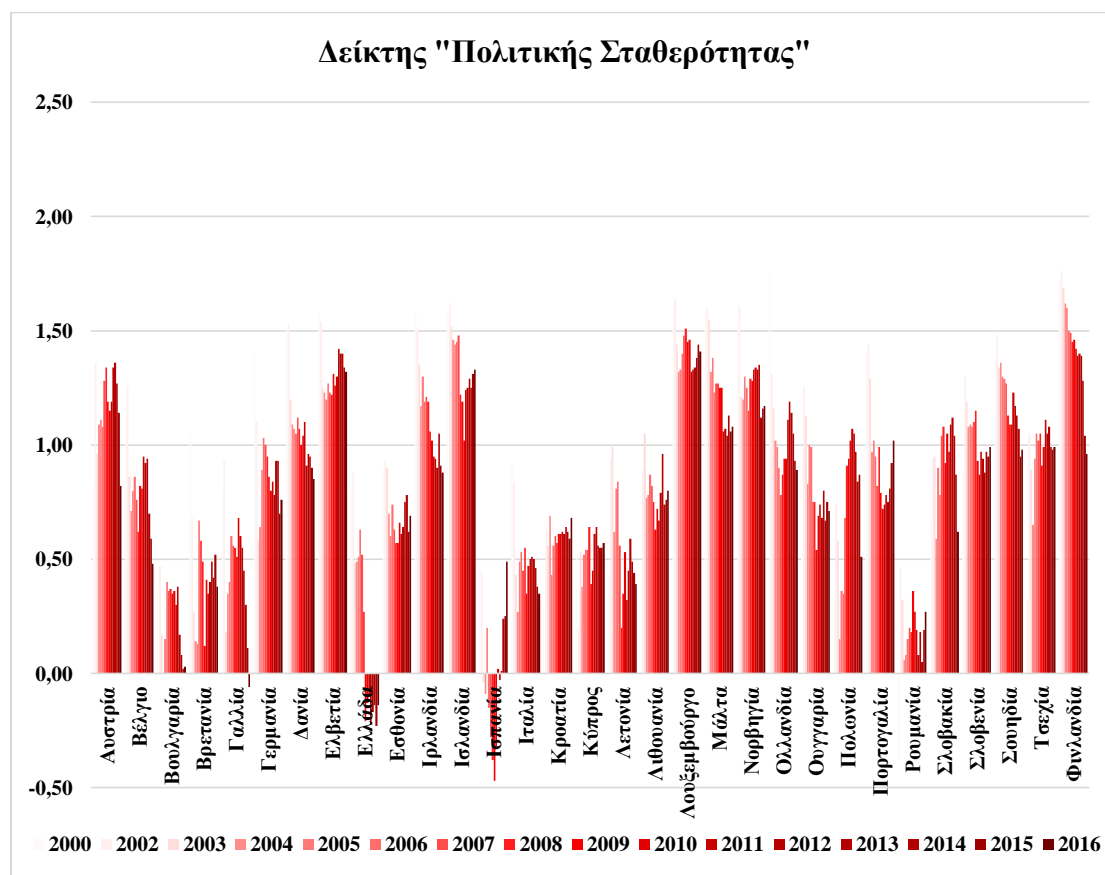
⁴⁵ WB, «The Worldwide Governance Indicators (WGI) project», *Worldwide Governance Indicators*, 2018, URL < <http://info.worldbank.org/governance/wgi/index.aspx#home> >. (Βλ. και Thomas, M., «What Do the Worldwide Governance Indicators Measure?», *European Journal of Development Research* 22, p.p. 31–54, 2010. Για τον τρόπο υπολογισμού των επιλεγέντων δεικτών βλ. Παράρτημα.

Ο δείκτης «Φωνή και Λογοδοσία» (Voice and Accountability, VA) αντικατοπτρίζει την αντίληψη του βαθμού στον οποίο οι πολίτες μιας χώρας μπορούν να συμμετέχουν στην επιλογή της κυβέρνησής τους, καθώς και την ελευθερία έκφρασης, την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και τα ελεύθερα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Για τα κράτη-μέλη της ΕΕ και του ΕΟΧ γενικότερα, είναι εμφανείς οι διακυμάνσεις, που αποτυπώνονται στο διάγραμμα της Εικόνας 31, σε σχέση με τις προαναφερθείσες χρονικές περιόδους. Από το διάγραμμα είναι φανερό η συνεχής μείωση του δείκτη αυτού στην Ουγγαρία, ενώ παρόμοια τάση υπάρχει και για την Ελλάδα με εξαίρεση μία μικρή ανάκαμψη τα δύο τελευταία χρόνια. Αρκετά χαμηλός είναι ο δείκτης για τη Βουλγαρία, την Κροατία και τη Ρουμανία, με τάσεις όμως ανάκαμψης. Οι υψηλότερες τιμές του δείκτη υπάρχουν στη Δανία, την Ελβετία, το Λουξεμβούργο, τη Νορβηγία, την Ολλανδία, τη Σουηδία και τη Φινλανδία, που ξεπερνούν την τιμή του 1,5, σε σύγκριση πάντοτε με τις υπόλοιπες χώρες του ΕΟΧ

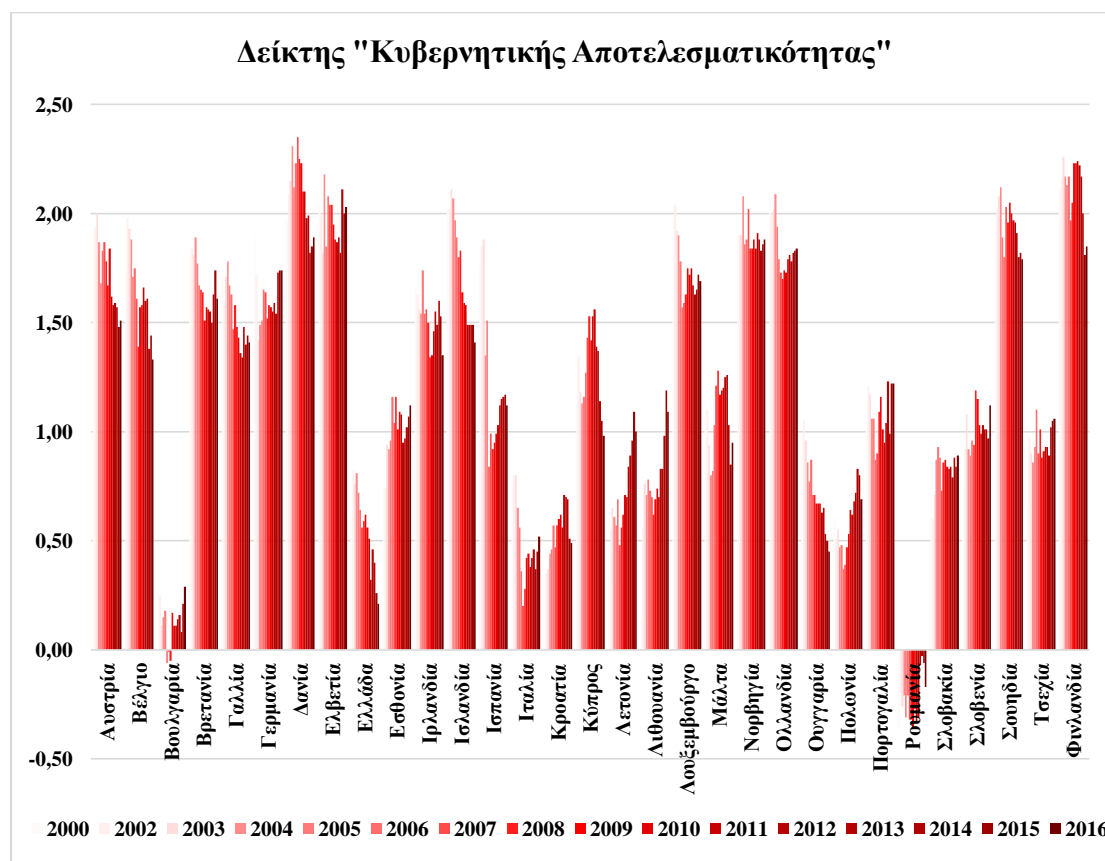
Εικόνα 31. Ο Δείκτης «Φωνή και Λογοδοσία» για τα κράτη του ΕΟΧ.
Πηγή: WB (2018). Επεξεργασία από γράφοντα.

Ο δείκτης «Πολιτικής σταθερότητας» (Political Stability, PS) καταγράφει τις αντιλήψεις για τις υπάρχουσες πιθανότητες ότι η κυβέρνηση θα αποσταθεροποιηθεί ή ακόμη και ότι θα ανατραπεί με αντισυνταγματικά ή βίαια μέσα, και μεταξύ άλλων, τις πιθανότητες για την εμφάνιση πολιτικής βίας και (εσωτερικής ή εξωτερικής) τρομοκρατίας. Από το διάγραμμα της Εικόνας 32, είναι φανερό οι επιπτώσεις της τρομοκρατίας στην Ισπανία, τη Γαλλία (πρωτικές τάσεις δείκτη) και τη Βρετανία (πρωτικές τάσεις δείκτη), ο φόβος πολιτικής αστάθειας στη Βουλγαρία και τη Ρουμανία και οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στην πολιτική στη Ελλάδα. Υψηλές τιμές γενικά του δείκτη υπάρχουν στην Αυστρία, την Ελβετία, την Ισλανδία (παρά την οικονομική κρίση που επέφερε προσωρινή πτώση του δείκτη), το Λουξεμβούργο, τη Μάλτα, τη Νορβηγία, τη Σουηδία και τη Φινλανδία. Ωστόσο, παρατηρείται μία γενική κάμψη του δείκτη, αμέσως μετά την έναρξη του 21^{ου} αιώνα, που πιθανώς να οφείλεται στο κλίμα που δημιούργησε το τρομοκρατικό κτύπημα της 9^{ης} Σεπτεμβρίου του 2001 στη Νέα Υόρκη και το οποίο επηρέασε αρνητικά σχεδόν όλες τις χώρες του Δυτικού κόσμου αμέσως μετά.

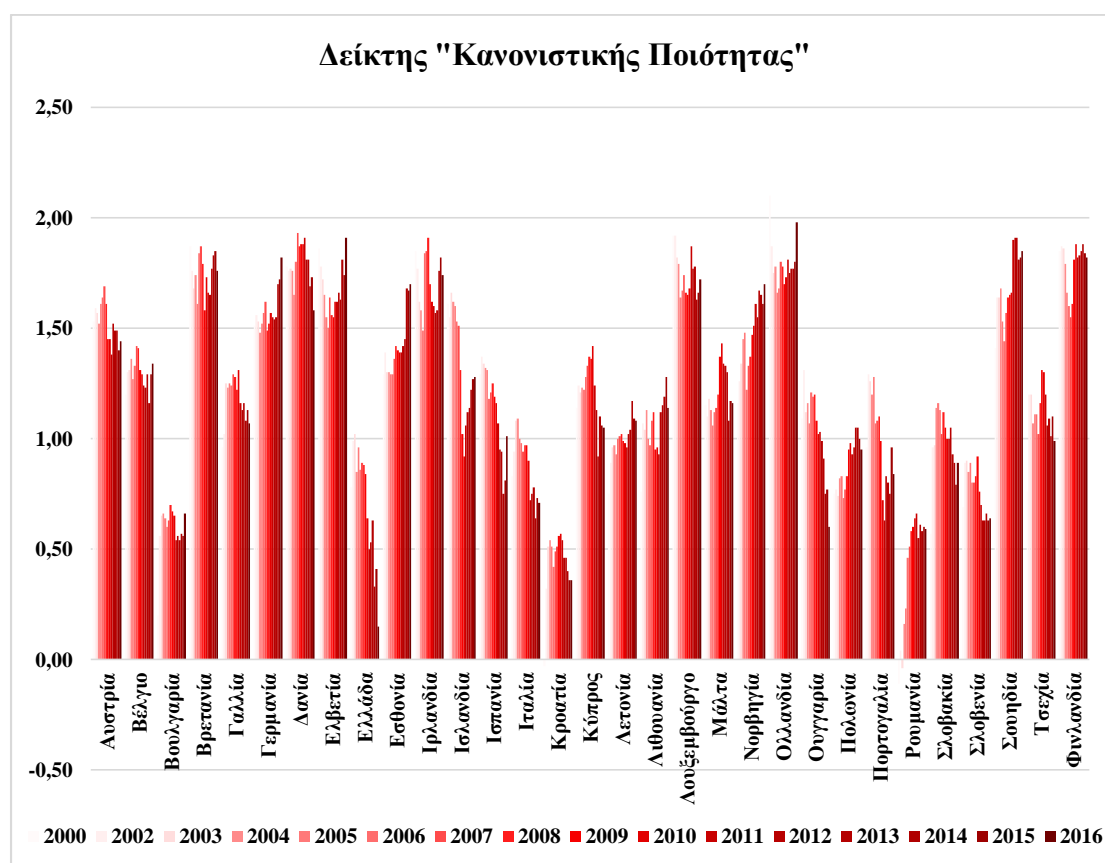
Εικόνα 32. Ο Δείκτης «Πολιτικής Σταθερότητας» για τα κράτη του ΕΟΧ.
Πηγή: WB (2018). Επεξεργασία από γράφοντα.

Ο δείκτης «Κυβερνητικής Αποτελεσματικότητας» (Government Effectiveness, GE) καταγράφει τις αντιλήψεις για την ποιότητα των δημόσιων υπηρεσιών, την ποιότητα της δημόσιας διοίκησης και του βαθμού ανεξαρτησίας της από πολιτικές πιέσεις, την ποιότητα της πολιτικής τη διατύπωση και την εφαρμογή της, καθώς και την αξιοπιστία της δέσμευσης της κυβέρνησης στις αναγγελλόμενες πολιτικές. Από το διάγραμμα της Εικόνας 33 γίνεται φανερό ότι η Βουλγαρία και η Ρουμανία έχουν τους χαμηλότερους δείκτες. Στην Ελλάδα ο δείκτης παρουσιάζει συνεχή πτώση, προφανώς λόγω της μη αποτελεσματικής αντιμετώπισης της οικονομικής κρίσης. Πτωτική τάση παρουσιάζει και ο δείκτης στην Ουγγαρία, ενώ το ίδιο συμβαίνει και στην Αυστρία, το Βέλγιο και την Ισλανδία, με σχετικά όμως υψηλότερες τιμές του δείκτη. Υψηλές τιμές παρουσιάζει ο δείκτης στη Δανία, την Ελβετία, τη Νορβηγία, την Ολλανδία, τη Σουηδία και την Φινλανδία. Ανοδικές τάσεις παρουσιάζει ο δείκτης σε ορισμένες χώρες της βορειοανατολικής Ευρώπης, και συγκεκριμένα, στη Λετονία τη Λιθουανία και την Πολωνία (με εξαίρεση τα δύο τελευταία έτη).

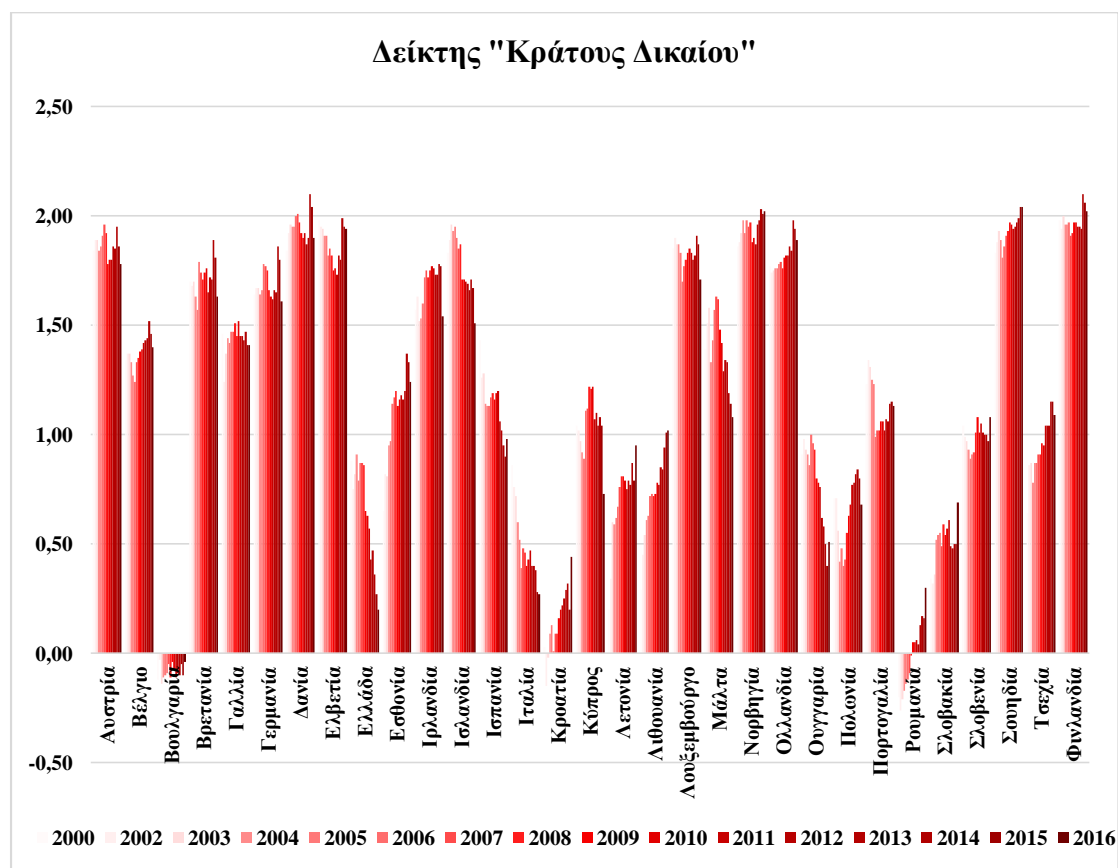
Εικόνα 33. Ο Δείκτης «Κυβερνητικής Αποτελεσματικότητας» για τα κράτη του ΕΟΧ.
Πηγή: WB (2018). Επεξεργασία από γράφοντα.

Ο δείκτης «Κανονιστικής Ποιότητας» (Regulatory Quality, RQ), μετρά την αντίληψη για την ικανότητα της κυβέρνησης (και των δημόσιων λειτουργιών) να διαμορφώσει και να εφαρμόσει υγιείς πολιτικές και κατάλληλους κανονισμούς που θα επιτρέπουν την προώθηση της ανάπτυξης ειδικότερα στον ιδιωτικό τομέα. Από το διάγραμμα της Εικόνας 34 προκύπτει ότι ο δείκτης έχει τη χαμηλότερη μέση τιμή στην Κροατία. Έντονη πτωτική τάση παρουσιάζει ο ίδιος δείκτης στην Ελλάδα, προφανώς λόγω της ακαταλληλότητας του κανονιστικού της πλαισίου για την ανάπτυξη κυρίως του ιδιωτικού τομέα, ειδικότερα την περίοδο της οικονομικής κρίσης με τις συνεπακόλουθες αρνητικές συνέπειες στην οικονομική μεγέθυνση και την ανταγωνιστικότητα της χώρας. Πτωτικές τάσεις παρουσιάζει ο δείκτης στην Ισπανία, την Ιταλία, την Ουγγαρία, τη Σλοβακία και τη Σλοβενία. Υψηλές γενικά τιμές έχει ο δείκτης στη Βρετανία, τη Γερμανία τη Δανία την Ελβετία, την Ιρλανδία, το Λουξεμβούργο, την Ολλανδία, τη Σουηδία και την Φινλανδία. Ανοδική τάση παρουσιάζει ο δείκτης στην Εσθονία και τη Νορβηγία.

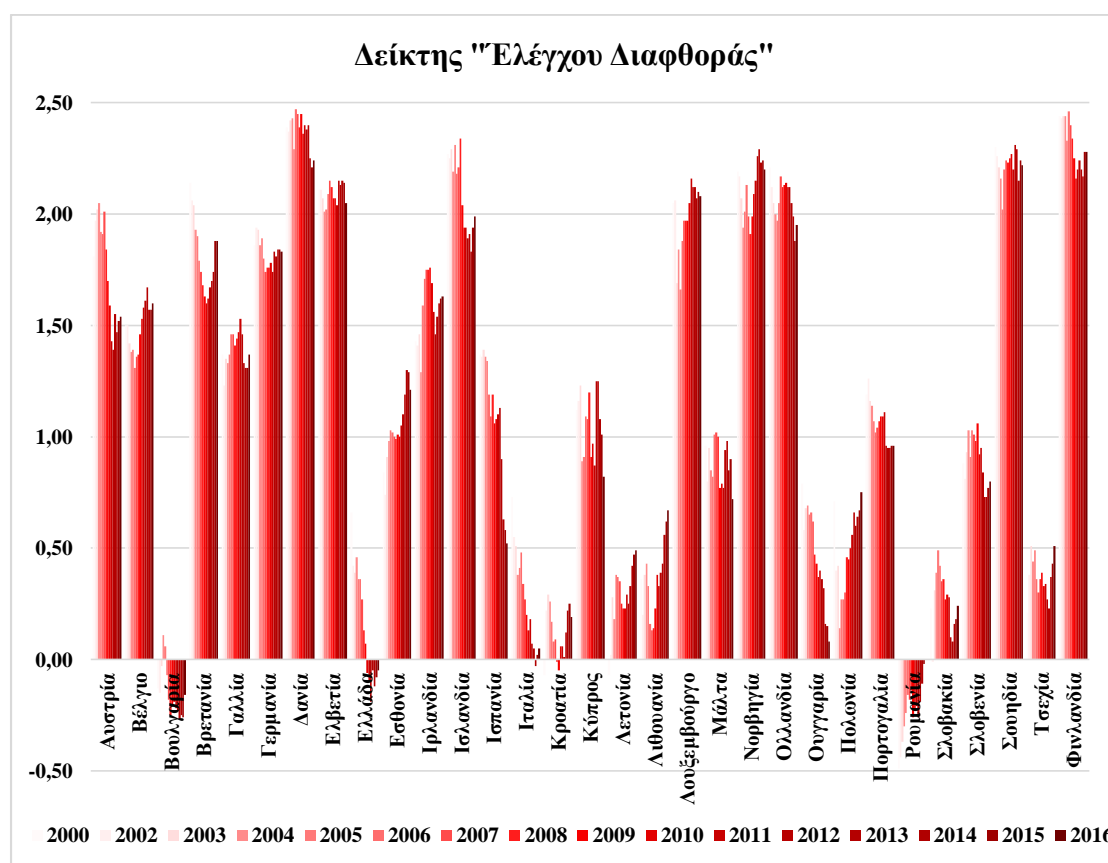
Εικόνα 34. Ο Δείκτης «Κανονιστικής Ποιότητας» για τα κράτη του ΕΟΧ.
Πηγή: WB (2018). Επεξεργασία από γράφοντα.

Ο δείκτης «Κράτους Δικαίου» (Rule of Law, RL) καταγράφει τις αντιλήψεις για το βαθμό στον οποίο οι φορείς της διοίκησης εμπιστεύονται και συμμορφώνονται με τους κανόνες της κοινωνίας, και τηρούν τις συμβάσεις (γραπτές και άγραφες), για τα δικαιώματα του πολίτη στην ιδιοκτησία, την αστυνόμευση, την απονομή δικαιοσύνης, και την αποτροπή της εγκληματικότητας. Όπως φαίνεται στο διάγραμμα της Εικόνας 35, τις χαμηλότερες τιμές του δείκτη έχουν η Βουλγαρία, η Κροατία και η Ρουμανία, με τις δύο τελευταίες όμως να παρουσιάζουν ανοδικές τάσεις. Στην Ελλάδα ο δείκτης παρουσιάζει συνεχή πτώση, κυρίως λόγω των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης, και την έλλειψη συμμόρφωσης του κράτους προς τους κανόνες και τις συμβάσεις απέναντι στους δικαιούχους πολίτες. Πτωτικές τάσεις του δείκτη παρουσιάζουν η Ιταλία και η Ουγγαρία. Πτωτική τάση έχει και ο δείκτης στη Μάλτα, που όμως διατηρείται σε υψηλά επίπεδα. Ανοδικές τάσεις παρουσιάζει ο δείκτης στη Λετονία, τη Λιθουανία, την Πολωνία και τη Τσεχία. Τις υψηλότερες τιμές του δείκτη έχουν η Αυστρία, η Βρετανία, η Γερμανία, η Δανία, η Ελβετία, το Λουξεμβούργο, η Νορβηγία, η Ολλανδία, η Σουηδία και η Φινλανδία.

Εικόνα 35. Ο Δείκτης «Κράτους Δικαίου» για τα κράτη του ΕΟΧ.
 Πηγή: WB (2018). Επεξεργασία από γράφοντα.

Ο δείκτης «Ελέγχου Διαφθοράς» (ΕΔ, Corruption Control, CC) ως μέτρηση της αντίληψης για τη δυνατότητα της χώρας να ελέγξει κάθε είδος διαφθοράς, και του βαθμού στον οποίο ο δημόσιος τομέας ελέγχεται από ιδιωτικά συμφέροντα, καθιστώντας την άσκηση της εξουσίας αναποτελεσματική και μη αποδοτική. Από το διάγραμμα της Εικόνας 36 παρατηρείται ότι τα κράτη με τις χαμηλότερες τιμές του δείκτη είναι η Βουλγαρία και η Ρουμανία. Ωστόσο και η Ελλάδα παρουσιάζει πολύ χαμηλές τιμές τα τελευταία χρόνια, ως συνέπεια της οικονομικής κρίσης. Χαμηλές τιμές του δείκτη έχουν και η Ιταλία, η Κροατία, η Σλοβακία και η Τσεχία, με εμφανώς ανοδικές όμως τάσεις στις τρεις τελευταίες, ενώ πτωτικές τάσεις έχει ο δείκτης στην Ισπανία και την Ουγγαρία. Ιδιαίτερα υψηλές τιμές έχει ο δείκτης στην Αυστρία, τη Βρετανία, τη Γερμανία, τη Δανία, την Ελβετία, την Ισλανδία, το Λουξεμβούργο, τη Νορβηγία, την Ολλανδία, τη Σουηδία και τη Φινλανδία. Παρότι οι τιμές του δείκτη είναι σχετικά χαμηλές, υπάρχουν εμφανείς ανοδικές τάσεις του δείκτη και στη Λετονία, τη Λιθουανία και την Πολωνία.

Εικόνα 36. Ο Δείκτης «Ελέγχου Διαφθοράς» για τα κράτη του ΕΟΧ.
 Πηγή: WB (2018). Επεξεργασία από γράφοντα.

3.2. Ερευνητική Υπόθεση Συσχέτισης Δεικτών WGI με το ΑΕΠ

Η ερευνητική υπόθεση αναφέρεται στην θετική σχέση μεταξύ δημόσιου τομέα - διακυβέρνησης και ύψους του κατά κεφαλή ΑΕΠ, θεωρώντας ότι ένας δημόσιος τομέας ο οποίος λειτουργεί ορθολογικά, στα πλαίσια μίας ορθολογικής διακυβέρνησης, συνεπάγεται την συνύπαρξη ενός γενικότερου ευνοϊκού κλίματος για υψηλότερο κατά κεφαλή εισόδημα στη χώρα.

Συνεπώς, ο κύριος στόχος αυτού του τμήματος είναι να εκτιμηθεί η αιτιώδης επίδραση της διακυβέρνησης κατά κεφαλήν εισόδημα. Το πρότυπο που χρησιμοποιείται εκτιμάται με τη χρήση γραμμικής παλινδρόμηση μέσω του προγράμματος SPSS.

Ακολουθώντας τη μεθοδολογία των Kaufmann και Kraay (2002),⁴⁶ η ακόλουθη Εξίσωση 1 παρέχει μια απλή περιγραφή του εμπειρικού προτύπου:

$$\log (GDP/capita) = a_i(GI_i) + b_i + u_i$$

Εξίσωση 1

Όπου:

- GDP/capita = το κατά κεφαλήν εισόδημα, ως εξαρτημένη μεταβλητή
- GI_i = δείκτης διακυβέρνησης i, ως ανεξάρτητη μεταβλητή
- a_i = συντελεστής του δείκτη διακυβέρνησης i
- b_i = σταθερά του δείκτη διακυβέρνησης i
- u_i = διαταρακτικός όρος i
- i = τύπος δείκτη διακυβέρνησης, δηλ., VA, PS, GE, RQ, RL, CC

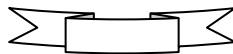
Προς το σκοπό αυτό χρησιμοποιούνται στοιχεία των έξι δεικτών WGI, που παρέχονται από την Παγκόσμια Τράπεζα, για τα έτη από 1998 έως 2016 (βλ. Παράρτημα 2) για κάθε ένα από τα 31 κράτη του EOX (δεν υπάρχουν πλήρη στοιχεία για το Λιχτενστάιν), από τα οποία εξάγεται ένας μέσος όρος για κάθε κράτος για όλη την περίοδο (17 έτη).

Επίσης χρησιμοποιήθηκαν τα στοιχεία ΑΕΠ και οι πληθυσμοί των κρατών αυτών (βλ. Παράρτημα 1), από τα οποία εξάγεται το κατά κεφαλή ΑΕΠ για κάθε κράτος από τα 31 κράτη του EOX, από τα οποία εξάγεται ο μέσος όρος για επίσης όλη την περίοδο (17 έτη).

⁴⁶ Kaufmann, D., Kraay, A., 2002, «Growth Without Governance», *World Bank Policy Research Working Paper* No. 2928, November, 2002.

Τα στοιχεία αυτά χρησιμοποιούνται για την Εξίσωση 1, για την εφαρμογή γραμμικής παλινδρόμησης μέσω του προγράμματος SPSS. Η Εξίσωση 1 είναι κατάλληλη, σύμφωνα με τους Kaufmann και Kraay (2002),⁴⁷ όταν τα αρχικά εισοδήματα κατά το παρελθόν δεν είναι πολύ διαφορετικά και ότι η διακυβέρνηση δεν αλλάζει πάρα πολύ με την πάροδο του χρόνου, έτσι ώστε τα παρατηρούμενα στα σημερινά επίπεδα της διακυβέρνησης να είναι μια λογική εξάρτηση από τις "αρχικές" τιμές τους, οπότε η Εξίσωση 1 μπορεί να ερμηνευθεί ως καταγραφή των επιπτώσεων της διακυβέρνησης στην οικονομική ανάπτυξη μακροπρόθεσμα.

Τα αποτελέσματα της γραμμικής παλινδρόμησης καταγράφονται στο επόμενο κεφάλαιο.

⁴⁷ Kaufmann &, Kraay (2002), ό.π..

4. Διερεύνηση Συσχέτισης Δεικτών WGI με το Κατά Κεφαλή ΑΕΠ

Προετοιμασία Δεδομένων, Διερεύνηση Συσχέτισης, Αποτελέσματα

4.1. Προετοιμασία δεδομένων

Σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο (§ 3.2), καταρτίστηκε ο ακόλουθος Πίνακας 4, ο οποίος περιλαμβάνει τις μέσες τιμές 17 ετών μέχρι το 2016, για τους έξι δείκτες διακυβέρνησης και του λογαρίθμου του μέσου κατά κεφαλή ΑΕΠ για την ίδια χρονική περίοδο, για 31 κράτη του ΕΟΧ, χρησιμοποιώντας τα δεδομένα του Παραρτήματος 2.

Πίνακας 4. Μέσες τιμές 17 ετών μέχρι το 2016, για τους έξι δείκτες διακυβέρνησης και του λογαρίθμου του μέσου κατά κεφαλή ΑΕΠ για 31 κράτη του ΕΟΧ.

Κράτος	Μέσες τιμές 17 ετών μέχρι το 2016						
	VA	PS	GE	RQ	RL	CC	log(GDP/cap)
Αυστρία	1,38	1,16	1,74	1,52	1,86	1,73	4,54
Βέλγιο	1,37	0,83	1,63	1,30	1,38	1,49	4,51
Βουλγαρία	0,50	0,25	0,12	0,59	-0,08	-0,15	3,64
Βρετανία	1,34	0,44	1,67	1,75	1,71	1,81	4,52
Γαλλία	1,24	0,47	1,53	1,17	1,44	1,39	4,48
Γερμανία	1,38	0,89	1,62	1,58	1,69	1,83	4,50
Δανία	1,58	1,08	2,09	1,79	1,95	2,37	4,63
Ελβετία	1,54	1,33	1,98	1,68	1,87	2,09	4,74
Ελλάδα	0,89	0,20	0,55	0,70	0,65	0,15	4,25
Εσθονία	1,10	0,71	1,00	1,42	1,09	1,04	4,04
Ιρλανδία	1,36	1,14	1,53	1,71	1,68	1,58	4,62
Ισλανδία	1,45	1,35	1,74	1,34	1,78	2,10	4,59
Ισπανία	1,14	0,02	1,24	1,13	1,14	1,08	4,34
Ιταλία	1,02	0,50	0,49	0,88	0,49	0,27	4,42
Κροατία	0,53	0,58	0,53	0,44	0,15	0,12	3,97
Κύπρος	1,03	0,51	1,29	1,21	1,05	1,05	4,32
Λετονία	0,80	0,56	0,70	0,99	0,69	0,28	3,93
Λιθουανία	0,91	0,78	0,75	1,06	0,73	0,36	3,94
Λουξεμβούργο	1,56	1,43	1,75	1,75	1,83	1,99	4,88
Μάλτα	1,21	1,26	1,07	1,20	1,40	0,88	4,20
Νορβηγία	1,61	1,29	1,89	1,46	1,94	2,12	4,79
Ολλανδία	1,54	1,06	1,86	1,80	1,82	2,07	4,56
Ουγγαρία	0,90	0,83	0,73	1,03	0,78	0,46	3,97
Πολωνία	1,00	0,71	0,59	0,88	0,64	0,49	3,92
Πορτογαλία	1,22	0,96	1,08	0,99	1,13	1,06	4,20
Ρουμανία	0,43	0,17	-0,24	0,42	-0,02	-0,23	3,74
Σλοβακία	0,94	0,91	0,81	0,98	0,51	0,26	4,02
Σλοβενία	1,05	1,02	1,00	0,76	0,99	0,90	4,22
Σουηδία	1,58	1,20	1,95	1,69	1,93	2,22	4,59
Τσεχία	0,99	0,94	0,94	1,11	0,95	0,37	4,12
Φινλανδία	1,55	1,45	2,11	1,78	1,98	2,32	4,53

4.2. Αποτελέσματα Συσχέτισης Δεικτών WGI - κατά κεφαλή ΑΕΠ

Τα στοιχεία του Πίνακα 4 χρησιμοποιήθηκαν για την εφαρμογή γραμμικής παλινδρόμησης με βάση την Εξίσωση 1. Χρησιμοποιήθηκε το λογισμικό SPSS. Τα αποτελέσματα σε γραφική μορφή απεικονίζονται στα διαγράμματα των Εικόνων 37, 38, 39, 40, 41 και 42, για κάθε έναν από τους έξι δείκτες διακυβέρνησης. Τα αναλυτικά αποτελέσματα από την εφαρμογή του λογισμικού SPSS παρέχονται στο Παράρτημα 3.

Από την εφαρμογή της γραμμικής παλινδρόμησης προκύπτουν τα ακόλουθα, , όπως φαίνεται στους σχετικούς πίνακες στο Παράρτημα 3 των αποτελεσμάτων, για κάθε έναν από του έξι δείκτες διακυβέρνησης, όλα εντός των πλαισίων στατιστικής σημαντικότητας:

1. Για τον δείκτη «Φωνή και Λογοδοσία» (VA) (βλ. Εικόνα 37):

$$\log(GDP/capita) = 0,8801(VA) + 3,2872$$

Εξίσωση 2

2. Για τον δείκτη «Πολιτικής Σταθερότητας» (PS) (βλ. Εικόνα 38):

$$\log(GDP/capita) = 0,4785(PS) + 3,9114$$

Εξίσωση 3

3. Για τον δείκτη «Κυβερνητικής Αποτελεσματικότητας» (GE) (βλ. Εικόνα 39):

$$\log(GDP/capita) = 0,4643(GE) + 3,7482$$

Εξίσωση 4

4. Για τον δείκτη «Κανονιστικής Ποιότητας» (RQ) (βλ. Εικόνα 40):

$$\log(GDP/capita) = 0,6241(RQ) + 3,5464$$

Εξίσωση 5

5. Για τον δείκτη «Κανόνα Δικαίου» (RL) (βλ. Εικόνα 41):

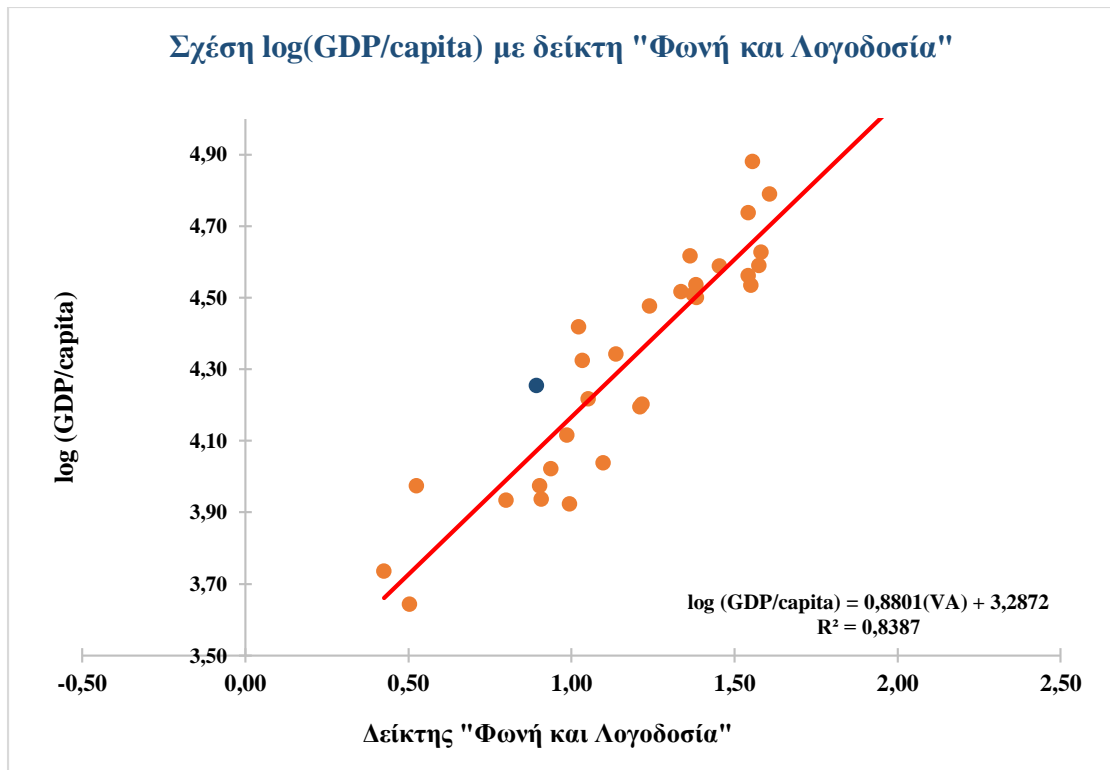
$$\log(GDP/capita) = 0,4568(RL) + 3,7661$$

Εξίσωση 6

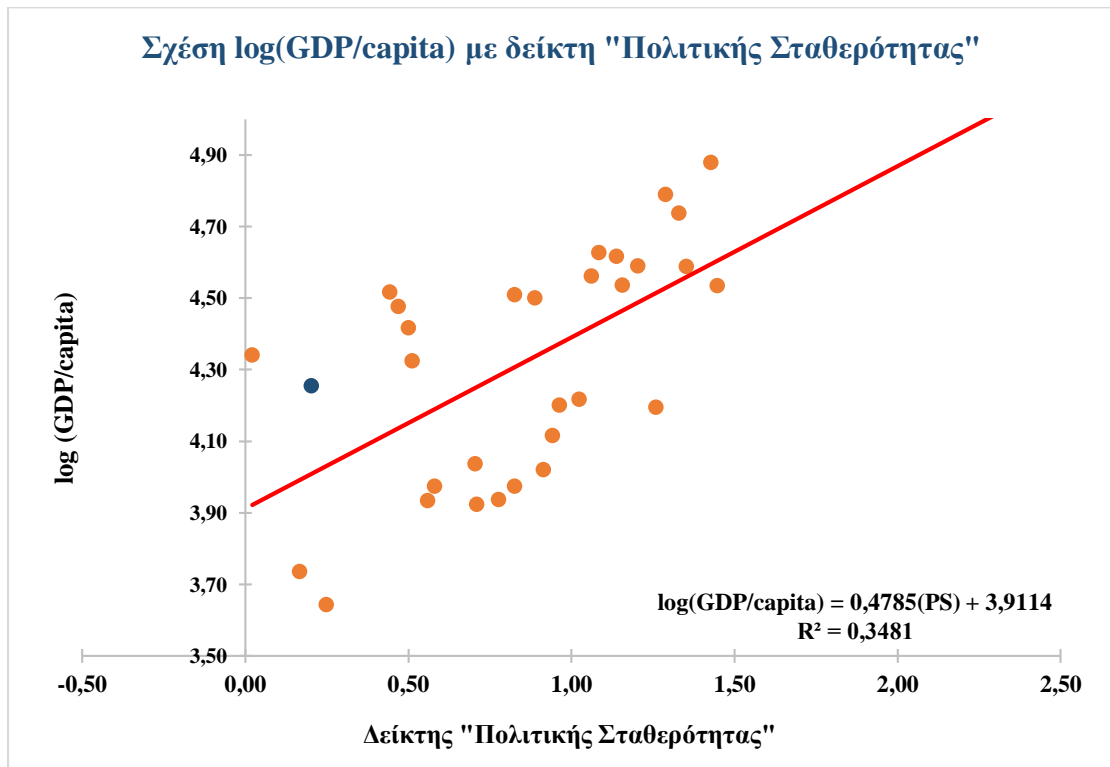
6. Για τον δείκτη «Ελέγχου Διαφθοράς» (CC) (βλ. Εικόνα 42):

$$\log(GDP/capita) = 0,3477(CC) + 3,915$$

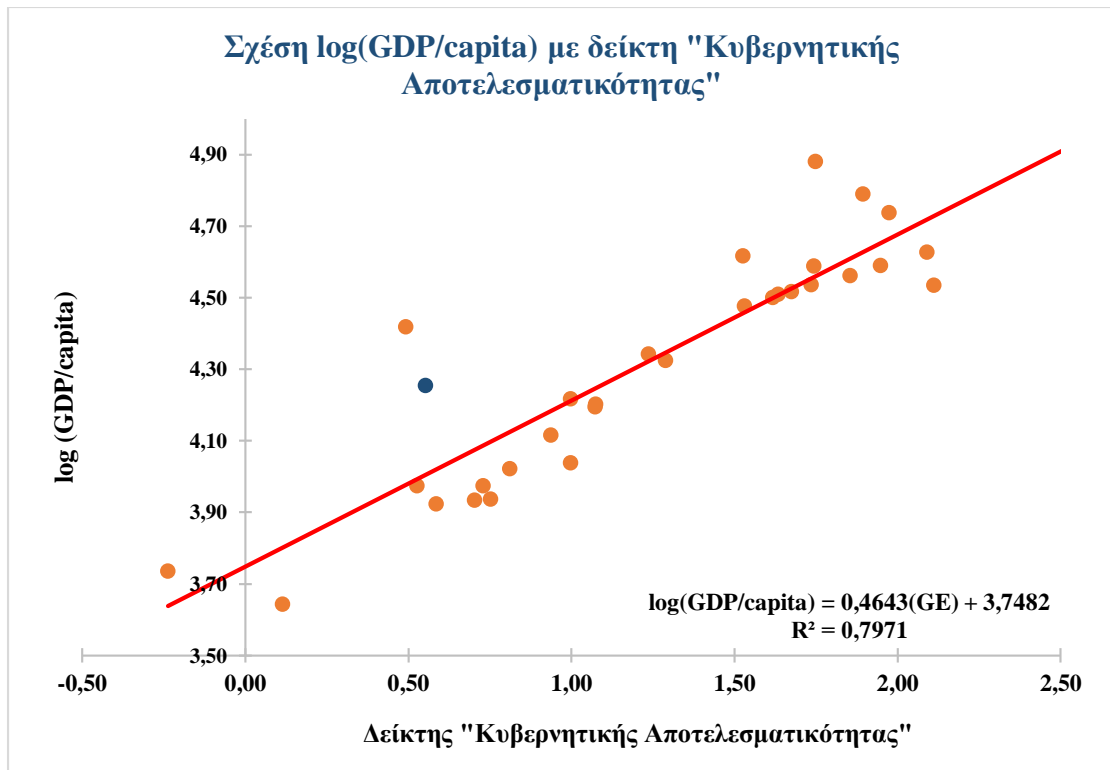
Εξίσωση 7

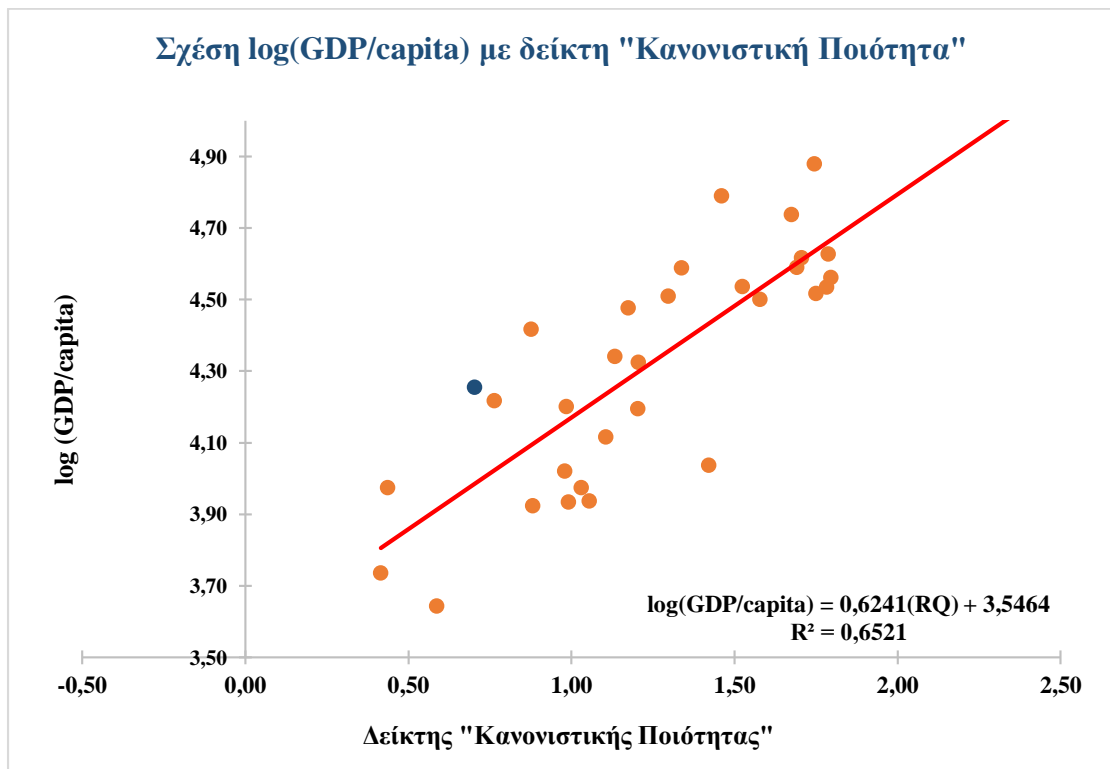
Εικόνα 37. Σχέση log(GDP/capita) με δείκτη «Φωνή και Λογοδοσία»

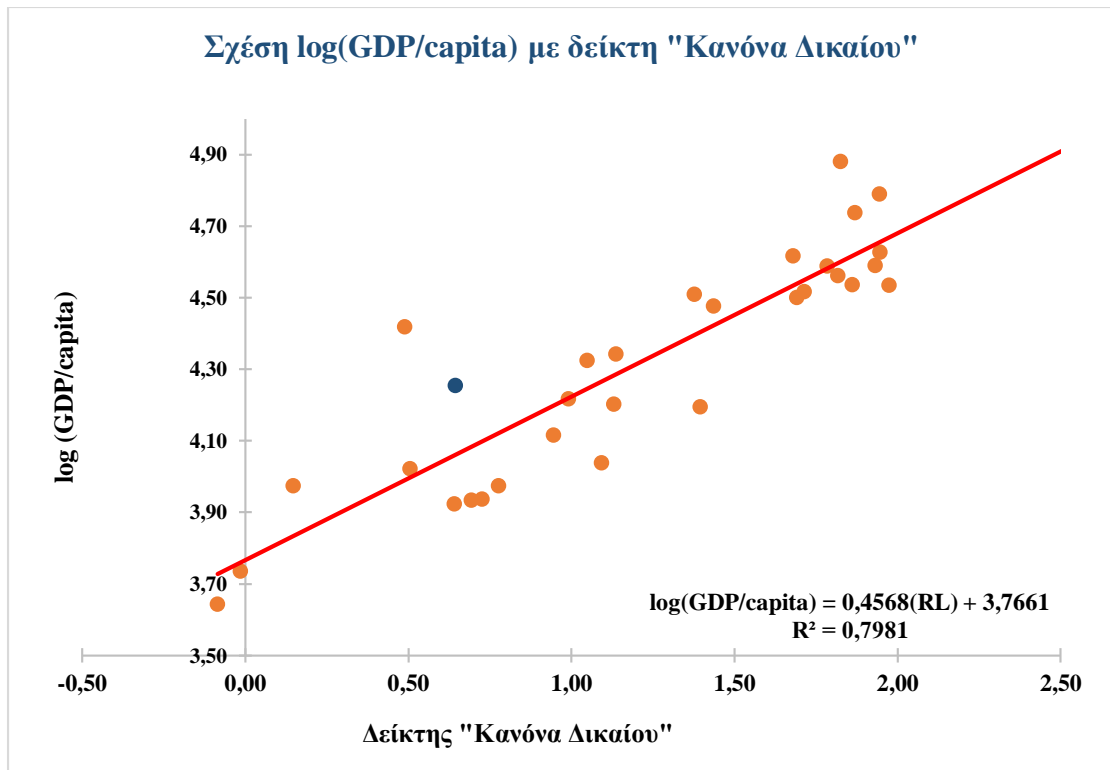
Εικόνα 38. Σχέση log(GDP/capita) με δείκτη «Πολιτικής Σταθερότητας».

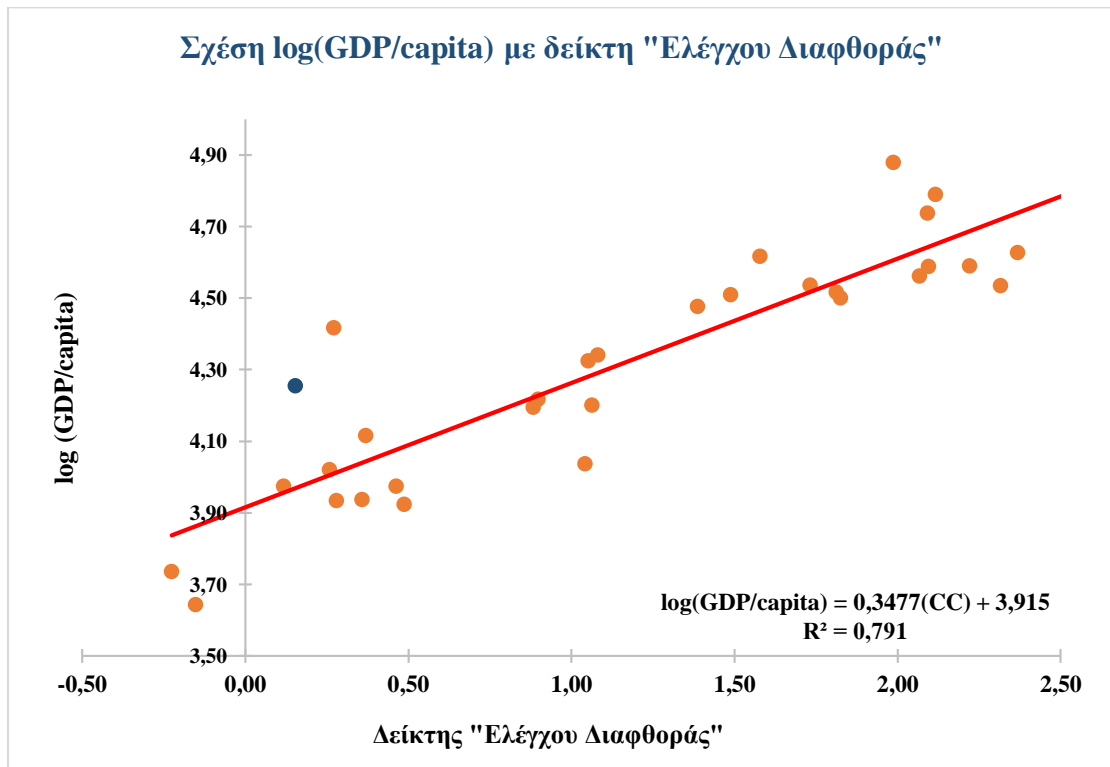
Εικόνα 39. Σχέση log(GDP/capita) με δείκτη «Κυβερνητικής Αποτελεσματικότητας».

Εικόνα 40. Σχέση log(GDP/capita) με δείκτη «Κανονιστική Ποιότητα».

Εικόνα 41. Σχέση log(GDP/capita) με δείκτη «Κανόνα Δικαίου».

Εικόνα 42. Σχέση log(GDP/capita) με δείκτη «Ελέγχου Διαφθοράς».

4.3. Σχολιασμός Αποτελεσμάτων

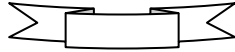
Από την παράθεση των αποτελεσμάτων προκύπτει ότι υπάρχει θετική γραμμική συσχέτιση μεταξύ του λογαρίθμου του κατά κεφαλή ΑΕΠ, των κρατών του ΕΟΧ, ως εξαρτημένης μεταβλητής και των δεικτών διακυβέρνησης ως ανεξάρτητων μεταβλητών, με δεδομένο ότι οι συντελεστές των ανεξάρτητων μεταβλητών VA, PS, GE, RQ, RL και CC έχουν θετικό πρόσημο, ενώ οι τιμές του κυμαίνονται από 0,35 έως 0,88.

Συγκεκριμένα προκύπτει από την εφαρμογή γραμμικής παλινδρόμησης, στα πλαίσια της στατιστικής σημαντικότητας, όπως φαίνεται στα αποτελέσματα στο Παράρτημα 3, ότι η αύξηση κατά μία μονάδα του δείκτη «Φωνή και Λογοδοσία» (VA), επιφέρει αύξηση του λογαρίθμου του κατά κεφαλή ΑΕΠ κατά 0,88. Αντίστοιχα, η αύξηση του δείκτη «Πολιτικής Σταθερότητας» (PS), επιφέρει αύξηση του λογαρίθμου του κατά κεφαλή ΑΕΠ κατά 0,48, η αύξηση του δείκτη «Κυβερνητικής Αποτελεσματικότητας» (GE), επιφέρει αύξηση του λογαρίθμου του κατά κεφαλή ΑΕΠ κατά 0,46, η αύξηση του δείκτη «Κανονιστικής Ποιότητας» (RQ), επιφέρει αύξηση του λογαρίθμου του κατά κεφαλή ΑΕΠ κατά 0,62, η αύξηση του δείκτη «Κανόνα Δικαίου» (RL), επιφέρει αύξηση του λογαρίθμου του κατά κεφαλή ΑΕΠ κατά 0,46, και τέλος, η αύξηση του δείκτη «Ελέγχου Διαφθοράς» (CC), επιφέρει αύξηση του λογαρίθμου του κατά κεφαλή ΑΕΠ κατά 0,35. Σημειώνεται ακόμη ότι η σταθερές των ευθειών λαμβάνουν τιμές που κυμαίνονται, για όλες τις περιπτώσεις, από 3,3 έως 3,9.

Τα αποτελέσματα αυτά είναι ενισχυτικά της επικρατούσας άποψης ότι **κράτη με υψηλές τιμές των δεικτών διακυβέρνησης έχουν ως επακόλουθο υψηλότερα κατά κεφαλή ΑΕΠ**. Συνεπώς επιβεβαιώνεται η αρχική υπόθεση για την ύπαρξη θετικής σχέσης μεταξύ δημόσιου τομέα - διακυβέρνησης και ύψους του κατά κεφαλή ΑΕΠ, θεωρώντας ότι ένας δημόσιος τομέας ο οποίος λειτουργεί στα πλαίσια μίας ορθολογικής διακυβέρνησης, συνεπάγεται την συνύπαρξη ενός γενικότερου ευνοϊκού κλίματος για την επίτευξη υψηλότερου κατά κεφαλή εισόδημα στη χώρα.

Σημειώνεται ακόμη ότι η θέση της Ελλάδας στα διαγράμματα, που παρουσιάζεται πάντοτε με τη γαλάζια κουκκίδα, είναι ενδεικτική του γεγονότος ότι σε όλες τις περιπτώσεις, **παρά τις χαμηλές τιμές των δεικτών, η χώρα βρίσκεται σε σχετικά ευνοϊκότερη θέση ως προς το κατά κεφαλή ΑΕΠ, από άλλες με**

παραπλήσιες ή καλύτερες τιμές των δεικτών διακυβέρνησης (π.χ. Λετονία, Εσθονία Λιθουανία, Πολωνία, Ουγγαρία, Σλοβενία, Σλοβακία, Τσεχία) με δεδομένο ότι βρίσκεται σε όλες τις περιπτώσεις, πάνω από τις ευθείες που προσδιορίζεται από τις Εξιιώσεις 2, 3, 4, 5, 6 και 7, ή σε ύψος μεγαλύτερο από αυτές. Το γεγονός αυτό ενδεχομένως να οφείλεται στη στήριξη της χώρας κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης με χαμηλότοκα δάνεια από τους μηχανισμούς της ΕΕ.

5. Συμπεράσματα και Προτάσεις για Περαιτέρω Έρευνα

Γενικά συμπεράσματα, Προτάσεις βελτίωσης, Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα

5.1. Γενικά Συμπεράσματα για τη Δημόσια Διοίκηση

Ο **δημόσιος τομέας** διαχωρίζεται από τον ιδιωτικό καθότι: α) αντιμετωπίζει πιο πολύπλοκα και δυσεπίλυτα ζητήματα, β) συναντάει μεγαλύτερα εμπόδια κατά την εφαρμογή των αποφάσεων του, γ) χρειάζεται μεγαλύτερη προσπάθεια για την εξασφάλιση ευκαιριών και δυνατοτήτων, δ) ενδιαφέρεται περισσότερο για την αντιστάθμιση ή τη θεραπεία των αποτυχιών της αγοράς, ε) μερικές από τις δραστηριότητες που αναλαμβάνει έχουν μεγαλύτερη συμβολική σημασία, στ) βρίσκεται απέναντι σε αυστηρότερα όρια αφοσίωσης και νομιμότητας, ζ) έχει περισσότερες δυνατότητες δράσης σε περιπτώσεις κοινωνικών ανισοτήτων, η) πρέπει να επιδιώκει να δρα σύμφωνα με το δημόσιο συμφέρον, θ) πρέπει να εξασφαλίζει ένα επίπεδο δημόσιας στήριξης, σαφώς μεγαλύτερο από αυτό που είναι απαραίτητο σε μια ιδιωτική εταιρεία. Ωστόσο, με την πάροδο του χρόνου, τα όρια μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα γίνονται περισσότερο δυσδιάκριτα,

Η Δημόσια Πολιτική ορίζεται ως μια σειρά σκόπιμων και σχετικά σταθερών ενεργειών, που αναπτύσσονται από κυβερνητικά σώματα και γενικότερα από επίσημους φορείς εξουσίας, για την αντιμετώπιση ενός προβλήματος ή ενός ζητήματος που προκαλεί το ενδιαφέρον.»

Η **Δημόσια Διοίκηση** αποτελεί ουσιαστικά «το εκτελεστικό όργανο των αποφάσεων της εκάστοτε κρατικής εξουσίας, και ο διαμεσολαβητής μεταξύ κράτους και πολιτών». Στην πράξη, η Δημόσια Διοίκηση αποτελεί τμήμα του κρατικού μηχανισμού.

Από την άποψη του δικαίου, για το δημόσιο τομέα, ο όρος «διοίκηση» εκφράζεται με δύο **διαστάσεις** άρρηκτα συνδεδεμένες μεταξύ τους: α) Με την **οργανική ή τυπική** διάσταση, η διοίκηση ταυτίζεται με το σύνολο των φορέων ή των οργάνων που την αποτελούν δηλαδή, με πρόσωπα ή συλλόγους προσώπων, οι οποίοι, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες δικαίου, έχουν δικαίωμα ή αρμοδιότητα ή

υποχρέωση να ασκήσουν την δραστηριότητα αυτή. β) Με την **ουσιαστική ή λειτουργική** διάσταση, η διοίκηση εκφράζει το σύνολο των διοικητικών δραστηριοτήτων, δηλαδή τη διαχείριση των υποθέσεων μέσω νομικών πράξεων και υλικών ενεργειών για την επίτευξη ενός σκοπού. Ειδικότερα η υπό ουσιαστική ή λειτουργική διάσταση Δημόσια Διοίκηση διακρίνεται σε: β₁) **Κυριαρχική** που είναι η παραδοσιακή μορφή διοίκησης, στην οποία μάλιστα το κράτος εμφανίζεται ως κυρίαρχο. β₂) **Συναλλακτική** που είναι η διοικητική δραστηριότητα του κράτους στο πλαίσιο της ιδιωτικής οικονομίας, με μορφές και μέσα του ιδιωτικού δικαίου

Οι **αρμοδιότητες** της Δημόσιας Διοίκησης μπορούν να ταξινομηθούν σε: α) *αρμοδιότητες του πυρήνα του κράτους*, β) *οικονομικές αρμοδιότητες*, γ) *κοινωνικές αρμοδιότητες*, δ) *αρμοδιότητες παιδείας και πολιτισμού*.

Ειδικότερα, η διοίκηση δεσμεύεται στη δράση της από μία σειρά **αρχών**: α) **Αρχή της νομιμότητας**, β) **Αρχή της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος**, γ) **Αρχή προστασίας του διοικούμενου**, δ) **Αρχή της ισότητας των διοικούμενων ενώπιον των δημόσιων υπηρεσιών**, ε) **Αρχή χρηστής διοίκησης**, στ) **Αρχή της καλής πίστης και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του πολίτη**, ζ) **Αρχή της αναλογικότητας**, η) **Αρχή της αμεροληψίας και της καλής λειτουργίας της διοίκησης**, θ) **Άλλες ειδικότερες αρχές**.

Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1980 και με σκοπό τον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης διεθνώς, καθιερώθηκε η νέα μορφή μεταρρύθμισης της Δημόσιας Διοίκησης, που καλείται **Νέο Δημόσιο Management**. Οι κυριότεροι λόγοι εδραίωσης του είναι συνοπτικά: α) Η λειτουργική ανεπάρκεια της υπαρκτής δημόσιας γραφειοκρατίας. β) Η ανάπτυξη και επέκταση της πληροφορικής. γ) Η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας. δ) Οι αυξημένες αξιώσεις των πολιτών-πελατών. ε) Η αναζήτηση από τους εργαζόμενους εκείνων των εργασιών που παρέχουν δυνατότητες ανάπτυξης και όχι απλώς μια αμοιβή. Όλα αυτά τα στοιχεία διαφοροποιούν το σύγχρονο Δημόσιο Management από την παραδοσιακή δημόσια γραφειοκρατία.

5.2. Συμπεράσματα σύγκρισης μεταξύ των κρατών του EOX

Προφανώς, η εξέταση μόνο του μεγέθους του δημόσιου τομέα δεν παρέχει **ικανές πληροφορίες για την αποτίμηση των λειτουργιών του**. Κράτη με γνωστή υψηλή ποιότητα του Δημοσίου τομέα τους, όπως η Δανία, η Νορβηγία, η Σουηδία και

η Φινλανδία έχουν υψηλά ποσοστά πληθυσμού που εργάζεται στο Δημόσιο Τομέα. Συνεπώς, **απαιτείται η παράθεση στοιχείων που αναφέρονται στην απόδοση της λειτουργίας του Δημόσιου τομέα στα κράτη αυτά, καθώς και ο βαθμός ικανοποίησης των πολιτών τους, από τους διάφορους τομείς του Δημόσιου Τομέα και άσκησης της Δημόσιας Πολιτικής.**

Από τις συγκρίσεις είναι φανερό το **μικρό ποσοστό της Ελλάδας, ως προς τα ποσοστά ατόμων που συμπλήρωσαν και απέστειλαν έγγραφα μέσω ιστοσελίδων των δημόσιων υπηρεσιών τους τελευταίους 12 μήνες για τα έτη 2006 και 2016.** Ωστόσο, **τα χαμηλότερα ποσοστά σε σύγκριση με όλες τις αναφερόμενες χώρες του ΕΟΧ, είναι τα Ποσοστά Εμπιστοσύνης Πολιτών προς την Εθνική Κυβέρνηση, τα Ποσοστά Ικανοποίησης Πολιτών από το Σύστημα Υγείας και τα Ποσοστά Ικανοποίησης Πολιτών από το Σύστημα Εκπαίδευσης, αντίστοιχα, για τα έτη 2007 και 2016, ειδικότερα για το έτος 2016, ως συνέπεια της οικονομικής κρίσης και των μέτρων αντιμετώπισής της.**

5.3. Συμπεράσματα συσχέτισης δεικτών WGI και ΑΕΠ

Υπάρχει θετική γραμμική συσχέτιση μεταξύ του λογαρίθμου του κατά κεφαλή ΑΕΠ, των κρατών του ΕΟΧ, ως εξαρτημένης μεταβλητής και των δεικτών διακυβέρνησης ως ανεξάρτητων μεταβλητών, με δεδομένο ότι οι συντελεστές των ανεξάρτητων μεταβλητών VA, PS, GE, RQ, RL και CC έχουν θετικό πρόσημο, ενώ οι τιμές τους είναι 0,88, 0,48, 0,46, 0,62, 0,46 και 0,35 αντίστοιχα. Σημειώνεται ακόμη ότι η σταθερές των ευθειών λαμβάνουν τιμές που κυμαίνονται, για όλες τις περιπτώσεις, από 3,3 έως 3,9.

Τα αποτελέσματα αυτά είναι ενισχυτικά της επικρατούσας άποψης ότι **κράτη με υψηλές τιμές των δεικτών διακυβέρνησης έχουν ως επακόλουθο υψηλότερα κατά κεφαλή ΑΕΠ.** Συνεπώς επιβεβαιώνεται η αρχική υπόθεση για την ύπαρξη θετικής σχέσης μεταξύ δημόσιου τομέα - διακυβέρνησης και ύψους του κατά κεφαλή ΑΕΠ, θεωρώντας ότι ένας δημόσιος τομέας ο οποίος λειτουργεί στα πλαίσια μίας ορθολογικής διακυβέρνησης, **συνεπάγεται την συνύπαρξη ενός γενικότερου ευνοϊκού κλίματος για την επίτευξη υψηλότερου κατά κεφαλή εισόδημα στη χώρα.**

Για την Ελλάδα, και παρά τις χαμηλές τιμές των δεικτών, η χώρα βρίσκεται σε σχετικά ευνοϊκότερη θέση ως προς το κατά κεφαλή ΑΕΠ, από

άλλες με παραπλήσιες ή καλύτερες τιμές των δεικτών διακυβέρνησης (π.χ. Λετονία, Εσθονία Λιθουανία, Πολωνία, Ουγγαρία, Σλοβενία, Σλοβακία, Τσεχία). Το γεγονός αυτό ενδεχομένως να οφείλεται στη στήριξη της χώρας κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης με χαμηλότοκα δάνεια από τους μηχανισμούς της ΕΕ.

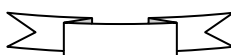
5.4. Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα και Περιορισμοί

Με σκοπό την επέκταση της έρευνας στο πεδίο της Δημόσιας Διοίκησης και την περαιτέρω διερεύνησή της προτείνεται η διερεύνηση των σχέσεων μεταξύ της μεταβολής των δεικτών διακυβέρνησης, δηλαδή των δεικτών Φωνής και Λογοδοσίας (VA), Πολιτικής Σταθερότητα (PS), Κυβερνητικής Αποτελεσματικότητας (GE), Κανονιστικής Ποιότητας (RQ), Κράτους Δικαίου (RL) και Ελέγχου Διαφθοράς (CC), με οικονομικά στοιχεία όπως είναι η μεταβολή του ΑΕΠ, καθώς και οικονομικούς δείκτες, όπως είναι οι Γενικοί Δείκτες Ανταγωνιστικότητας (GCI) κ.λπ.

Ιδιαίτερα χρήσιμη θα ήταν η διερεύνηση της πιθανής συσχέτισης μεταξύ των ίδιων των προαναφερθέντων δεικτών, όπως για παράδειγμα της πιθανής σχέσης μεταξύ των δεικτών Κυβερνητικής Αποτελεσματικότητας (GE) και Ελέγχου Διαφθοράς (CC) ή της πιθανής αντίστροφης σχέσης μεταξύ του Ποσοστού Μετάβασης στο Νέο Δημόσιο Management και του δείκτη Ελέγχου Διαφθοράς (CC). Οι διερεύνηση αυτή μπορεί να είναι ιδιαίτερα διαφωτιστική και για τους λόγους της παθογένειας της ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης.

Ωστόσο, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ακόλουθοι περιορισμοί:

- Σημαντικό στοιχείο που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη αποτελεί η ερμηνεία των ίδιων των δεικτών και των τιμών που λαμβάνουν, με δεδομένο ότι σύμφωνα με τους ορισμούς τους, είναι συνήθως δείκτες αντίληψης παθογενειών και όχι των πραγματικά υφιστάμενων προβλημάτων και παθογενειών που υπάρχουν στη Δημόσια Διοίκηση.
- Για την εξαγωγή ορθών συμπερασμάτων θα πρέπει σε κάθε σύγκριση να διερευνηθεί κατά το δυνατό η φορά της αιτιώδους σχέσης μεταξύ των συγκρινόμενων δύο μεταβλητών, δηλαδή η μεταβολή ποιός μεταβλητής αποτελεί την αιτία εμφάνισης της μεταβολής της άλλης.

Παραρτήματα

1. Δαπάνες Γενικής Κυβέρνησης, Πληθυσμός, ΑΕΠ και αριθμός εργαζομένων στη Γενική Κυβέρνηση στις χώρες του ΕΟΧ

Δαπάνες Γενικής Κυβέρνησης ως ποσοστό % του ΑΕΠ

GEO/TIME	Code	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ΕΥ-28	EU	45,0	45,5	46,1	45,7	45,8	45,2	44,6	46,2	50,0	49,8	48,5	48,9	48,6	48,0	47,0	46,3
Αυστρία	AT	51,4	51,1	51,3	53,7	51,2	50,4	49,2	49,9	54,1	52,8	50,9	51,2	51,6	52,3	51,0	50,7
Βέλγιο	BE	49,2	49,5	50,7	48,9	51,6	48,5	48,2	50,3	54,2	53,3	54,5	55,9	55,8	55,2	53,8	53,2
Βουλγαρία	BU	40,7	39,4	38,9	38,1	37,0	33,9	37,7	37,1	39,4	36,2	33,8	34,5	37,6	42,1	40,7	35,0
Βρετανία	UK	36,6	37,7	38,9	40,1	41,4	40,8	41,0	44,6	47,5	47,8	46,2	46,0	44,2	43,2	42,4	41,5
Γαλλία	FR	51,2	52,3	52,8	52,5	52,9	52,5	52,2	53,0	56,8	56,4	56,0	56,8	57,0	57,1	56,7	56,4
Γερμανία	DE	46,9	47,3	47,8	46,3	46,2	44,7	42,8	43,6	47,6	47,3	44,7	44,3	44,7	44,3	43,9	44,2
Δανία	DK	52,8	53,2	53,6	53,0	51,2	49,8	49,6	50,4	56,5	56,7	56,4	58,0	55,8	55,2	54,8	53,6
Ελβετία	CH	33,2	35,7	34,8	34,5	33,8	31,9	30,7	31,3	33,2	33,0	32,9	33,2	34,2	33,8	34,0	34,3
Ελλάδα	GR	46,0	45,8	46,6	47,6	45,6	45,1	47,1	50,8	54,1	52,5	54,1	55,4	62,2	50,2	53,8	49,7
Εσθονία	EI	35,0	36,1	35,2	34,3	34,0	33,6	34,1	39,7	46,1	40,5	37,4	39,3	38,5	38,4	40,2	40,6
Ιρλανδία	IE	32,5	33,2	33,0	33,2	33,3	33,8	35,9	41,8	47,0	65,1	46,3	41,9	40,2	37,5	28,8	27,1
Ισλανδία	IS	41,8	43,3	44,7	43,0	41,6	41,1	41,0	55,3	48,4	49,3	45,7	45,4	43,9	45,3	42,9	45,6
Ισπανία	ES	38,5	38,6	38,3	38,7	38,3	38,3	39,0	41,2	45,8	45,6	45,8	48,1	45,6	44,8	43,8	42,2
Ιταλία	IT	47,5	46,8	47,2	46,8	47,1	47,6	46,8	47,8	51,2	49,9	49,4	50,8	51,1	50,9	50,2	49,4
Κροατία	CR	45,4	47,8	47,1	47,1	45,4	45,3	45,0	44,7	47,6	47,2	48,2	47,3	47,7	48,0	47,6	47,2
Κύπρος	CY	35,1	36,7	40,3	38,3	39,0	38,5	37,4	38,2	41,8	41,8	42,1	41,6	41,6	48,2	40,2	38,3
Λετονία	LV	34,8	35,1	33,4	34,7	34,2	36,0	34,0	37,6	44,2	45,5	40,5	38,0	37,7	38,3	38,5	37,4
Λιθουανία	LT	37,1	35,1	33,6	34,0	34,1	34,3	35,3	38,1	44,9	42,3	42,5	36,1	35,5	34,6	34,9	34,2
Λουξεμβούργο	LU	38,2	41,4	43,5	43,8	43,6	39,7	37,8	39,7	45,1	44,1	42,4	44,1	43,3	41,8	41,5	42,1
Μάλτα	MT	41,7	41,4	45,2	42,2	42,2	42,3	41,1	42,6	41,9	41,1	41,2	42,7	42,0	41,3	41,2	38,0
Νορβηγία	NO	43,8	46,7	47,9	45,0	42,1	40,8	41,4	40,2	46,1	44,9	43,8	42,9	44,0	45,8	48,8	50,8
Ολλανδία	ND	43,1	43,9	44,7	43,6	42,3	43,0	42,5	43,6	48,2	48,2	47,0	47,1	46,3	46,2	44,9	43,4
Ουγγαρία	HU	47,1	50,8	49,0	48,7	49,3	51,4	49,8	48,6	50,4	49,2	49,4	48,5	49,3	49,5	50,2	46,7
Πολωνία	PL	45,0	45,4	45,8	43,6	44,4	44,7	43,2	44,3	45,0	45,8	43,9	42,9	42,6	42,3	41,6	41,2
Πορτογαλία	PT	44,1	43,7	45,3	46,1	46,7	45,2	44,5	45,3	50,2	51,8	50,0	48,5	49,9	51,8	48,2	45,0
Ρουμανία	RO	36,0	34,8	33,1	33,2	33,1	35,2	38,2	38,8	40,9	39,9	77739,3	37,2	35,4	34,9	35,7	34,0
Σλοβακία	SK	44,4	45,1	39,9	37,8	39,8	38,8	36,3	36,9	44,1	42,1	40,8	40,6	41,4	42,0	45,2	41,5
Σλοβενία	SI	47,0	45,8	45,8	45,3	44,9	44,2	42,2	43,9	48,2	49,3	50,0	48,5	59,5	49,6	47,7	45,1
Σουηδία	SE	52,8	53,9	54,0	52,4	52,4	51,0	49,3	50,1	52,7	50,8	50,3	51,4	52,0	51,1	49,6	49,5
Τσεχία	CZ	43,2	44,8	49,3	42,6	42,3	41,4	40,4	40,6	44,2	43,5	43,0	44,5	42,6	42,2	41,7	39,4
Φινλανδία	FI	47,3	48,5	49,4	49,3	49,3	48,3	46,8	48,3	54,8	54,8	54,4	56,2	57,5	58,1	56,9	55,8

ΑΕΠ (χιλιάδες €)

GEO/TIME	Cod	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ΕU-28	EU	10.055.731	10.422.040	10.580.449	11.107.719	11.602.439	12.269.019	12.997.544	13.071.822	12.315.809	12.827.960	13.200.971	13.463.405	13.577.271	14.044.691	14.797.444	14.907.852
Αυστρία	AT	220.525	226.735	231.863	242.348	254.075	267.825	283.978	293.762	288.044	295.897	310.129	318.653	323.910	333.063	344.493	353.297
Βέλγιο	BE	265.788	275.065	282.637	298.711	311.481	326.662	344.713	354.066	348.781	365.101	379.106	387.500	392.340	400.288	410.435	423.048
Βουλγαρία	BU	15.784	17.344	18.654	20.932	23.853	27.211	32.449	37.200	37.318	38.231	41.292	41.947	42.012	42.762	45.287	48.129
Βρετανία	UK	1.811.412	1.876.313	1.804.241	1.930.409	2.027.473	2.146.649	2.245.324	1.974.766	1.716.767	1.841.692	1.883.972	2.078.293	2.063.625	2.278.894	2.602.140	2.395.801
Γαλλία	FR	1.544.629	1.594.259	1.637.438	1.710.760	1.771.978	1.853.267	1.945.670	1.995.850	1.939.017	1.998.481	2.059.284	2.086.929	2.115.256	2.147.609	2.194.243	2.228.857
Γερμανία	DE	2.179.850	2.209.290	2.220.080	2.270.620	2.300.860	2.393.250	2.513.230	2.561.740	2.460.280	2.580.060	2.703.120	2.758.260	2.826.240	2.932.470	3.043.650	3.144.050
Δανία	DK	184.046	189.795	193.353	202.422	212.832	225.531	233.383	241.614	231.278	243.165	247.880	254.578	258.743	265.757	271.778	277.489
Ελβετία	CH	311.300	320.237	312.431	317.491	328.683	343.499	350.696	378.248	390.207	441.086	504.021	519.716	518.380	534.924	612.169	604.456
Ελλάδα	GR	152.194	163.461	178.905	193.716	199.242	217.862	232.695	241.990	237.534	226.031	207.029	191.204	180.654	178.657	176.312	174.199
Εσθονία	EI	6.976	7.774	8.709	9.708	11.262	13.522	16.246	16.517	14.146	14.717	16.668	17.935	18.932	19.766	20.348	21.098
Ιρλανδία	IE	121.957	135.955	145.557	156.143	170.188	184.995	197.202	187.756	170.097	167.583	171.939	175.561	180.298	194.537	262.037	275.567
Ισλανδία	IS	9.068	9.793	10.018	11.054	13.438	13.634	15.584	10.798	9.269	10.051	10.583	11.122	11.699	13.038	15.259	18.331
Ισπανία	ES	699.528	749.288	803.472	861.420	930.566	1.007.974	1.080.807	1.116.225	1.079.052	1.080.935	1.070.449	1.039.815	1.025.693	1.037.820	1.079.998	1.118.522
Ιταλία	IT	1.298.890	1.345.794	1.390.710	1.448.363	1.489.726	1.548.473	1.609.551	1.632.151	1.572.878	1.604.515	1.637.463	1.613.265	1.604.599	1.621.827	1.652.153	1.680.523
Κροατία	CR	25.965	28.542	30.703	33.465	36.508	40.198	43.926	48.130	45.091	45.128	44.808	43.996	43.725	43.391	44.522	46.382
Κύπρος	CY	11.603	12.083	12.871	13.938	15.039	16.264	17.591	19.006	18.674	19.300	19.731	19.490	18.141	17.606	17.742	18.123
Λετονία	LV	9.361	10.158	10.479	11.673	13.726	17.264	22.679	24.355	18.749	17.789	20.202	22.058	22.874	23.682	24.353	24.927
Λιθουανία	LT	13.681	15.173	16.669	18.237	21.002	24.079	29.041	32.696	26.935	28.028	31.275	33.349	34.960	36.568	37.427	38.668
Λουξεμβούργο	LU	23.772	25.095	26.188	27.936	30.031	33.808	37.179	38.129	36.977	40.178	43.165	44.112	46.500	49.993	52.102	53.005
Μάλτα	MT	4.541	4.737	4.795	4.867	5.142	5.386	5.758	6.129	6.139	6.600	6.836	7.161	7.639	8.449	9.266	9.927
Νορβηγία	NO	194.397	207.786	202.368	212.909	248.332	275.290	293.273	317.230	278.558	324.043	358.734	397.086	393.966	376.648	348.408	335.504
Ολλανδία	ND	476.696	494.501	506.671	523.939	545.609	579.212	613.280	639.163	617.540	631.512	642.929	645.164	652.748	663.008	683.457	702.641
Ουγγαρία	HU	60.093	71.871	75.463	83.840	90.949	91.792	102.169	108.122	94.263	98.826	101.317	99.502	101.887	105.574	110.723	113.731
Πολωνία	PL	212.405	210.146	192.274	206.120	246.201	274.603	313.874	366.182	317.083	361.804	380.242	389.377	394.734	411.005	430.055	425.980
Πορτογαλία	PT	135.828	142.631	146.158	152.372	158.653	166.249	175.468	178.873	175.448	179.930	176.167	168.398	170.269	173.079	179.809	185.180
Ρουμανία	RO	45.504	48.810	52.931	61.404	80.226	98.419	128.618	146.106	124.141	125.736	132.590	133.511	144.254	150.358	160.314	169.772
Σλοβακία	SK	23.872	26.306	30.065	34.702	39.348	45.530	56.242	66.003	64.023	67.577	70.627	72.704	74.170	76.088	78.896	81.154
Σλοβενία	SI	23.248	25.051	26.303	27.737	29.235	31.561	35.153	37.951	36.166	36.252	36.896	36.076	36.239	37.615	38.837	40.418
Σουηδία	SE	267.758	280.521	293.445	307.433	313.218	334.877	356.434	352.317	309.679	369.077	404.946	423.341	435.752	432.691	449.015	465.186
Τσεχία	CZ	75.388	87.055	88.249	96.029	109.628	123.943	138.303	161.313	148.682	156.718	164.041	161.434	157.742	156.660	168.473	176.564
Φινλανδία	FI	144.437	148.289	151.569	158.477	164.387	172.614	186.584	193.711	181.029	187.100	196.869	199.793	203.338	205.474	209.604	215.773

Πληθυσμός (χιλιάδες)

GEO/TIME	Code	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
EU-28	EU	488.084,10	489.020,70	490.863,07	492.713,44	494.791,78	496.561,65	498.572,75	500.521,01	501.987,59	503.551,18	504.803,89	505.994,49	507.034,33	508.227,11	509.676,69	511.346,36
Αυστρία	AT	8.042,29	8.082,12	8.118,25	8.169,44	8.225,28	8.267,95	8.295,19	8.321,54	8.341,48	8.361,07	8.388,53	8.426,31	8.477,23	8.543,93	8.629,52	8.739,81
Βέλγιο	BE	10.287,00	10.333,00	10.376,00	10.421,00	10.479,00	10.548,00	10.626,00	10.710,00	10.796,00	10.896,00	10.994,00	11.068,00	11.125,00	11.180,00	11.238,00	11.295,00
Βουλγαρία	BU	7.913,30	7.868,90	7.823,56	7.781,16	7.739,90	7.699,02	7.659,76	7.623,40	7.585,13	7.534,29	7.348,33	7.305,89	7.265,12	7.223,94	7.177,99	7.127,82
Βρετανία	UK	59.113,00	59.366,00	59.637,00	59.950,00	60.413,00	60.827,00	61.319,00	61.824,00	62.260,00	62.759,00	63.285,00	63.705,00	64.106,00	64.597,00	65.110,00	65.648,00
Γαλλία	FR	61.317,00	61.764,00	62.202,00	62.661,00	63.133,00	63.574,00	63.967,00	64.324,00	64.655,00	64.974,00	65.294,00	65.615,00	65.953,00	66.290,00	66.590,00	66.858,00
Γερμανία	DE	81.517,00	81.578,00	81.549,00	81.456,00	81.337,00	81.173,00	80.992,00	80.764,00	80.483,00	80.284,00	80.275,00	80.426,00	80.646,00	80.983,00	81.687,00	82.342,00
Δανία	DK	5.357,00	5.376,00	5.390,00	5.403,00	5.419,00	5.437,00	5.460,00	5.493,00	5.523,00	5.547,00	5.570,00	5.591,00	5.613,00	5.643,00	5.682,00	5.729,00
Ελβετία	CH	7.280,45	7.333,73	7.387,99	7.438,40	7.482,37	7.525,14	7.588,66	7.680,11	7.774,54	7.855,67	7.912,40	7.996,86	8.089,35	8.188,65	8.282,40	8.372,41
Ελλάδα	GR	10.862,15	10.902,01	10.928,09	10.955,16	10.987,35	11.020,39	11.048,50	11.077,86	11.107,02	11.121,38	11.105,00	11.045,04	10.965,24	10.892,37	10.820,96	10.783,75
Εσθονία	EI	1.392,70	1.383,50	1.375,20	1.366,30	1.358,90	1.350,70	1.342,90	1.338,40	1.335,70	1.333,30	1.329,70	1.325,20	1.320,20	1.315,80	1.313,30	1.315,90
Ιρλανδία	IE	3.863,81	3.931,84	3.996,98	4.067,33	4.159,99	4.269,83	4.400,18	4.496,04	4.539,15	4.559,77	4.577,16	4.590,17	4.601,83	4.614,84	4.642,24	4.683,42
Ισλανδία	IS	285,05	287,56	289,27	292,59	295,86	304,33	311,40	319,36	319,25	318,01	319,01	320,72	323,76	327,39	330,81	336,06
Ισπανία	ES	40.766,00	41.424,00	42.196,00	42.859,00	43.663,00	44.361,00	45.236,00	45.983,00	46.368,00	46.562,00	46.736,00	46.766,00	46.593,00	46.455,00	46.410,00	46.450,00
Ιταλία	IT	56.979,80	57.099,50	57.412,60	57.844,80	58.190,60	58.428,40	58.787,40	59.241,90	59.578,30	59.829,60	60.060,00	60.339,10	60.646,40	60.789,10	60.730,60	60.627,50
Κροατία	CR	4.299,90	4.304,89	4.305,00	4.308,67	4.311,67	4.313,01	4.315,68	4.312,76	4.307,28	4.295,97	4.286,55	4.268,44	4.257,45	4.239,50	4.201,48	4.171,23
Κύπρος	CY	701,50	709,61	718,31	727,98	738,54	750,96	767,12	786,63	808,04	829,45	850,88	863,94	861,94	852,50	847,66	851,56
Λετονία	LV	2.337,70	2.310,38	2.288,09	2.263,00	2.238,75	2.218,66	2.201,03	2.177,73	2.141,99	2.097,29	2.058,83	2.033,65	2.012,81	1.994,25	1.977,31	1.959,34
Λιθουανία	LT	3.470,82	3.443,07	3.415,21	3.377,08	3.322,50	3.269,91	3.231,29	3.198,23	3.162,92	3.097,28	3.028,12	2.987,77	2.957,69	2.932,37	2.904,91	2.868,23
Λουξεμβούργο	LU	441,86	446,65	452,26	458,51	465,70	472,93	480,70	489,23	498,22	507,54	519,43	531,50	545,33	558,33	569,40	584,13
Μάλτα	M	393,09	395,93	398,57	401,16	403,80	405,25	406,74	409,37	412,45	414,47	416,27	419,44	423,36	427,42	431,93	437,57
Νορβηγία	NO	4.514,00	4.538,00	4.565,00	4.592,00	4.623,00	4.661,00	4.709,00	4.768,00	4.829,00	4.889,00	4.953,00	5.019,00	5.080,00	5.137,00	5.191,00	5.236,00
Ολλανδία	ND	16.043,00	16.147,00	16.223,00	16.276,00	16.317,00	16.341,00	16.378,00	16.440,00	16.526,00	16.612,00	16.693,00	16.752,00	16.800,00	16.863,00	16.932,00	17.030,00
Ουγγαρία	HU	10.187,58	10.158,61	10.129,55	10.107,15	10.087,07	10.071,37	10.055,78	10.038,19	10.022,65	10.000,02	9.971,73	9.920,36	9.893,08	9.866,47	9.839,30	9.814,02
Πολωνία	PL	38.251,00	38.232,00	38.195,00	38.180,00	38.161,00	38.132,00	38.116,00	38.116,00	38.153,00	38.517,00	38.526,00	38.534,00	38.502,00	38.484,00	38.455,00	38.427,00
Πορτογαλία	PT	10.362,70	10.419,60	10.458,80	10.483,90	10.503,30	10.522,30	10.543,00	10.558,20	10.568,20	10.573,10	10.557,60	10.514,80	10.457,30	10.401,10	10.358,10	10.325,50
Ρουμανία	RO	22.408,39	21.675,78	21.574,37	21.451,85	21.319,67	21.193,75	20.882,98	20.537,85	20.367,44	20.246,80	20.147,66	20.060,18	19.988,69	19.916,45	19.819,70	19.703,49
Σλοβακία	SK	5.379,53	5.378,66	5.379,33	5.382,36	5.387,10	5.390,92	5.396,57	5.405,86	5.417,76	5.429,97	5.398,11	5.406,24	5.413,00	5.418,56	5.422,34	5.430,80
Σλοβενία	SI	1.991,95	1.995,03	1.996,28	1.997,27	2.000,81	2.007,85	2.018,86	2.021,97	2.041,66	2.048,82	2.052,84	2.056,77	2.059,55	2.061,80	2.063,30	2.064,63
Σουηδία	SE	8.896,00	8.925,00	8.958,20	8.993,50	9.029,60	9.080,50	9.148,10	9.219,60	9.298,50	9.378,10	9.449,20	9.519,40	9.600,40	9.696,10	9.799,20	9.923,09
Τσεχία	CZ	10.224,19	10.200,77	10.201,65	10.206,92	10.234,09	10.266,65	10.322,69	10.429,69	10.491,49	10.517,25	10.496,67	10.509,29	10.510,72	10.524,78	10.542,94	10.565,28
Φινλανδία	FI	5.188,00	5.200,60	5.213,00	5.228,20	5.246,10	5.266,30	5.288,70	5.313,40	5.338,90	5.363,40	5.388,30	5.414,00	5.439,00	5.462,50	5.480,50	5.495,30

Αριθμός εργαζομένων στη Γενική Κυβέρνηση (χιλιάδες)

ΓΕΟ/TIME	Code	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Αυστρία	AT	658,6	669,1	672,6	676,5	674,4	676,1	679,2	679,0	683,9
Βέλγιο	BE	807,8	818,5	835,3	841,8	845,5	845,7	846,0	847,8	848,8
Βρετανία	UK	5.642,0	5.640,0	5.726,0	5.718,0	5.573,0	5.312,0	5.203,0	5.185,0	5.139,0
Γαλλία	FR	5.904,0	5.907,0	5.890,0	5.860,0	5.799,0	5.773,0	5.811,0	5.858,0	5.886,0
Γερμανία	DE	4.568,0	4.578,0	4.631,0	4.656,0	4.555,0	4.524,0	4.521,0	4.539,0	4.549,0
Δανία	DK	825	819	840	848	833	822	824	822	824
Ελβετία	CH					479,7	485,6	492,8	500,9	502,9
Ελλάδα	GR	862,6	857,3	848,7	859,6	826,3	768,4	742,7	722,9	722,9
Εσθονία	EI	133,4	131,9	136,4	134,0	132,8	138,1	141,9	145,2	143,2
Ιρλανδία	IE	312,1	320,4	310,8	306,0	297,3	290,9	288,2	289,6	298,2
Ισπανία	ES	2.843,0	2.913,0	2.957,0	2.986,0	2.984,0	2.913,0	2.896,0	2.882,0	2.904,0
Ιταλία	IT	3.627,0	3.596,4	3.559,6	3.510,2	3.459,7	3.390,9	3.354,2	3.346,3	3.337,8
Λετονία	LV	207,2	211,3	195,8	183,3	184,9	191,4	190,3	184,3	178,3
Λιθουανία	LT	336,4	332,4	325,9	313,8	311,8	308,6	307,4	305,3	304,9
Λουξεμβούργο	LU	40,0	40,9	42,8	44,3	45,7	47,2	48,4	49,4	50,3
Νορβηγία	NO	736,0	748,0	762,0	771,0	786,0	799,0	809,0	819,0	825,0
Ολλανδία	ND	1.191,0	1.203,0	1.224,0	1.245,0	1.217,0	1.202,0	1.181,0	1.171,0	1.129,0
Ουγγαρία	HU	789,5	762,1	788,2	837,7	811,1	822,8	858,9	910,4	942,5
Πορτογαλία	PT	733,5	732,1	738,9	740,0	718,3	710,4	695,0	684,0	687,0
Σλοβακία	SK	421,9	420,8	416,1	418,5	428,0	422,8	423,6	432,3	439,2
Σλοβενία	SI	150,2	154,2	156,5	161,0	165,4	166,3	163,7	163,6	163,7
Σουηδία	SE	1.369,0	1.341,0	1.311,0	1.303,0	1.309,0	1.318,0	1.332,0	1.348,0	1.375,0
Τσεχία	CZ	686,5	691,2	689,3	669,9	822,1	812,1	822,4	830,0	838,5
Φινλανδία	FI	616,4	622,3	624,9	624,2	628,8	629,8	632,8	626,0	621,0

2. Δείκτες WGI στις χώρες του ΕΟΧ

1. Voice and Accountability
2. Political Stability and Absence of Violence/Terrorism
3. Government Effectiveness
4. Regulatory Quality
5. Rule of Law
6. Control of Corruption

1. Voice and Accountability

Reflects perceptions of the extent to which a country's citizens are able to participate in selecting their government, as well as freedom of expression, freedom of association, and a free media.

Country	1996	1998	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Αυστρία	1,45	1,35	1,32	1,31	1,34	1,48	1,38	1,37	1,37	1,36	1,39	1,43	1,40	1,45	1,46	1,39	1,38	1,29
Βέλγιο	1,43	1,34	1,37	1,38	1,48	1,44	1,42	1,34	1,36	1,32	1,35	1,36	1,33	1,35	1,37	1,37	1,39	1,35
Βουλγαρία	0,43	0,44	0,46	0,53	0,55	0,57	0,59	0,58	0,69	0,58	0,56	0,53	0,45	0,40	0,34	0,37	0,43	0,44
Βρετανία	1,27	1,20	1,32	1,28	1,33	1,60	1,44	1,38	1,34	1,32	1,30	1,29	1,30	1,34	1,33	1,28	1,30	1,24
Γαλλία	1,31	1,17	1,18	1,15	1,12	1,46	1,48	1,30	1,26	1,30	1,24	1,20	1,17	1,24	1,22	1,22	1,21	1,08
Γερμανία	1,33	1,29	1,31	1,41	1,41	1,50	1,49	1,37	1,34	1,34	1,33	1,30	1,35	1,39	1,41	1,44	1,42	1,33
Δανία	1,54	1,47	1,54	1,53	1,60	1,80	1,74	1,57	1,48	1,54	1,54	1,54	1,55	1,67	1,67	1,52	1,55	1,47
Ελβετία	1,42	1,41	1,41	1,43	1,45	1,69	1,59	1,52	1,50	1,52	1,55	1,58	1,58	1,64	1,63	1,56	1,56	1,46
Ελλάδα	1,00	1,10	1,01	1,05	1,16	1,19	1,10	0,97	0,98	0,93	0,89	0,90	0,82	0,70	0,69	0,62	0,65	0,65
Εσθονία	0,93	1,03	0,99	1,07	1,07	1,09	0,99	1,07	1,07	1,09	1,09	1,11	1,13	1,11	1,12	1,17	1,19	1,20
Ιρλανδία	1,38	1,36	1,41	1,27	1,28	1,48	1,62	1,40	1,40	1,42	1,35	1,32	1,31	1,32	1,31	1,32	1,33	1,29
Ισλανδία	1,46	1,43	1,49	1,47	1,56	1,63	1,57	1,45	1,43	1,43	1,42	1,45	1,41	1,44	1,44	1,36	1,38	1,34
Ισπανία	1,32	1,30	1,28	1,27	1,27	1,32	1,13	1,08	1,12	1,19	1,18	1,12	1,09	1,06	0,99	0,99	1,04	1,06
Ιταλία	1,13	1,06	1,04	1,04	0,99	1,18	1,06	1,06	1,11	1,03	1,03	0,96	0,91	0,92	0,95	1,00	1,03	1,04
Κροατία	-0,16	-0,29	0,51	0,56	0,62	0,66	0,45	0,48	0,52	0,47	0,49	0,48	0,52	0,54	0,51	0,51	0,56	0,52
Κύπρος	1,04	0,98	1,06	1,12	0,99	0,95	0,96	1,05	1,07	1,08	1,07	1,02	1,05	1,02	0,98	1,02	1,03	1,08
Λετονία	0,72	0,83	0,74	0,84	0,77	0,70	0,78	0,85	0,83	0,78	0,85	0,79	0,74	0,78	0,77	0,85	0,85	0,87
Λιθουανία	0,98	0,94	0,86	0,90	0,92	0,88	0,90	0,86	0,89	0,85	0,90	0,92	0,86	0,93	0,94	0,96	0,97	0,99
Λουξεμβούργο	1,55	1,52	1,51	1,41	1,53	1,67	1,58	1,55	1,54	1,55	1,56	1,57	1,60	1,65	1,63	1,55	1,55	1,44
Μάλτα	1,17	1,14	1,19	1,17	1,34	1,37	1,23	1,20	1,24	1,25	1,15	1,17	1,14	1,17	1,16	1,18	1,20	1,20
Νορβηγία	1,56	1,49	1,53	1,49	1,53	1,70	1,64	1,54	1,55	1,55	1,55	1,60	1,63	1,73	1,74	1,68	1,69	1,58
Ολλανδία	1,56	1,56	1,54	1,47	1,53	1,70	1,67	1,54	1,52	1,48	1,46	1,45	1,54	1,61	1,57	1,55	1,56	1,48
Ουγγαρία	1,02	1,07	1,14	1,16	1,17	1,15	1,18	1,02	1,04	0,97	0,91	0,89	0,84	0,75	0,74	0,55	0,56	0,37
Πολωνία	1,04	1,09	1,08	1,09	1,01	1,02	0,94	0,80	0,88	0,95	1,03	1,04	1,03	1,06	1,00	1,11	1,04	0,84
Πορτογαλία	1,50	1,43	1,36	1,30	1,41	1,46	1,43	1,23	1,23	1,20	1,13	1,11	1,11	1,03	1,07	1,11	1,13	1,17
Ρουμανία	0,29	0,39	0,47	0,39	0,30	0,37	0,41	0,52	0,50	0,51	0,46	0,43	0,38	0,32	0,31	0,43	0,49	0,51
Σλοβακία	0,64	0,71	0,85	0,98	0,93	0,95	0,90	0,93	0,95	0,94	0,88	0,91	0,97	0,97	0,96	0,96	0,97	0,94
Σλοβενία	1,28	1,20	1,11	1,13	1,12	1,11	1,09	1,07	1,06	1,02	1,06	1,05	1,06	1,00	1,00	0,96	0,99	1,00
Σουηδία	1,52	1,54	1,57	1,51	1,55	1,74	1,58	1,49	1,51	1,52	1,55	1,54	1,61	1,69	1,66	1,61	1,57	1,50
Τσεχία	1,03	0,97	0,76	1,02	1,01	0,95	0,91	0,96	1,00	1,03	1,03	1,01	1,02	0,97	0,98	1,03	1,04	1,05
Φινλανδία	1,52	1,47	1,59	1,55	1,57	1,78	1,69	1,49	1,46	1,46	1,47	1,49	1,51	1,60	1,57	1,54	1,54	1,49

2. Political Stability and Absence of Violence/Terrorism

Political Stability and Absence of Violence/Terrorism measures perceptions of the likelihood of political instability and/or politically-motivated violence, including terrorism.

Country/Territory	1996	1998	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Αυστρία	1,41	1,11	0,82	1,36	0,96	1,09	1,11	1,08	1,28	1,34	1,19	1,15	1,19	1,34	1,36	1,27	1,14	0,82
Βέλγιο	1,29	1,02	1,13	1,26	0,86	0,71	0,80	0,86	0,76	0,62	0,82	0,81	0,95	0,92	0,94	0,70	0,59	0,48
Βουλγαρία	-0,09	0,58	0,38	0,47	0,17	0,00	0,15	0,40	0,36	0,37	0,35	0,36	0,30	0,38	0,17	0,08	0,02	0,03
Βρετανία	0,98	0,93	1,04	0,68	0,27	0,14	0,13	0,67	0,58	0,49	0,12	0,41	0,35	0,40	0,49	0,42	0,52	0,38
Γαλλία	0,89	0,70	0,79	0,93	0,18	0,35	0,40	0,60	0,56	0,55	0,51	0,68	0,60	0,55	0,45	0,30	0,11	-0,06
Γερμανία	1,29	1,24	1,41	1,10	0,58	0,64	0,89	1,03	1,00	0,95	0,86	0,80	0,84	0,78	0,93	0,93	0,70	0,76
Δανία	1,44	1,43	1,50	1,53	1,20	1,09	1,07	1,05	1,12	1,07	1,00	1,04	1,10	0,91	0,96	0,95	0,90	0,85
Ελβετία	1,46	1,44	1,58	1,54	1,25	1,23	1,20	1,27	1,23	1,22	1,31	1,26	1,30	1,42	1,40	1,40	1,34	1,32
Ελλάδα	0,55	0,77	0,81	0,88	0,48	0,49	0,51	0,63	0,52	0,27	-0,21	-0,13	-0,10	-0,22	-0,17	-0,14	-0,23	-0,14
Εσθονία	0,77	0,66	0,90	0,93	0,90	0,70	0,60	0,74	0,63	0,57	0,57	0,66	0,61	0,64	0,75	0,78	0,62	0,69
Ιρλανδία	1,34	1,51	1,59	1,51	1,35	1,17	1,30	1,19	1,21	1,19	1,06	1,02	0,95	0,94	0,90	1,05	0,91	0,88
Ισλανδία	1,32	1,38	1,58	1,62	1,52	1,46	1,44	1,45	1,48	1,22	1,19	1,02	1,24	1,25	1,29	1,25	1,31	1,33
Ισπανία	0,18	0,13	0,46	0,44	-0,04	-0,09	0,20	-0,15	-0,28	-0,38	-0,47	-0,32	0,02	-0,03	0,01	0,24	0,25	0,49
Ιταλία	1,11	1,19	0,92	0,84	0,43	0,27	0,49	0,53	0,45	0,55	0,35	0,47	0,50	0,51	0,50	0,46	0,38	0,35
Κροατία	-0,04	0,07	0,28	0,63	0,56	0,69	0,43	0,56	0,60	0,57	0,61	0,61	0,62	0,61	0,64	0,62	0,59	0,68
Κύπρος	0,39	0,22	0,52	0,19	0,53	0,38	0,52	0,54	0,54	0,64	0,39	0,45	0,61	0,64	0,56	0,55	0,55	0,57
Λετονία	0,56	0,03	0,42	0,94	1,00	0,62	0,81	0,84	0,56	0,20	0,35	0,53	0,32	0,45	0,59	0,49	0,44	0,39
Λιθουανία	0,52	0,43	0,42	0,89	1,05	0,77	0,78	0,87	0,82	0,75	0,63	0,72	0,67	0,79	0,96	0,74	0,76	0,80
Λουξεμβούργο	1,38	1,38	1,61	1,64	1,44	1,32	1,33	1,40	1,48	1,51	1,45	1,46	1,32	1,33	1,34	1,38	1,44	1,41
Μάλτα	1,32	1,43	1,59	1,60	1,55	1,32	1,38	1,23	1,27	1,27	1,25	1,25	1,06	1,07	1,04	1,13	1,06	1,08
Νορβηγία	1,46	1,44	1,53	1,61	1,21	1,20	1,30	1,25	1,15	1,29	1,28	1,33	1,34	1,33	1,35	1,12	1,16	1,17
Ολλανδία	1,53	1,59	1,76	1,31	1,16	1,02	0,99	0,90	0,78	0,87	0,94	0,94	1,11	1,19	1,14	1,05	0,93	0,89
Ουγγαρία	1,01	1,22	0,92	1,26	1,13	0,83	1,00	0,99	0,75	0,75	0,54	0,69	0,74	0,68	0,80	0,67	0,75	0,71
Πολωνία	0,83	0,84	0,31	0,74	0,58	0,15	0,36	0,35	0,68	0,91	0,94	1,02	1,07	1,05	0,97	0,84	0,87	0,51
Πορτογαλία	1,29	1,37	1,40	1,44	1,29	0,97	1,02	0,95	0,82	0,99	0,79	0,72	0,74	0,78	0,75	0,81	0,92	1,02
Ρουμανία	0,60	0,50	-0,38	0,46	0,32	0,06	0,08	0,15	0,20	0,18	0,36	0,27	0,19	0,08	0,18	0,05	0,19	0,27
Σλοβακία	0,88	1,18	0,66	0,94	0,95	0,59	0,90	0,78	1,04	1,08	0,92	1,05	0,97	1,09	1,12	1,04	0,87	0,62
Σλοβενία	1,31	1,24	0,89	1,30	1,19	1,08	1,09	1,08	1,10	1,15	0,93	0,87	0,97	0,94	0,88	0,97	0,95	0,99
Σουηδία	1,46	1,40	1,39	1,48	1,34	1,36	1,30	1,29	1,27	1,13	1,09	1,09	1,23	1,17	1,13	1,07	0,95	0,98
Τσεχία	1,15	0,90	0,33	1,05	0,89	0,65	0,94	1,05	1,02	1,05	0,91	0,99	1,11	1,05	1,08	0,99	0,98	0,99
Φινλανδία	1,41	1,47	1,72	1,76	1,69	1,62	1,60	1,50	1,49	1,45	1,46	1,42	1,39	1,40	1,39	1,28	1,04	0,96

3. Government Effectiveness

Reflects perceptions of the quality of public services, the quality of the civil service and the degree of its independence from political pressures, the quality of policy formulation and implementation, and the credibility of the government's commitment to such policies.

Country/Territory	1996	1998	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Αυστρία	1,73	1,87	1,93	1,94	2,00	1,87	1,68	1,83	1,87	1,78	1,67	1,84	1,62	1,58	1,59	1,57	1,48	1,51
Βέλγιο	1,71	1,84	1,73	1,98	1,93	1,88	1,71	1,75	1,61	1,39	1,57	1,58	1,66	1,60	1,61	1,38	1,44	1,33
Βουλγαρία	-0,04	-0,20	0,00	0,25	0,11	0,15	0,18	-0,06	-0,01	-0,05	0,17	0,11	0,11	0,14	0,16	0,08	0,21	0,29
Βρετανία	1,88	1,93	1,85	1,84	1,81	1,89	1,77	1,67	1,65	1,64	1,51	1,57	1,56	1,55	1,50	1,63	1,74	1,61
Γαλλία	1,25	1,51	1,71	1,60	1,71	1,78	1,67	1,63	1,47	1,58	1,48	1,43	1,36	1,34	1,48	1,40	1,44	1,41
Γερμανία	1,72	1,88	1,89	1,72	1,42	1,49	1,51	1,65	1,64	1,52	1,58	1,57	1,55	1,59	1,54	1,73	1,74	1,74
Δανία	1,76	1,98	1,98	2,09	2,15	2,31	2,12	2,23	2,35	2,25	2,23	2,10	2,10	1,98	1,99	1,82	1,85	1,89
Ελβετία	1,76	1,98	2,04	2,00	1,82	2,18	1,85	2,08	2,04	2,04	1,95	1,88	1,87	1,89	1,82	2,11	2,00	2,03
Ελλάδα	0,84	0,78	0,63	0,82	0,76	0,81	0,72	0,64	0,56	0,59	0,62	0,56	0,51	0,32	0,46	0,40	0,26	0,21
Εσθονία	0,61	0,57	0,74	0,74	0,94	0,92	0,96	1,16	1,04	1,16	1,01	1,09	1,08	0,95	0,97	1,02	1,07	1,12
Ιρλανδία	1,67	1,80	1,67	1,63	1,56	1,54	1,74	1,54	1,56	1,50	1,34	1,35	1,46	1,55	1,49	1,60	1,53	1,35
Ισλανδία	1,86	1,91	2,03	2,02	2,11	2,07	1,97	1,89	1,80	1,83	1,64	1,59	1,58	1,49	1,49	1,49	1,49	1,41
Ισπανία	1,62	1,66	1,76	1,85	1,88	1,35	1,51	0,84	0,99	0,92	0,95	0,99	1,03	1,12	1,15	1,16	1,17	1,12
Ιταλία	0,84	0,87	0,77	0,80	0,80	0,65	0,56	0,36	0,20	0,28	0,42	0,44	0,38	0,42	0,46	0,37	0,45	0,52
Κροατία	0,10	0,07	0,33	0,35	0,37	0,44	0,46	0,57	0,47	0,57	0,60	0,62	0,56	0,71	0,70	0,69	0,51	0,49
Κύπρος	1,17	1,25	1,13	1,35	1,18	1,13	1,16	1,27	1,43	1,53	1,42	1,53	1,56	1,39	1,37	1,14	1,05	0,98
Λετονία	0,49	0,23	0,33	0,55	0,65	0,61	0,57	0,69	0,48	0,56	0,62	0,71	0,70	0,84	0,89	0,96	1,09	1,00
Λιθουανία	0,53	0,31	0,14	0,56	0,76	0,71	0,78	0,73	0,70	0,62	0,69	0,74	0,70	0,83	0,83	0,98	1,19	1,09
Λουξεμβούργο	1,96	2,04	1,97	2,04	1,92	1,90	1,78	1,57	1,59	1,63	1,75	1,72	1,75	1,67	1,63	1,65	1,72	1,69
Μάλτα	0,93	0,94	1,10	1,10	0,94	0,80	0,82	1,03	1,21	1,28	1,17	1,19	1,20	1,25	1,26	1,03	0,85	0,95
Νορβηγία	1,95	1,98	1,90	1,90	1,90	2,08	1,86	1,88	2,02	1,84	1,84	1,88	1,84	1,91	1,88	1,83	1,86	1,88
Ολλανδία	1,94	2,08	2,07	2,00	2,02	2,09	1,94	1,79	1,73	1,70	1,74	1,73	1,79	1,81	1,78	1,82	1,83	1,84
Ουγγαρία	0,86	0,99	0,98	1,05	0,96	0,86	0,77	0,87	0,71	0,71	0,67	0,67	0,67	0,63	0,65	0,53	0,50	0,45
Πολωνία	0,68	0,69	0,61	0,51	0,55	0,47	0,48	0,37	0,39	0,47	0,53	0,64	0,62	0,68	0,72	0,83	0,80	0,69
Πορτογαλία	1,27	1,16	1,02	1,21	1,17	1,06	1,06	0,87	0,90	1,09	1,16	1,01	0,95	1,04	1,23	0,99	1,22	1,22
Ρουμανία	-0,29	-0,57	-0,37	-0,20	-0,26	-0,21	-0,31	-0,21	-0,32	-0,32	-0,36	-0,27	-0,33	-0,31	-0,07	-0,03	-0,06	-0,17
Σλοβακία	0,46	0,54	0,61	0,60	0,71	0,87	0,93	0,88	0,73	0,86	0,87	0,84	0,83	0,84	0,79	0,88	0,84	0,89
Σλοβενία	0,89	0,83	0,75	0,92	1,08	0,92	0,89	0,96	0,94	1,19	1,15	1,03	0,99	1,03	1,01	1,01	0,97	1,12
Σουηδία	1,92	1,96	1,96	2,03	2,08	2,12	1,89	1,80	2,03	1,96	2,05	2,00	1,97	1,96	1,91	1,80	1,82	1,79
Τσεχία	0,62	0,63	0,65	0,97	0,90	0,86	0,93	1,10	0,90	1,01	0,88	0,91	0,93	0,93	0,89	1,02	1,05	1,06
Φινλανδία	1,72	2,02	2,12	2,16	2,26	2,17	2,13	2,17	1,97	2,05	2,23	2,23	2,24	2,22	2,17	2,00	1,81	1,85

4. Regulatory Quality

Reflects perceptions of the ability of the government to formulate and implement sound policies and regulations that permit and promote private sector development.

Country/Territory	1996	1998	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Αυστρία	1,66	1,40	1,53	1,59	1,57	1,52	1,61	1,64	1,69	1,61	1,45	1,45	1,38	1,52	1,49	1,49	1,40	1,44
Βέλγιο	1,21	1,05	1,20	1,30	1,31	1,36	1,27	1,33	1,42	1,41	1,31	1,29	1,24	1,23	1,29	1,16	1,29	1,34
Βουλγαρία	-0,18	0,04	0,20	0,56	0,65	0,66	0,64	0,60	0,63	0,70	0,67	0,65	0,54	0,56	0,54	0,57	0,56	0,66
Βρετανία	2,02	2,05	1,87	1,76	1,68	1,74	1,61	1,84	1,87	1,79	1,58	1,73	1,66	1,65	1,77	1,83	1,85	1,76
Γαλλία	1,05	0,87	0,96	1,02	1,25	1,23	1,25	1,24	1,29	1,28	1,22	1,31	1,16	1,13	1,16	1,08	1,13	1,07
Γερμανία	1,48	1,29	1,51	1,56	1,53	1,48	1,52	1,57	1,62	1,49	1,52	1,57	1,55	1,54	1,55	1,70	1,72	1,82
Δανία	1,78	1,78	1,78	1,76	1,77	1,76	1,65	1,80	1,93	1,87	1,88	1,88	1,91	1,81	1,81	1,69	1,73	1,58
Ελβετία	1,56	1,71	1,86	1,78	1,72	1,65	1,55	1,50	1,64	1,56	1,55	1,62	1,62	1,66	1,63	1,81	1,74	1,91
Ελλάδα	0,54	0,62	0,78	0,99	1,02	0,85	0,96	0,86	0,89	0,88	0,84	0,64	0,50	0,53	0,63	0,33	0,41	0,15
Εσθονία	1,24	1,23	1,29	1,39	1,30	1,30	1,29	1,29	1,36	1,42	1,40	1,39	1,39	1,42	1,45	1,68	1,67	1,70
Ιρλανδία	1,51	1,70	1,85	1,77	1,62	1,58	1,49	1,84	1,85	1,91	1,70	1,62	1,60	1,57	1,58	1,76	1,82	1,74
Ισλανδία	1,25	1,36	1,61	1,55	1,66	1,62	1,60	1,53	1,51	1,31	1,02	0,92	1,06	1,12	1,14	1,22	1,27	1,28
Ισπανία	1,18	1,25	1,29	1,37	1,34	1,32	1,31	1,18	1,21	1,25	1,19	1,16	1,07	0,95	0,94	0,75	0,81	1,01
Ιταλία	0,86	0,75	0,83	0,94	1,08	1,09	1,00	0,98	0,94	0,97	0,97	0,90	0,72	0,75	0,78	0,64	0,73	0,71
Κροατία	-0,17	-0,08	-0,03	0,32	0,51	0,54	0,51	0,42	0,49	0,51	0,56	0,57	0,54	0,46	0,46	0,40	0,36	0,36
Κύπρος	1,26	1,21	1,14	1,24	1,21	1,23	1,22	1,28	1,33	1,37	1,36	1,42	1,24	1,13	0,92	1,10	1,06	1,05
Λετονία	0,90	0,84	0,75	0,89	0,96	0,97	0,93	1,00	1,01	1,02	0,99	0,98	0,96	1,02	1,04	1,17	1,09	1,08
Λιθουανία	1,08	0,87	0,76	1,07	1,04	1,13	1,00	0,97	1,08	1,12	0,95	0,96	0,93	1,12	1,15	1,19	1,28	1,14
Λουξεμβούργο	1,76	1,55	1,92	1,92	1,82	1,79	1,64	1,67	1,74	1,66	1,65	1,68	1,87	1,77	1,78	1,63	1,66	1,72
Μάλτα	0,97	1,06	1,15	1,10	1,18	1,13	1,06	1,12	1,14	1,20	1,37	1,43	1,34	1,33	1,30	1,08	1,17	1,16
Νορβηγία	1,53	1,47	1,16	1,26	1,34	1,45	1,48	1,22	1,33	1,37	1,47	1,51	1,61	1,55	1,67	1,65	1,61	1,70
Ολλανδία	1,84	1,93	2,10	1,87	1,75	1,78	1,66	1,68	1,80	1,78	1,70	1,73	1,81	1,75	1,77	1,77	1,80	1,98
Ουγγαρία	0,85	1,03	1,09	1,31	1,12	1,16	1,07	1,21	1,19	1,20	1,08	1,02	1,03	0,99	0,91	0,75	0,77	0,60
Πολωνία	0,72	0,72	0,75	0,77	0,74	0,82	0,83	0,73	0,77	0,83	0,95	0,98	0,93	0,96	1,05	1,05	1,00	0,95
Πορτογαλία	1,22	1,14	0,96	1,29	1,26	1,20	1,28	1,07	1,08	1,10	0,99	0,72	0,63	0,83	0,80	0,75	0,96	0,84
Ρουμανία	0,03	0,22	-0,11	0,04	-0,04	0,16	0,23	0,46	0,51	0,58	0,60	0,64	0,66	0,55	0,61	0,58	0,60	0,59
Σλοβακία	0,67	0,51	0,57	0,96	0,97	1,14	1,16	1,13	1,02	1,12	1,05	1,00	1,00	1,05	0,93	0,89	0,79	0,89
Σλοβενία	1,09	1,07	0,69	0,89	0,90	0,85	0,89	0,80	0,80	0,83	0,92	0,76	0,70	0,63	0,63	0,66	0,63	0,64
Σουηδία	1,32	1,22	1,41	1,64	1,64	1,68	1,53	1,44	1,57	1,64	1,65	1,66	1,90	1,91	1,91	1,81	1,82	1,85
Τσεχία	1,07	0,96	0,76	1,20	1,20	1,07	1,11	1,11	1,02	1,16	1,31	1,30	1,20	1,06	1,09	1,01	1,10	0,99
Φινλανδία	1,55	1,83	1,85	1,87	1,86	1,79	1,66	1,60	1,55	1,61	1,81	1,88	1,82	1,83	1,85	1,88	1,84	1,82

5. Rule of Law

Reflects perceptions of the extent to which agents have confidence in and abide by the rules of society, and in particular the quality of contract enforcement, property rights, the police, and the courts, as well as the likelihood of crime and violence.

Country/Territory	1996	1998	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Αυστρία	1,81	1,85	1,84	1,89	1,89	1,84	1,86	1,91	1,96	1,92	1,78	1,80	1,80	1,86	1,85	1,95	1,86	1,78
Βέλγιο	1,37	1,25	1,34	1,37	1,37	1,33	1,27	1,24	1,33	1,35	1,38	1,39	1,42	1,43	1,44	1,52	1,46	1,40
Βουλγαρία	-0,34	-0,21	-0,12	-0,03	-0,14	-0,11	-0,10	-0,09	-0,05	-0,11	-0,04	-0,07	-0,11	-0,09	-0,10	-0,05	-0,10	-0,04
Βρετανία	1,63	1,78	1,70	1,68	1,70	1,63	1,57	1,79	1,74	1,71	1,74	1,76	1,65	1,72	1,71	1,89	1,81	1,63
Γαλλία	1,48	1,40	1,46	1,24	1,37	1,44	1,42	1,47	1,47	1,51	1,45	1,52	1,45	1,45	1,43	1,47	1,41	1,41
Γερμανία	1,61	1,66	1,64	1,67	1,67	1,64	1,66	1,78	1,77	1,75	1,66	1,63	1,62	1,66	1,65	1,86	1,80	1,61
Δανία	1,82	1,88	1,84	1,92	1,96	1,95	1,95	2,00	2,01	1,97	1,92	1,90	1,92	1,87	1,90	2,10	2,04	1,90
Ελβετία	1,93	1,97	1,98	1,95	1,94	1,91	1,91	1,82	1,85	1,82	1,75	1,76	1,73	1,82	1,80	1,99	1,95	1,94
Ελλάδα	1,05	0,81	0,88	0,75	0,82	0,91	0,79	0,87	0,87	0,86	0,65	0,63	0,57	0,43	0,47	0,36	0,27	0,20
Εσθονία	0,57	0,66	0,65	0,82	0,81	0,95	0,97	1,14	1,17	1,20	1,13	1,16	1,18	1,16	1,20	1,37	1,33	1,24
Ιρλανδία	1,50	1,63	1,57	1,63	1,52	1,53	1,60	1,72	1,75	1,72	1,75	1,77	1,76	1,73	1,73	1,78	1,77	1,54
Ισλανδία	1,60	1,70	1,83	1,89	1,96	1,93	1,95	1,90	1,85	1,87	1,71	1,71	1,70	1,69	1,66	1,71	1,67	1,51
Ισπανία	1,44	1,34	1,43	1,26	1,28	1,14	1,13	1,13	1,17	1,19	1,16	1,19	1,20	1,06	1,02	0,95	0,90	0,98
Ιταλία	1,06	0,83	0,86	0,76	0,72	0,60	0,52	0,39	0,48	0,46	0,40	0,43	0,47	0,40	0,40	0,38	0,28	0,27
Κροατία	-0,63	-0,36	0,03	-0,15	-0,02	0,09	0,13	0,01	0,09	0,09	0,16	0,20	0,22	0,25	0,29	0,32	0,20	0,44
Κύπρος	0,86	0,98	1,04	1,02	0,97	0,92	0,89	1,11	1,12	1,22	1,21	1,22	1,07	1,10	1,04	1,08	1,04	0,73
Λετονία	0,13	0,29	0,20	0,34	0,60	0,59	0,62	0,67	0,76	0,81	0,81	0,79	0,75	0,79	0,77	0,87	0,79	0,95
Λιθουανία	0,45	0,59	0,29	0,45	0,54	0,61	0,63	0,72	0,73	0,72	0,73	0,78	0,77	0,85	0,84	0,94	1,01	1,02
Λουξεμβούργο	1,71	1,81	1,85	1,90	1,87	1,87	1,83	1,70	1,77	1,80	1,83	1,85	1,83	1,80	1,82	1,91	1,87	1,71
Μάλτα	1,05	1,30	1,39	1,51	1,58	1,33	1,43	1,57	1,63	1,62	1,48	1,42	1,29	1,34	1,33	1,19	1,14	1,08
Νορβηγία	1,92	2,00	1,86	1,88	1,92	1,98	1,92	1,98	1,95	1,97	1,88	1,90	1,87	1,96	1,98	2,03	2,01	2,02
Ολλανδία	1,70	1,79	1,77	1,74	1,75	1,76	1,76	1,78	1,79	1,76	1,81	1,82	1,82	1,86	1,84	1,98	1,94	1,89
Ουγγαρία	0,91	0,87	0,91	0,98	0,93	0,91	0,86	1,00	0,96	0,93	0,80	0,78	0,76	0,62	0,58	0,50	0,40	0,51
Πολωνία	0,77	0,86	0,71	0,71	0,56	0,42	0,48	0,40	0,43	0,55	0,63	0,68	0,77	0,78	0,82	0,84	0,80	0,68
Πορτογαλία	1,29	1,28	1,23	1,34	1,31	1,25	1,23	0,99	1,02	1,02	1,06	1,06	1,02	1,07	1,06	1,14	1,15	1,13
Ρουμανία	-0,02	-0,11	-0,20	-0,26	-0,21	-0,17	-0,14	-0,12	-0,09	-0,01	0,05	0,05	0,06	0,04	0,13	0,17	0,16	0,30
Σλοβακία	0,16	0,22	0,34	0,32	0,36	0,52	0,54	0,55	0,49	0,59	0,54	0,57	0,61	0,49	0,48	0,50	0,50	0,69
Σλοβενία	1,07	1,26	1,04	0,99	0,97	0,93	0,89	0,91	0,92	1,01	1,08	1,01	1,05	1,01	1,00	1,00	0,97	1,08
Σουηδία	1,80	1,79	1,83	1,88	1,93	1,89	1,81	1,86	1,91	1,93	1,97	1,96	1,94	1,95	1,97	1,99	2,04	2,04
Τσεχία	0,92	0,92	0,64	0,86	0,87	0,78	0,87	0,87	0,91	0,91	0,96	0,95	1,04	1,04	1,04	1,15	1,15	1,09
Φινλανδία	1,91	2,00	1,98	1,94	2,00	1,96	1,96	1,97	1,91	1,92	1,97	1,97	1,95	1,95	1,94	2,10	2,06	2,02

6. Control of Corruption

Reflects perceptions of the extent to which public power is exercised for private gain, including both petty and grand forms of corruption, as well as "capture" of the state by elites and private interests.

Country/Territory	1996	1998	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Αυστρία	1,73	1,85	1,81	1,97	2,02	2,05	1,92	1,91	2,01	1,84	1,70	1,59	1,43	1,39	1,55	1,47	1,52	1,54
Βέλγιο	1,36	1,36	1,50	1,50	1,42	1,38	1,39	1,31	1,36	1,37	1,46	1,53	1,58	1,61	1,67	1,57	1,57	1,60
Βουλγαρία	-0,36	-0,17	-0,13	-0,15	-0,03	0,11	0,06	-0,07	-0,18	-0,25	-0,21	-0,19	-0,22	-0,23	-0,27	-0,25	-0,26	-0,16
Βρετανία	1,98	2,11	2,14	2,06	2,04	1,93	1,90	1,79	1,74	1,68	1,63	1,60	1,62	1,67	1,70	1,74	1,88	1,88
Γαλλία	1,25	1,39	1,37	1,23	1,35	1,33	1,37	1,46	1,46	1,41	1,44	1,47	1,53	1,46	1,33	1,31	1,31	1,37
Γερμανία	1,91	2,05	1,86	1,94	1,93	1,86	1,89	1,80	1,74	1,76	1,76	1,78	1,74	1,83	1,81	1,84	1,84	1,83
Δανία	2,23	2,26	2,39	2,37	2,42	2,43	2,29	2,47	2,45	2,39	2,45	2,36	2,40	2,38	2,40	2,25	2,21	2,24
Ελβετία	1,99	2,11	2,11	2,11	2,07	2,01	2,02	2,09	2,15	2,12	2,07	2,07	2,04	2,15	2,13	2,15	2,14	2,05
Ελλάδα	0,34	0,79	0,66	0,42	0,39	0,46	0,36	0,36	0,27	0,13	0,07	-0,06	-0,10	-0,19	-0,05	-0,12	-0,08	-0,05
Εσθονία	0,45	0,65	0,84	0,74	0,91	0,98	1,03	1,02	1,00	0,99	1,01	1,00	1,05	1,10	1,19	1,30	1,29	1,21
Ιρλανδία	1,71	1,59	1,43	1,41	1,46	1,29	1,59	1,71	1,75	1,75	1,76	1,69	1,56	1,46	1,54	1,60	1,62	1,63
Ισλανδία	1,73	1,97	2,27	2,25	2,29	2,19	2,31	2,18	2,21	2,34	2,04	1,94	1,94	1,89	1,91	1,83	1,94	1,99
Ισπανία	1,13	1,40	1,37	1,36	1,39	1,36	1,34	1,19	1,09	1,19	1,06	1,08	1,10	1,13	0,90	0,63	0,58	0,52
Ιταλία	0,41	0,52	0,73	0,55	0,51	0,38	0,41	0,48	0,34	0,27	0,20	0,13	0,18	0,07	0,05	-0,03	0,02	0,05
Κροατία	-0,58	-0,56	-0,07	0,22	0,29	0,26	0,17	0,08	0,09	-0,01	-0,05	0,06	0,06	0,01	0,12	0,22	0,25	0,19
Κύπρος	1,33	1,10	1,12	1,16	1,23	0,89	0,91	1,09	1,08	1,20	0,91	0,97	0,87	1,25	1,25	1,08	1,01	0,82
Λετονία	-0,20	0,17	-0,07	0,02	0,28	0,18	0,38	0,37	0,35	0,25	0,23	0,23	0,29	0,25	0,33	0,42	0,47	0,49
Λιθουανία	0,42	0,32	0,36	0,20	0,38	0,43	0,33	0,16	0,13	0,14	0,23	0,38	0,33	0,39	0,43	0,56	0,62	0,67
Λουξεμβούργο	1,95	1,94	2,05	2,06	1,69	1,84	1,66	1,88	1,97	1,97	1,97	2,05	2,16	2,12	2,12	2,07	2,10	2,08
Μάλτα	0,48	0,56	0,96	0,80	0,95	0,85	0,82	1,01	1,02	1,00	0,77	0,79	0,77	0,94	0,98	0,85	0,90	0,72
Νορβηγία	2,14	2,22	2,19	2,17	2,07	1,94	2,01	2,13	1,99	1,91	1,99	2,09	2,15	2,26	2,29	2,23	2,24	2,20
Ολλανδία	2,08	2,15	2,21	2,12	2,05	2,00	1,97	2,05	2,17	2,12	2,13	2,14	2,12	2,12	2,05	1,99	1,88	1,95
Ουγγαρία	0,67	0,77	0,79	0,58	0,68	0,69	0,65	0,66	0,62	0,47	0,43	0,37	0,40	0,36	0,32	0,16	0,15	0,08
Πολωνία	0,71	0,82	0,71	0,40	0,42	0,14	0,27	0,27	0,30	0,46	0,45	0,50	0,56	0,66	0,60	0,64	0,67	0,75
Πορτογαλία	1,37	1,29	1,19	1,26	1,16	1,14	1,07	1,02	1,04	1,07	1,09	1,09	1,11	0,96	0,95	0,95	0,96	0,96
Ρουμανία	-0,45	-0,62	-0,49	-0,44	-0,37	-0,30	-0,24	-0,16	-0,18	-0,14	-0,26	-0,23	-0,21	-0,26	-0,19	-0,11	-0,02	0,00
Σλοβακία	0,22	0,09	0,23	-0,01	0,31	0,39	0,49	0,42	0,35	0,36	0,27	0,29	0,28	0,10	0,08	0,16	0,18	0,24
Σλοβενία	1,11	1,21	0,88	0,81	0,93	1,03	0,91	1,03	1,01	0,98	1,06	0,92	0,95	0,84	0,73	0,73	0,77	0,80
Σουηδία	2,17	2,23	2,30	2,26	2,21	2,16	2,02	2,20	2,24	2,23	2,25	2,27	2,20	2,31	2,29	2,15	2,24	2,22
Τσεχία	0,68	0,57	0,21	0,38	0,51	0,44	0,49	0,36	0,30	0,36	0,39	0,33	0,34	0,27	0,23	0,37	0,43	0,51
Φινλανδία	2,21	2,26	2,44	2,43	2,44	2,44	2,33	2,46	2,40	2,34	2,25	2,16	2,20	2,24	2,20	2,17	2,28	2,28

3. Αποτελέσματα Εφαρμογής Γραμμικής Παλινδρόμησης με τη χρήση προγράμματος SPSS

Regression 1

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	Voice_and_Accountability ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,915 ^a	,838	,832	,13148

a. Predictors: (Constant), Voice_and_Accountability

b. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	2,587	1	2,587	149,674	,000 ^a
	Residual	,501	29	,017		
	Total	3,089	30			

a. Predictors: (Constant), Voice_and_Accountability

b. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	3,284	,087		37,581	,000
	Voice_and_Accountability	,883	,072	,915	12,234	,000

a. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

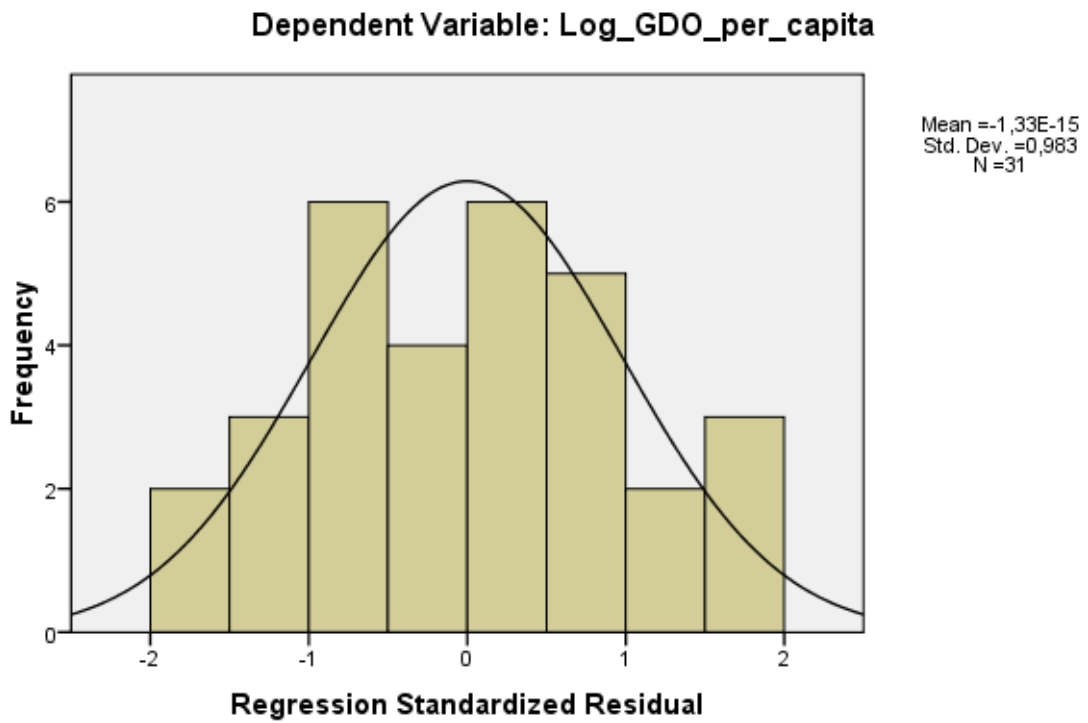
Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	3,6639	4,7058	4,3135	,29367	31
Residual	-,24715	,23519	,00000	,12927	31
Std. Predicted Value	-2,212	1,336	,000	1,000	31
Std. Residual	-1,880	1,789	,000	,983	31

a. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

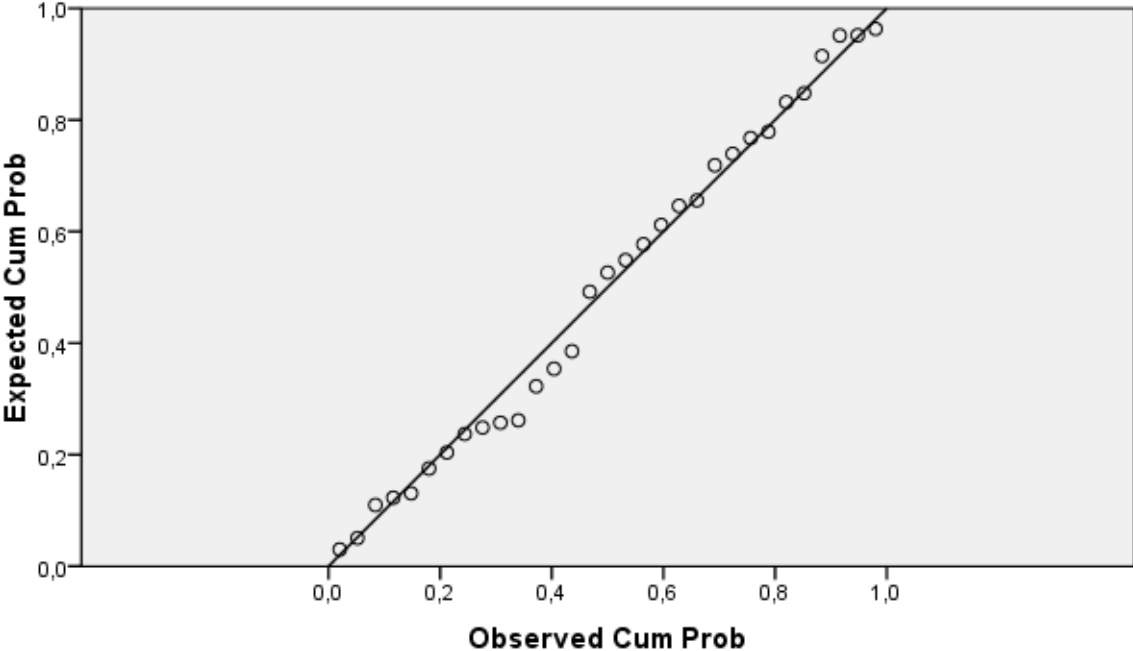
Charts

Histogram

Normal P-P Plot of Regression Standardized Residual

Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

Regression 2

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	Political_Stability ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,590 ^a	,348	,325	,26353

a. Predictors: (Constant), Political_Stability

b. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	1,075	1	1,075	15,473	,000 ^a
	Residual	2,014	29	,069		
	Total	3,089	30			

a. Predictors: (Constant), Political_Stability

b. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	3,911	,113		34,687	,000
	Political_Stability	,479	,122	,590	3,934	,000

a. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

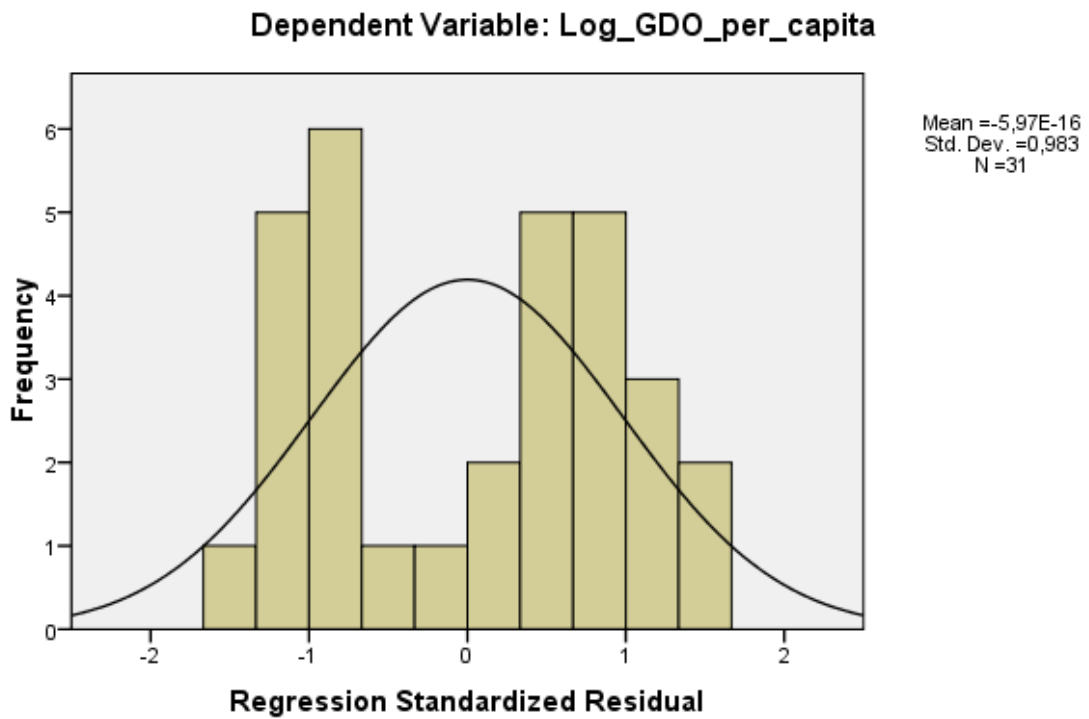
Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	3,9206	4,6061	4,3135	,18926	31
Residual	-,39086	,41941	,00000	,25910	31
Std. Predicted Value	-2,076	1,546	,000	1,000	31
Std. Residual	-1,483	1,592	,000	,983	31

a. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

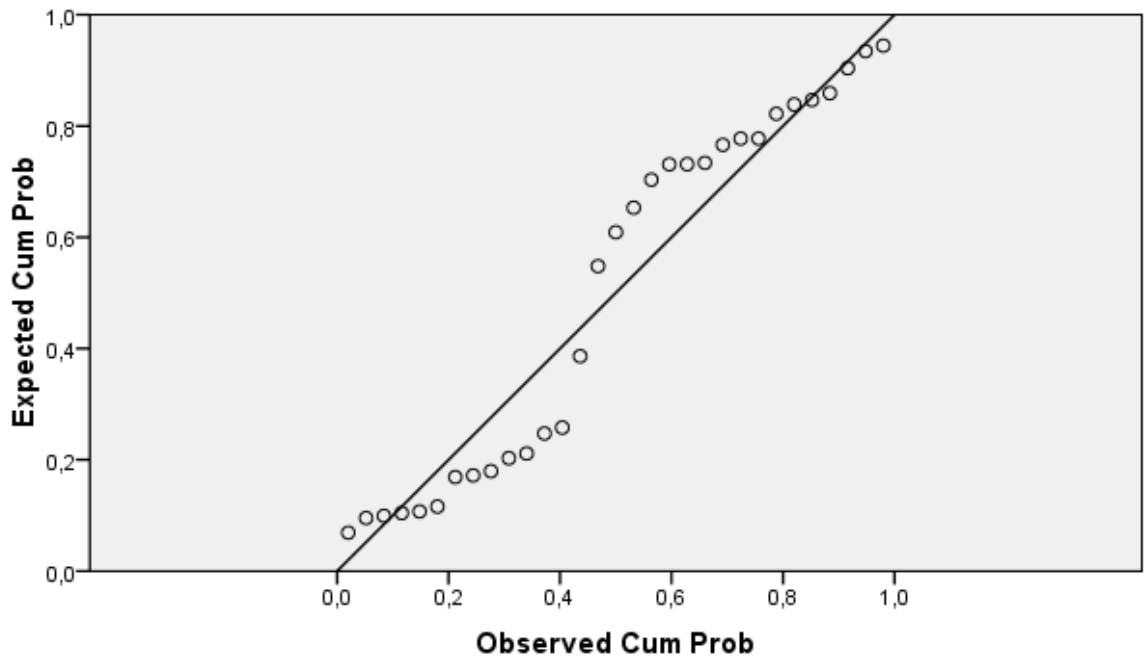
Charts

Histogram

Normal P-P Plot of Regression Standardized Residual

Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

Regression 3

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	Government_Effectiveness ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,892 ^a	,796	,788	,14758

a. Predictors: (Constant), Government_Effectiveness

b. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	2,457	1	2,457	112,812	,000 ^a
	Residual	,632	29	,022		
	Total	3,089	30			

a. Predictors: (Constant), Government_Effectiveness

b. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	3,748	,059		63,003	,000
	Government_Effectiveness	,465	,044	,892	10,621	,000

a. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

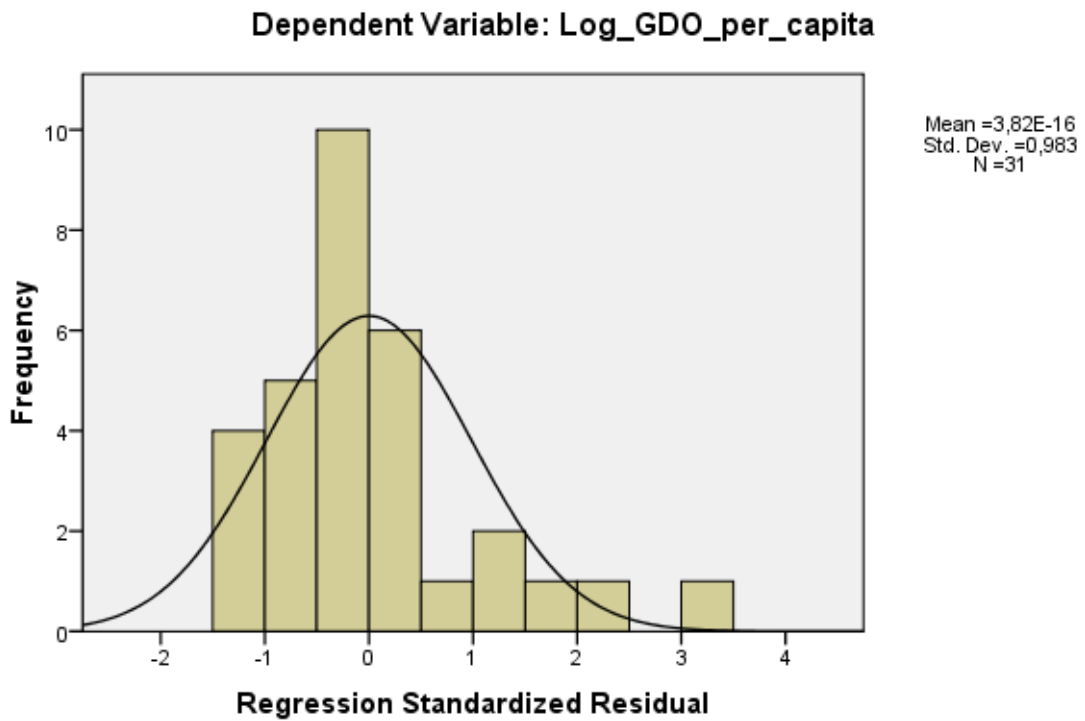
Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	3,6364	4,7283	4,3135	,28618	31
Residual	-,19827	,44443	,00000	,14510	31
Std. Predicted Value	-2,366	1,449	,000	1,000	31
Std. Residual	-1,344	3,012	,000	,983	31

a. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

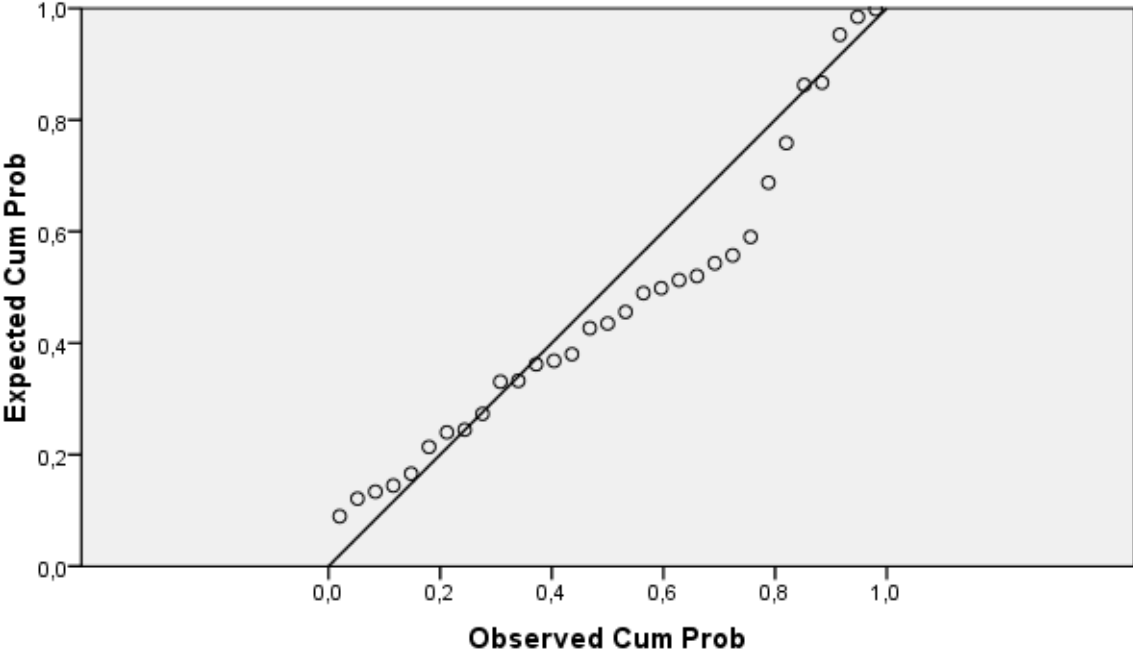
Charts

Histogram

Normal P-P Plot of Regression Standardized Residual

Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

Regression 4

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	Regulatory_Quality ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,808 ^a	,652	,640	,19244

a. Predictors: (Constant), Regulatory_Quality

b. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	2,015	1	2,015	54,401	,000 ^a
	Residual	1,074	29	,037		
	Total	3,089	30			

a. Predictors: (Constant), Regulatory_Quality

b. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	3,545	,110		32,280	,000
	Regulatory_Quality	,625	,085	,808	7,376	,000

a. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

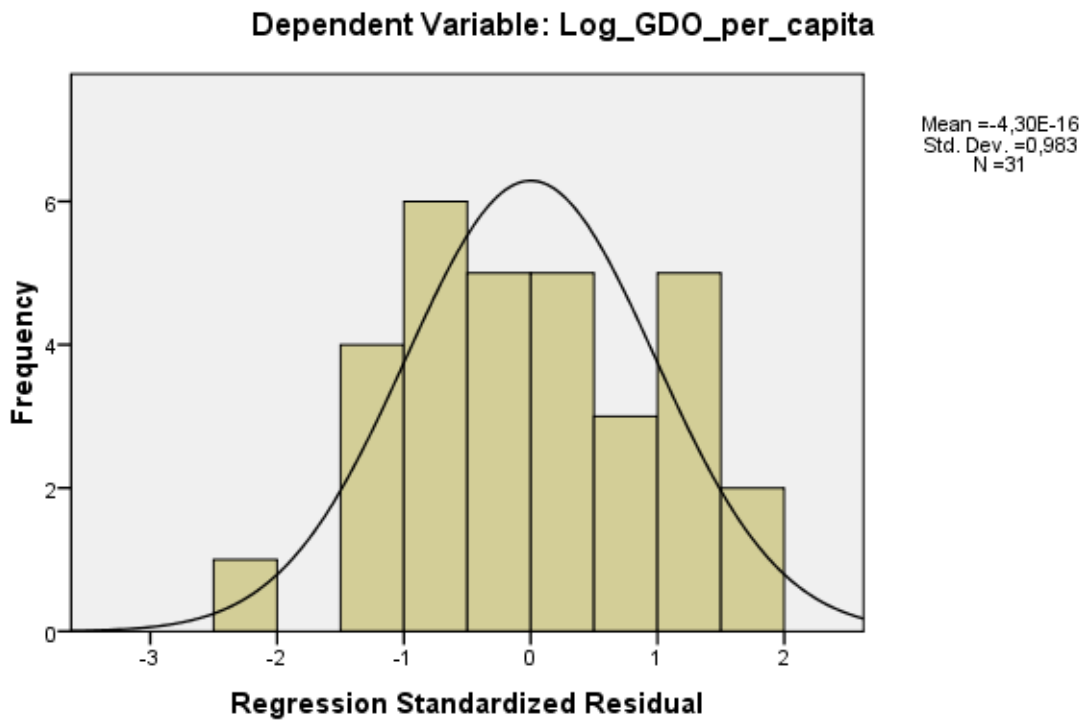
Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	3,8074	4,6704	4,3135	,25914	31
Residual	-,39277	,33222	,00000	,18920	31
Std. Predicted Value	-1,953	1,377	,000	1,000	31
Std. Residual	-2,041	1,726	,000	,983	31

a. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

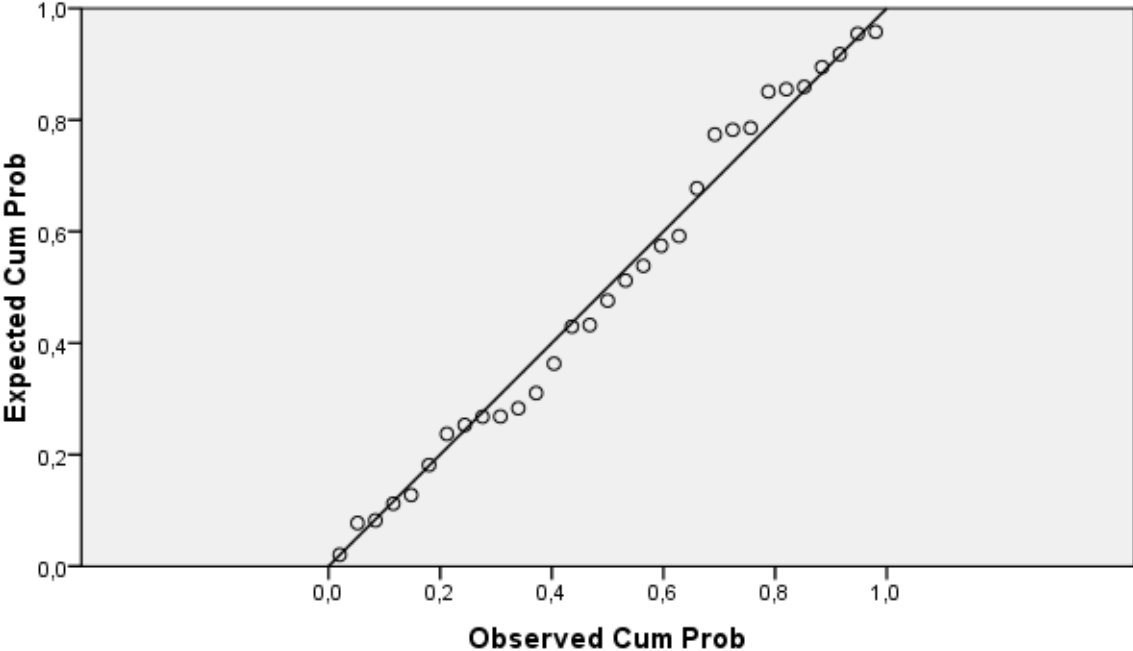
Charts

Histogram

Normal P-P Plot of Regression Standardized Residual

Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

Regression 5

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	Rule_of_Law ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,894 ^a	,800	,793	,14610

a. Predictors: (Constant), Rule_of_Law

b. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	2,469	1	2,469	115,693	,000 ^a
	Residual	,619	29	,021		
	Total	3,089	30			

a. Predictors: (Constant), Rule_of_Law

b. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	3,764	,057		65,543	,000
	Rule_of_Law	,459	,043	,894	10,756	,000

a. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

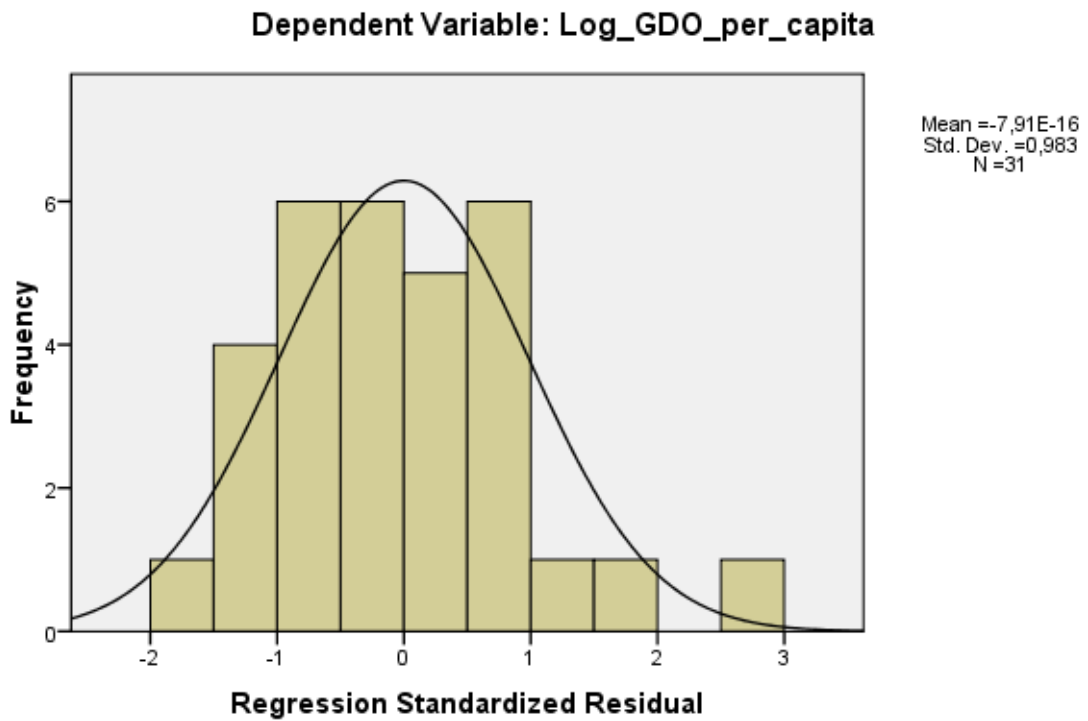
Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	3,7274	4,6719	4,3135	,28691	31
Residual	-,22385	,43125	,00000	,14364	31
Std. Predicted Value	-2,043	1,249	,000	1,000	31
Std. Residual	-1,532	2,952	,000	,983	31

a. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

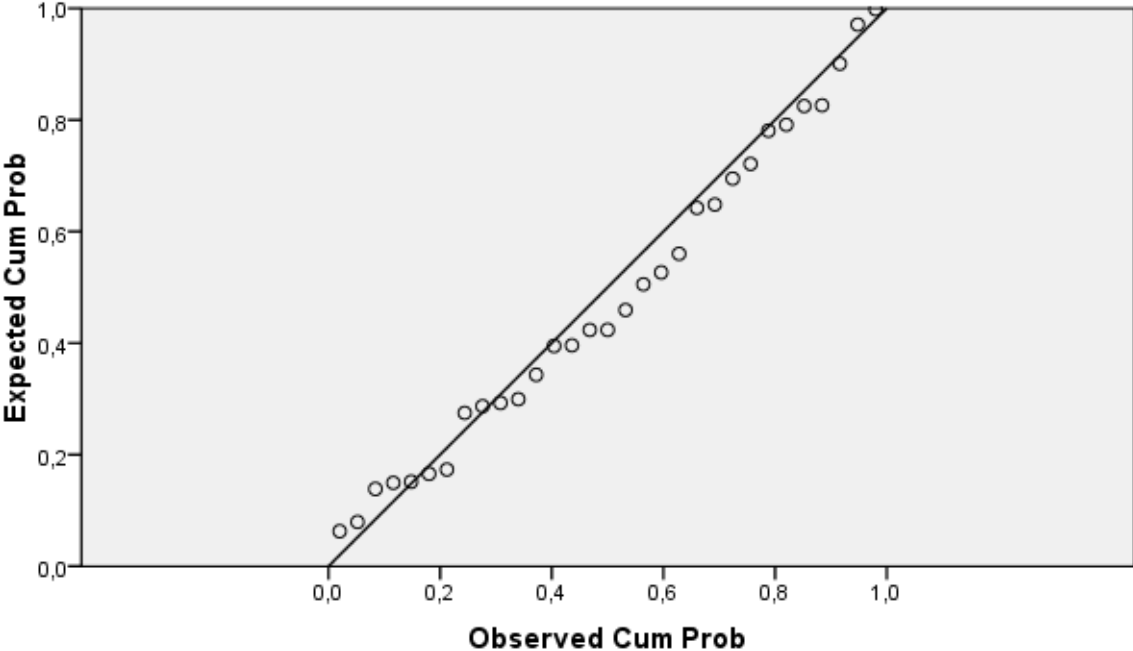
Charts

Histogram

Normal P-P Plot of Regression Standardized Residual

Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

Regression 6

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	Control_of_Corruption ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,889 ^a	,790	,783	,14938

a. Predictors: (Constant), Control_of_Corruption

b. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	2,441	1	2,441	109,414	,000 ^a
	Residual	,647	29	,022		
	Total	3,089	30			

a. Predictors: (Constant), Control_of_Corruption

b. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	3,915	,047		84,029	,000
	Control_of_Corruption	,348	,033	,889	10,460	,000

a. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

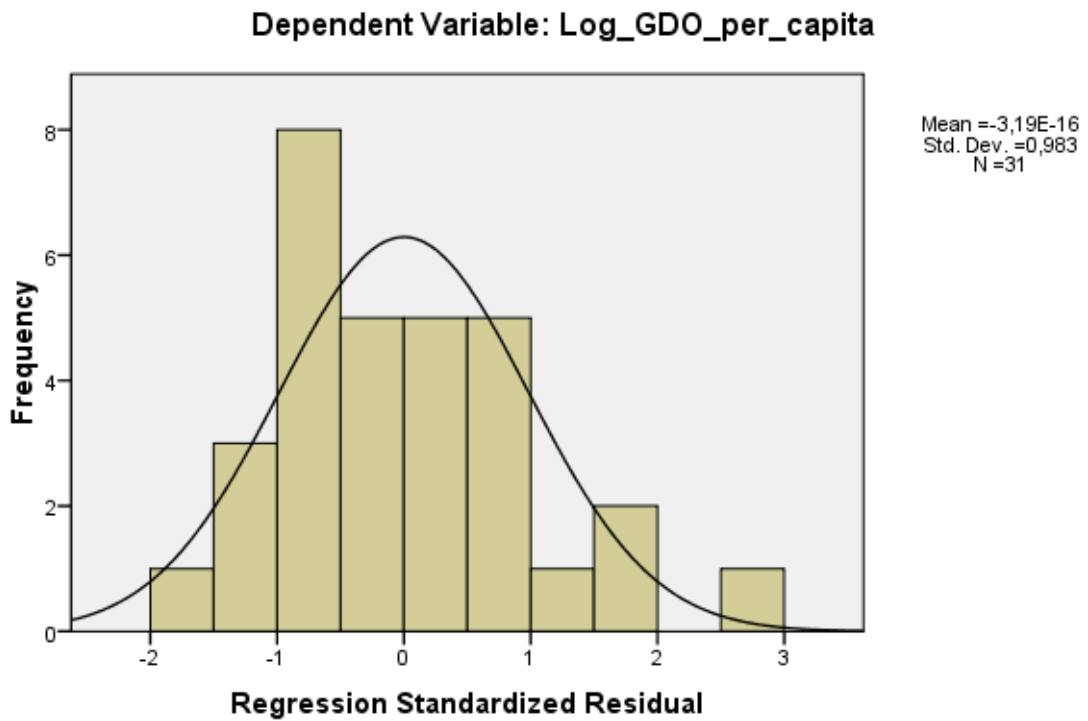
Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	3,8351	4,7397	4,3135	,28527	31
Residual	-,23696	,41096	,00000	,14687	31
Std. Predicted Value	-1,677	1,494	,000	1,000	31
Std. Residual	-1,586	2,751	,000	,983	31

a. Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

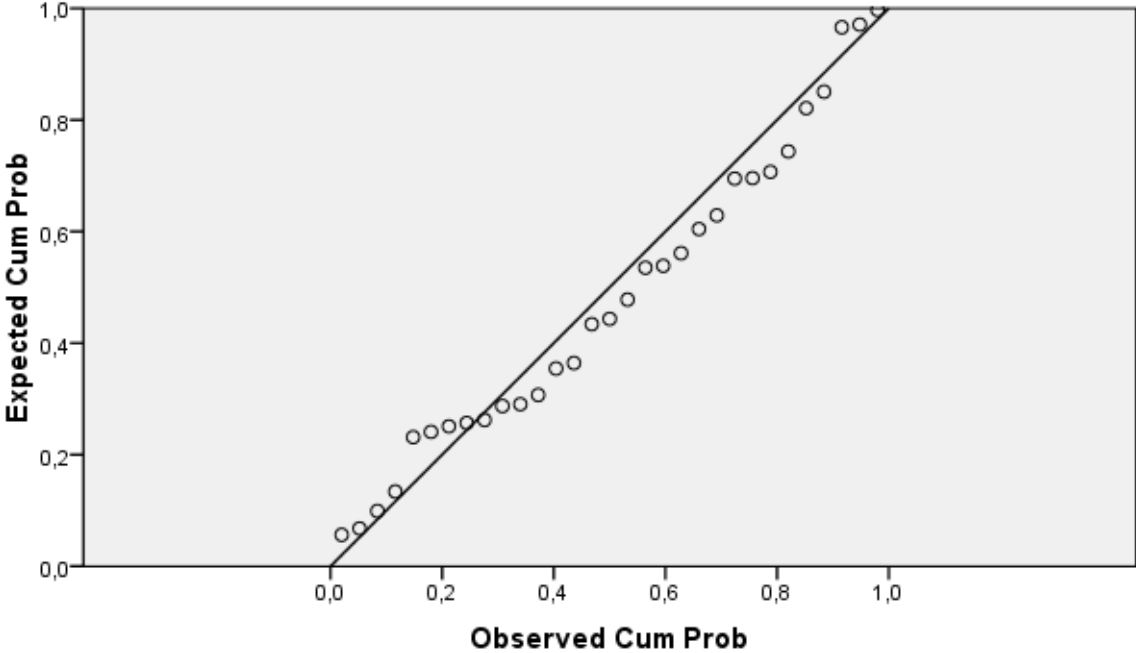
Charts

Histogram

Normal P-P Plot of Regression Standardized Residual

Dependent Variable: Log_GDO_per_capita

Βιβλιογραφία

Γενική Βιβλιογραφία

Anderson, J., *Public Policy Making*, 6th ed., Houghton Mifflin Company, Boston and New York, 2006

Banfield, E.C., *The Moral Basis of a Backward Society*, Free Press, Glencoe, Ill, 1958.

Chandler, J.A., *Δημόσια Διοίκηση Συγκριτική Ανάλυση*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2003.

Chevallier, J., *Διοικητική Επιστήμη*, Σάκκουλας, Αθήνα, 1993.

Demmke, Ch, Moilanen, T., *The future of public employment in central public administration*, EIPA, Maastricht/Berlin/Helsinki, November 2012.

Douglas, M., *How Institutions Think*, Routledge, London, 1987.

Etzioni, A., *The Spirit of Community*, Crown Publishers, New York, 1993.

Evans, P. and Rauch. J., «Bureaucracy and Growth: A Cross-National Analysis of the Effects of ‘Weberian’ State Structures on Economic Growth», *American Sociological Review* 64(5): p.p. 748-65, 1999.

Hall, P., Soskice, D., *Varieties of Capitalism*, Oxford University Press, London, 2001.

Hood, C., *The Art of the State*, Clarendon Press, Oxford, 1998.

Jackson, P., «The Size and Scope of the Public Sector» in Bovaird T. and Loeffler, E. (eds.), *Public Management and Governance*, Routledge, London – New York, 2009.

Καρβούνης Α., *Εισαγωγή στην Οργάνωση και Λειτουργία του Κράτους*, Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα, 2003.

Καρκατσούλης Π., *Το κράτος σε μετάβαση: Από τη διοικητική μεταρρύθμιση και το νέο δημόσιο μανάτζμεντ στη διακυβέρνηση*, εκδ. Σιδέρη, Αθήνα, 2004.

Kaufmann, D., Kraay, A., 2002, «Growth Without Governance», *World Bank Policy Research Working Paper* No. 2928, November, 2002.

Λαδής, Σ., Νταλάκου, Β., *Δημόσια Διοίκηση και πολιτική – Εισαγωγή στη Δημόσια Διοίκηση και Δημόσια πολιτική*, Τόμος Α', ΕΑΠ, Πάτρα, 2009.

Lane, J.E., *The Public Sector*, Sage Publications, London, 2000.

Μακρυδημήτρης, Α., *Δημόσια διοίκηση: στοιχεία διοικητικής οργάνωσης*, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2006.

Μακρυδημήτρης, Α., *Διοίκηση και Κοινωνία – Η Δημόσια Διοίκηση στην Ελλάδα*, εκδ. Θεμέλιο, 1999.

Μιχαλόπουλος, Ν., *Από τη Δημόσια Γραφειοκρατία στο Δημόσιο MANAGEMENT*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 2003,

Parsons, W., *Public Policy*, Edward Elgar, Cheltenham and Lyme, 1995.

Πετράκης, Π. και Δανιηλοπούλου, Ν., «Το Μέγεθος του Δημόσιου Τομέα», *In Deep Analysis*, ΕΚΠΑ 28 Αυγ 2013, URL < <http://www.indepanalysis.gr/node/1660> >.

Putnam, D., *Making Democracy Work: Civic Traditions in Modern Italy*, Princeton University Press, New Jersey, 1994.

Ραμματά Μ., *Σύγχρονη ελληνική δημόσια διοίκηση – Ανάμεσα στη γραφειοκρατία και το μανάτζμεντ*, εκδ. Κριτική, 2011.

Πούσης, Γ., *Εισαγωγή στη Θεωρία της Δημόσιας Διοίκησης*, Gutenberg, Αθήνα, 1984.

Sapir, A., «Globalisation and the reform of European social models», *ECOFIN Informal Meeting in Manchester*, 9 September 2005.

Simon, H.A., *Models of Man: Social and Rational*, John Willey, New York, 1957.

Smith, A., *The Wealth of Nations*, Random House, New York, 1937.

Tanzi, V. and Schuknecht, L., *Public Spending in the 20th Century*. Cambridge: Cambridge University Press, 2000.

Taylor, F.W., *The Principles of Scientific Management*, Harper, New York, 1911.

Thomas, M., « What Do the Worldwide Governance Indicators Measure?», *European Journal of Development Research* 22, p.p. 31–54, 2010.

Weber, M., *Aus den Schriften zur Religionssoziologie*, Georg Kurt Schauer, Frankfurt am Main, 1948.

Weber, M., *From Max Weber*, Routledge, London, 1991.

Wilson, W., «The Study of Administration», *Political Science Quarterly*, 2:2, 1887.

Ιστοσελίδες

Eurostat, 2017, URL < <http://ec.europa.eu/eurostat> >.

ILO, 2017, URL < <http://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm> >.

OECD, 2017, URL < <http://www.oecd.org/gov/govataglace.htm> >.

WB, «The Worldwide Governance Indicators (WGI) project», *Worldwide Governance Indicators*, 2018, URL < <http://info.worldbank.org/governance/wgi/index.aspx#home> >.

